καὶ ταπείνωσιν ἐν τοῖς διανοήμασί μου, καὶ ἀνάκλησιν ἐν ταῖς αἰχμαλωσίαις τῶν λογισμῶν μου. Καὶ ἀξίωσόν με μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς ἀκατακρίτως ὑποδέχεσθαι τῶν ἀχράντων μυστηρίων τὸν ἁγιασμὸν, εἰς ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος· καὶ παράσχου μοι δάκρυα μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, εἰς τὸ ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν σε πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. Ὅτι εὐλογημένη καὶ δεδοξασμένη ὑπάρχεις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΑΝΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (*)

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΕΝ ΤΩ ΟΡΘΡΩ

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἑσπέρας, περὶ ὥραν πρώτην τῆς νυκτὸς, εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, ὁ προεστὼς λέγει· **Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι. Βασιλεῦ οὐράνιε.** Ὁ ἀναγνώστης τὸ **Τρισάγιον.** Ὁ ἱερεύς· **Ὅτι σοῦ ἐστίν.** Ὁ ἀναγνώστης· **Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ' καὶ τοὺς ψαλμούς: Ἐπακοῦσαί σου Κύριος** (βραδέως ἕως οὗ θυμιάσῃ ὁ ἱερεύς).

(*) Ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ ἑσπέρας σημαίνει τὴν ιβ' ὥραν, μετὰ ἡμίσειαν δ' ὥραν κατέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸν ναόν. Εὐλογήσας δὲ τὸν λαόν, ἀνέρχεται εἰς τὸν θρόνον. Ὁ Μ. ἀρχιμανδαίτης, ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ δευτερεύων λαμβάνουσι καιρὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου, ἕπονται δὲ ὁ τριτεύων καὶ οἱ λοιποὶ διάκονοι, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα. Μένει δὲ παρὰ τῷ πατριάρχῃ μόνον ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος. Ὁ Μ. ἀρχιμανδρίαης μετὰ ἐπιτραχηλίου ἐνώπιον τῆς ἁγίας τραπέζης ποιεῖ **Εὐλογητόν.**

Εἶτα τὸ **Τρισάγιον**, τὰ τροπάρια **Σῶσον Κύριε** κτλ. Ὁ προεστὼς τὸν Ἐξάψαλμον (σελ. 4). Εἶτα ἡ μεγάλη συναπτὴ καὶ ψάλλεται τὸ σύντομον Ἀλληλουϊάριον ἐκ δ' μετὰ τῶν στίχων, καὶ τὸ

Τροπάριον. Ἦχος πλ. δ'. (*)

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβὴς φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο· καὶ ἀνόμοις κριταῖς σὲ τὸν δίκαιον κριτὴν παραδίδωσι. Βλέπε, χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνῃ χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχήν, τὴν διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν. Ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε, δόξα σοι.

Τὸ τροπάριον τοῦτο ψάλλεται δὶς ἀργῶς καὶ ἅπαξ συντόμως, καὶ ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ προεστῶτος τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Διαθήκης.

(*) Ἀρχομένου τοῦ μέλους, **Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ,** οἱ μέλλοντες χοροστατῆσαι ἀρχιερεῖς ἐξέρχονται τῆς νοτίου πύλης τοῦ ἱεροῦ Βήματος, προπορευομένου τοῦ Μ. ἐκκλησιάρχου, καὶ ἵστανται ἕκαστος κατὰ τάξιν ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτοῦ θέσει. Ὁ δὲ Μ. ἐκκλησιάρχης, ποιήσας σχῆμα τῷ πατριάρχῃ, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα, εὐθὺς δὲ καὶ ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος ποιήσας σχῆμα εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερόν, ἵνα ἐνδυθῇ, ἀφεὶς εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἕνα τῶν διακόνων. Ἀρχομένου δὲ τοῦ β' χοροῦ ψάλλειν τὸ δεύτερον, **Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ,** ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος μετὰ τῶν λοιπῶν διακόνων ἐξέρχονται ἀπὸ τῆς Ὡραίας Πύλης, ἐνδεδυμένοι τὰς ἱερὰς αὐτῶν στολὰς καὶ κρατοῦντες ὁ μὲν Μ. ἀρχιδιάκονος καὶ ὁ δευτερεύων τὰ τρικήρια, ὁ δὲ τριτεύων καὶ ὁ τέταρτος τῶν διακόνων τὰ δικήρια, ἵστανται περὶ τὸν θρόνον, ἐκ δεξιῶν μὲν ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος μετὰ τοῦ τριτεύοντος, ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὁ δευτερεύων καὶ ὁ τέταρτος τῶν διακόνων. Ἀρχομένου δὲ τοῦ α' χοροῦ ψάλλειν τὸ τρίτον, **Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ,** ἀργοσυντόμως, ὁ πατριάρχης κατέρχεται τοῦ θρόνου καὶ προπορευομένων τοῦ Μ. ἐκκλησιάρχου, τοῦ πριμικηρίου κρατοῦντος τὸ διβάμβουλον καὶ τῶν διακόνων, εἰσέρχεται διὰ τῆς Ὡραίας Πύλης εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐνδύεται ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον. Εἶτα τιθέασιν ἔμπροσθεν τῆς Ὡραίας Πύλης τὸ τρισκέλιον καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ οἱ μὲν διάκονοι ἐξερχόμενοι ἵστανται ἀνὰ δύο περὶ αὐτὸ κρατοῦντες τὰ δικηροτρίκηρα, ὁ δὲ πριμικήριος μετὰ τῆς λαμπάδος ἀπέναντι τῆς Ὡραίας Πύλης. Πληρωθέντος δὲ τοῦ μέλους, ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος ἐκφωνεῖ· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς κτλ. Ὁ πατριάρχης εἰρηνεύσας τὸν λαὸν, ἀναγινώσκει τὸ α' Εὐαγγέλιον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(ΙΓ' 31—38. ΙΔ'. ΙΕ'. ΙΣΤ'. ΙΖ'. καὶ ΙΗ' 1).

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί. Ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θύσω. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις! ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν. Πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτὸν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ἦτε· καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς

ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι, καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε, καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶτα, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος, ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα, ἃ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι

ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι· καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν· ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ, οὕτω ποιῶ. Ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτὸ, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον, ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα, ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. Οὐχ ὑμεῖς με

ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με. Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι «ἐμίσησάν με δωρεάν». Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα, οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με ποῦ ὑπάγεις! Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν· ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν

κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ. Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με. Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. Ἕως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματι μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω

ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. Ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε· ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστί. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν μέ σὺ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν· ὅτι τὰ ῥήματα, ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον· καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμὲ, ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἓν ἐσμὲν, ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Μετὰ τὸ Α' Εὐαγγέλιον (*), εὐθὺς ὁ α' χορὸς ψάλλει τὸ **Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου, Κύριε, δόξα σοι,** ὅπως καὶ μετὰ τὸ

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ πληρωθέντος τοῦ Α' Εὐαγγελίου, ὁ πατριάρχης εὐλογεῖ τὸν λαὸν διὰ τρικηρίου, τῶν χορῶν ψαλλόντων τό, Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα,

Β' Εὐαγγέλιον, ἐφεξῆς ὅμως πληρουμένου ἑκάστου Εὐαγγελίου, ψάλλεται τὸ αὐτὸ ἐναλλὰξ ὑπὸ τῶν χορῶν.

Εἶτα ὁ α' χορὸς ἄρχεται ψάλλειν τὰ παρόντα Ἀντίφωνα (*).

Ἀντίφωνον α'. Ἦχος πλ. δ'.

Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ· Κύριε, Κύριε, μὴ ἐγκαταλίπῃς με.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν καθαρὰς τῷ Χριστῷ παραστήσωμεν, καὶ ὡς φίλοι αὐτοῦ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν θύσωμεν δι' αὐτὸν, καὶ μὴ ταῖς μερίμναις τοῦ βίου, συμπνιγῶμεν ὡς ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ἐν τοῖς ταμείοις ἡμῶν κράξωμεν· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ῥῦσαι ἡμᾶς.

καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα. Ἀποθέσας δὲ τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἐξέρχεται, προπορευομένου τοῦ πριμικηρίου, τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου καὶ τοῦ δευτερεύοντος καὶ ἵσταται αὖθις ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ὁ δὲ πριμικήριος ποιήσας σχῆμα τῷ πατριάρχῃ ἀποχωρεῖ, ταὐτοχρόνως δὲ καὶ ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος μετὰ τοῦ δευτερεύοντος ἀποχωροῦσι καὶ ἐκδυθέντες τὰς διακονικὰς αὐτῶν στολὰς, ἐξέρχονται καὶ ἵστανται παρὰ τὸν θρόνον τοῦ πατριάρχου.

(*) Ἀρχομένου τοῦ χοροῦ ψάλλειν τὰ Ἀντίφωνα, εἰς τὸ β' Ἀντίφωνον ὁ Μ. ἐκκλησιάρχης μετὰ τοῦ τριτεύοντος καὶ τοῦ δ' διακόνου ἐξέρχονται τῆς Ὡραίας Πύλης, καὶ οἱ μὲν ἵστανται περὶ αὐτὴν, ὁ δὲ Μ. ἐκκλησιάρχης προσέρχεται τῷ πρωτοθρόνῳ ἀρχιερεῖ καὶ προσκαλεῖ αὐτὸν, ποιῶν σχῆμα. Οὗτος δὲ ἀσπασάμενος τὴν χεῖρα τοῦ πατριάρχου, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα, προπορευομένων τοῦ τε ἐκκλησιάρχου καὶ τῶν διακόνων, οἵτινες ἐξέρχονται αὖθις καὶ ἵστανται περὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, κρατοῦντες δικηροτρίκηρα, ὁ δὲ ἐνδύεται ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον. Πληρωθέντος δὲ τοῦ Κἀθίσματος, **Ἐν τῷ δείπνῳ τοῖς μαθηταῖς,** ὁ τριτεύων ἐκφωνεῖ· **Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι.** Ὁ πατριάρχης, **Εἰρήνη πᾶσι·** ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει τὸ δεύτερον Εὐαγγέλιον. Ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς προσκλήσεως ἐπαναλαμβάνεται καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς χοροστατοῦντας ἁγίους ἀρχιερεῖς.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Παρθένος ἔτεκες, ἀπειρόγαμε, καὶ παρθένος ἔμεινας, Μῆτερ ἀνύμφευτε, Θεοτόκε Μαρία· Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκέτευε, σωθῆναι ἡμᾶς.

Ἀντίφωνον β'. Ἦχος πλ. β'.

Ἔδραμε, λέγων ὁ Ἰούδας τοῖς παρανόμοις γραμματεῦσι· τί μοι θέλετε δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Ἐν μέσῳ δὲ τῶν συμφωνούντων, αὐτὸς εἱστήκεις ἀοράτως συμφωνούμενος. Καρδιογνῶστα, φεῖσαι τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἐν ἐλέει τὸν Θεὸν θεραπεύσωμεν, ὥσπερ Μαρία ἐπὶ τοῦ δείπνου, καὶ μὴ κτησώμεθα φιλαργυρίαν, ὡς ὁ Ἰούδας, ἵνα πάντοτε μετὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἐσώμεθα.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ὃν ἔτεκες, Παρθένε, ἀνερμηνεύτως, διὰ παντὸς, ὡς φιλάνθρωπον, μὴ διαλίπῃς δυσωποῦσα, ἵνα κινδύνων σώσῃ τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας.

Ἀντίφωνον γ'. Ἦχος β'.

Διὰ Λαζάρου τὴν ἔγερσιν, Κύριε, τὸ Ὡσαννά σοι ἐκραύγαζον παῖδες τῶν ἑβραίων, φιλάνθρωπε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Ἐν τῷ δείπνῳ σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς, τοῖς μαθηταῖς σου προέλεγες· εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Ἰωάννῃ ἐρωτήσαντι, Κύριε, ὁ παραδιδούς σε τίς ἐστι; τοῦτον διὰ τοῦ ἄρτου ὑπέδειξας· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Εἰς τριάκοντα ἀργύρια, Κύριε, καὶ εἰς φίλημα δόλιον, ἐζήτουν ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναί σε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Εν τῷ νιπτῆρι σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς, τοῖς μαθηταῖς σου προέτρεπες· οὕτω ποιεῖτε, ὥσπερ εἴδετε· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ πειρασθῆτε, τοῖς μαθηταῖς σου ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔλεγες· ὁ δὲ παράνομος Ἰούδας οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, Θεοτόκε, ὅτι πάντες μετὰ Θεὸν εἰς σὲ καταφεύγομεν, ὡς ἄρρηκτον τεῖχος καὶ προστασίαν.

Κάθισμα. Ἦχος βαρύς.

Εν τῷ δείπνῳ τοὺς μαθητὰς διατρέφων, καὶ τὴν σκῆψιν τῆς προδοσίας γινώσκων, ἐν αὐτῷ τὸν Ἰούδαν διήλεγξας· ἀδιόρθωτον μὲν τοῦτον ἐπιστάμενος, γνωρίσαι δὲ πᾶσι βουλόμενος, ὅτι θέλων παρεδόθης, ἵνα κόσμον ἁρπάσῃς τοῦ ἀλλοτρίου· μακρόθυμε, δόξα σοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ
(ΚΕΦ. ΙΗ'. 1—28).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγώ εἰμι,

ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. Εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος, ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιον· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον, ὃ δέδωκέ μοι ὁ Πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐτό; Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο. Ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;

Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.

Εἰς τὸ τέλος ὁ μὲν α' χορὸς ψάλλει καὶ αὖθις τὸ, **Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου, Κύριε, δόξα σοι,** ὁ δὲ β' χορὸς ἄρχεται τοῦ δ' Ἀντιφώνου.

Ἀντίφωνον δ'. Ἦχος πλ. α'.

Σήμερον ὁ Ἰούδας καταλιμπάνει τὸν διδάσκαλον καὶ παραλαμβάνει τὸν διάβολον· τυφλοῦται τῷ πάθει τῆς φιλαργυρίας, ἐκπίπτει τοῦ φωτὸς ὁ ἐτκοτισμένος· πῶς γὰρ ἠδύνατο βλέπειν, ὁ τὸν φωστῆρα πωλήσας τριάκοντα ἀργυρίων; Ἀλλ' ἡμῖν ἀνέτειλεν ὁ παθὼν ὑπὲρ τοῦ κόσμου, πρὸς ὃν βοήσωμεν· ὁ παθὼν καὶ συμπαθὼν ἀνθρώποις, δόξα σοι.

Σήμερον ὁ Ἰούδας παραποιεῖται θεοσέβειαν καὶ ἀλλοτριοῦται τοῦ χαρίσματος· ὑπάρχων μαθητὴς, γίνεται προδότης· ἐν ἤθει φιλικῷ δόλον ὑποκρύπτει, καὶ προτιμᾶται ἀφρόνως τῆς τοῦ δεσπότου ἀγάπης τριάκοντα ἀργύρια, ὁδηγὸς γενόμενος συνεδρίου παρανόμου. Ἡμεῖς δὲ ἔχοντες σωτηρίαν τὸν Χριστὸν, αὐτὸν δοξάσωμεν.

Ἦχος α'.

Τὴν φιλαδελφίαν κτησώμεθα, ὡς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ, καὶ μὴ τὸ ἀσυμπαθὲς πρὸς τοὺς πλησίον ἡμῶν, ἵνα μὴ ὡς ὁ δοῦλος κατακριθῶμεν, ὁ ἀνελεήμων, διὰ τὰ δηνάρια, καὶ ὡς ὁ Ἰούδας μεταμεληθέντες μηδὲν ὠφελήσωμεν.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Δεδοξασμένα περὶ σοῦ ἐλαλήθη πανταχοῦ, ὅτι ἐκύησας σαρκὶ τὸν τῶν ὅλων ποιητὴν, Θεοτόκε Μαρία, πανύμνητε καὶ ἀπειρόγαμε.

Ἀντίφωνον ε'. Ἦχος πλ. β'.

Ὁ μαθητὴς τοῦ διδασκάλου συνεφώνει τὴν τιμὴν, καὶ τριάκοντα ἀργυρίοις πέπρακε τὸν Κύριον, φιλήματι δολίῳ παραδοὺς αὐτὸν τοῖς ἀνόμοις εἰς θάνατον.

Σήμερον ἔλεγεν ὁ κτίστης οὐρανοῦ καὶ γῆς τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ἔφθασεν Ἰούδας ὁ παραδιδούς με· μή τίς με ἀρνήσηται, βλέπων με ἐν τῷ Σταυρῷ, ἐν μέσῳ δύο ληστῶν· πάσχω γὰρ ὡς ἄνθρωπος, καὶ σώζω ὡς φιλάνθρωπος τοὺς εἰς ἐμὲ πιστεύοντας.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ἡ ἀρρήτως ἐπ' ἐσχάτων συλλαβοῦσα καὶ τεκοῦσα τὸν κτίστην τὸν ἴδιον, Παρθένε, σῶζε τοὺς σὲ μεγαλύνοντας.

Ἀντίφωνον ς'. Ἦχος βαρύς.

Σήμερον γρηγορεῖ ὁ Ἰούδας, παραδοῦναι τὸν Κύριον, τὸν πρὸ τῶν αἰώνων Σωτῆρα τοῦ κόσμου, τὸν ἐκ πέντε ἄρτων χορτάσαντα πλήθη. Σήμερον ὁ ἄνομος ἀρνεῖται τὸν διδάσκαλον· μαθητὴς γενόμενος, δεσπότην παρέδωκεν· ἀργυρίῳ πέπρακε τὸν μάννα χορτάσαντα τὸν ἄνθρωπον.

Σήμερον τῷ Σταυρῷ προσήλωσαν ἰουδαῖοι τὸν Κύριον, τὸν διατεμόντα τὴν θάλασσαν ῥάβδῳ καὶ διαγαγόντα αὐτοὺς ἐν ἐρήμῳ. Σήμερον τῇ λόγχῃ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐκέντησαν, τοῦ πληγαῖς μαστίξαντος ὑπὲρ αὐτῶν τὴν Αἴγυπτον, καὶ χολὴν ἐπότισαν τὸν μάννα τροφὴν αὐτοῖς ὀμβρήσαντα.

Κύριε, ἐπὶ τὸ πάθος τὸ ἑκούσιον παραγενόμενος, ἑβόας τοῖς μαθηταῖς σου· κἂν μίαν ὥραν οὐκ ἰσχύσατε ἀγρυπνῆσαι μετ' ἐμοῦ, πῶς ἐπηγγείλασθε ἀποθνήσκειν δι' ἐμέ; Κἂν

τὸν Ἰούδαν θεάσασθε πῶς οὐ καθεύδει, ἀλλὰ σπουδάζει προδοῦναί με τοῖς παρανόμοις· ἐγείρεσθε, προσεύξασθε, μή τίς με ἀρνήσηται, βλέπων με ἐν τῷ Σταυρῷ. Μακρόθυμε, δόξα σοι.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Χαῖρε Θεοτόκε, ἡ τὸν ἀχώρητον ἐν οὐρανοῖς χωρήσασα ἐν μήτρᾳ σου· χαῖρε Παρθένε, τῶν προφητῶν τὸ κήρυγμα· δι' ἧς ἡμῖν ἔλαμψεν ὁ Ἐμμανουήλ· χαῖρε Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

Κάθισμα. Ἦχος βαρύς.

Ποῖός σε τρόπος, Ἰούδα, προδότην τοῦ Σωτῆρος εἰργάσατο; Μὴ τοῦ χοροῦ σε τῶν Ἀποστόλων ἐχώρισε; Μὴ τοῦ χαρίσματος τῶν ἰαμάτων ἐστέρησε; Μὴ, συνδειπνήσας ἐκείνοις, σὲ τῆς τραπέζης ἐπώσατο; Μὴ τῶν ἄλλων νίψας τοὺς πόδας, τοὺς σοὺς ὑπερεῖδεν; Ὢ πόσων ἀγαθῶν ἀμνήμων ἐγένου! Καὶ σοῦ μὲν ἡ ἀχάριστος στηλιτεύεται γνώμη, αὐτοῦ δὲ ἡ ἀναίκαστος μακροθυμία κηρύττεται καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΣΤ' 57—75).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ στρατιῶται κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτὸν, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. Ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον· οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν

ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτὸν, οἱ δὲ ἐρράπισαν λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστὲ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

Μετὰ τὸ τέλος ὁ β' χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου, Κύριε, δόξα σοι.

Εἶτα ἄρχεται ὁ α' χορὸς ψάλλειν τὰ ἑπόμενα ἀντίφωνα.

Ἀντίφωνον Ζ'. Ἦχος πλ. δ'.

Τοῖς συλλαβοῦσί σε παρανόμοις, ἀνεχόμενος, οὕτως ἐβόας, Κύριε· εἰ καὶ ἐπατάξατε τὸν ποιμένα καὶ διεσκορπίσατε τὰ δώδεκα πρόβατα, τοὺς μαθητάς μου, ἠδυνάμην πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας παραστῆσαι ἀγγέλων· ἀλλὰ μακροθυμῶ, ἵνα

πληρωθῇ ἃ ἐδήλωσα ὑμῖν διὰ τῶν προφητῶν μου, ἄδηλα καὶ κρύφια· Κύριε, δόξα σοι.

Τρίτον ἀρνησάμενος ὁ Πέτρος, εὐθέως τὸ ῥηθὲν αὐτῷ συνῆκεν, ἀλλὰ προσήγαγέ σοι δάκρυα μετανοίας. Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι καὶ σῶσόν με.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ὡς πύλην σωτήριον καὶ παράδεισον τερπνόν, καὶ φωτὸς ἀϊδίου νεφέλην ὑπάρχουσαν, τὴν ἁγίαν Παρθένον ὑμνήσωμεν ἅπαντες, λέγοντες τὸ χαῖρε αὐτῇ.

Ἀντίφωνον Η'. Ἦχος β'.

Εἴπατε, παράνομοι, τί ἠκούσατε παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν; οὐ νόμον ἐξέθετο καὶ τῶν προφητῶν τὰ διδάγματα; Πῶς οὖν ἐλογίσασθε Πιλάτῳ παραδοῦναι τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον, καὶ λυτρωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Σταυρωθήτω, ἔκραζον οἱ τῶν σῶν χαρισμάτων ἀεὶ ἐντρυφῶντες, καὶ κακοῦργον ἀντ' εὐεργέτου ᾐτοῦντο λαβεῖν οἱ τῶν δικαίων φονευταί· ἐσιώπας δὲ, Χριστὲ, φέρων αὐτῶν τὴν προπέτειαν, παθεῖν θέλων καὶ σῶσαι ἡμᾶς ὡς φιλάνθρωπος.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Οτι οὐκ ἔχομεν παρρησίαν διὰ τὰ πολλὰ ἡμῶν ἁμαρτήματα, σὺ τὸν ἐκ σοῦ γεννηθέντα δυσώπησον, Θεοτόκε Παρθένε· πολλὰ γὰρ ἰσχύει δέησις μητρὸς πρὸς εὐμένειαν δεσπότου· μὴ παρίδῃς ἁμαρτωλῶν ἱκεσίας ἡ πάνσεμνος, ὅτι ἐλεήμων ἐστι καὶ σώζειν δυνάμενος, ὁ καὶ παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν καταδεξάμενος.

Ἀντίφωνον Θ'. Ἦχος γ'.

Εστησαν τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής· διὰ τοῦτο γρηγορεῖτε.

Εδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος· σὺ δὲ, Κύριε, ἀνάστησόν με καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Οἱ ἐξ ἐθνῶν ὑμνοῦμέν σε, Θεοτόκε ἁγνὴ, ὅτι Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἔτεκες, τὸν ἐκ τῆς κατάρας τοὺς ἀνθρώπους διὰ σοῦ ἐλευθερώσαντα.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'.

Ὡς πῶς Ἰούδας, ὁ ποτέ σου μαθητὴς, τὴν προδοσίαν ἐμελέτα κατὰ σοῦ! Συνεδείπνησε δολίως ὁ ἐπίβουλος καὶ ἄδικος· πορευθεὶς εἶπε τοῖς ἱερεῦσι· τί μοι παρέχετε, καὶ παραδώσω ὑμῖν ἐκεῖνον, τὸν νόμον λύσαντα καὶ βεβηλοῦντα τὸ σάββατον; Μακρόθυμε Κύριε, δόξα σοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(ΚΕΦ. ΙΗ'. 28—40 καὶ ΙΘ'. 1—16).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄγουσι τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωί· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοὶ εἶπον περὶ ἐμοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ

σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. Ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων; Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ραπίσματα. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ

εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ καίσαρι. Ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, ἑβρα�ϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

Ὁ α' χορὸς, **Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου,** εἶτα δὲ ὁ β' χορὸς ἄρχεται ψάλλειν

Ἀντίφωνον ι'. Ἦχος πλ. β'.

Ὁ ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, γυμνὸς εἰς κρίσιν ἵστατο, καὶ ἐν σιαγόνι ῥάπισμα ἐδέξατο, ὑπὸ χειρῶν ὧν ἔπλασεν· ὁ δὲ παράνομος λαὸς τῷ Σταυρῷ προσήλωσε τὸν Κύριον τῆς δόξης· τότε τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη· ὁ ἥλιος ἐσκότασε, μὴ φέρων θεάσασθαι Θεὸν ὑβριζόμενον, ὃν τρέμει τὰ σύμπαντα. Αὐτὸν προσκυνήσωμεν.

Ὁ μαθητὴς ἠρνήσατο, ὁ λῃστὴς ἐβόησε· μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Εἰρήνευσον τὸν κόσμον ὁ ἐκ Παρθένου καταδεξάμενος, Κύριε, σάρκα φορέσαι ὑπὲρ δούλων, ἵνα συμφώνως σὲ δοξολογῶμεν, φιλάνθρωπε.

Ἀντίφωνον ια'. Ἦχος πλ. β'.

Ἀντὶ ἀγαθῶν, ὧν ἐποίησας, Χριστὲ, τῷ γένει τῶν ἑβραίων, σταυρωθῆναί σε κατεδίκασαν, ὄξος καὶ χολὴν σε ποτί-

σαντες. Ἀλλὰ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι οὐ συνῆκαν τὴν σὴν συγκατάβασιν.

Ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ οὐκ ἠρκέσθησαν, Χριστὲ, τὰ γένη τῶν ἑβραίων, ἀλλ' ἐκίνουν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, μυκτηρισμὸν καὶ χλεύην προσάγοντες. Ἀλλὰ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι κενὰ κατὰ σοῦ ἐμελέτησαν.

Οὔτε γῆ ὡς ἐσείσθη, οὔτε πέτραι ὡς ἐρράγησαν, ἑβραίους ἔπεισαν, οὔτε τοῦ ναοῦ τὸ καταπέτασμα, οὔτε τῶν νεκρῶν ἡ ἀνάστασις. Ἀλλὰ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι κενὰ κατὰ σοῦ ἐμελέτησαν.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἔγνωμεν, Θεοτόκε Παρθένε, μόνη ἁγνὴ, μόνη εὐλογημένη· διὸ ἀπαύστως σὲ ἀνυμνοῦντες, μεγαλύνομεν.

Ἀντίφωνον ιϐ'. Ἦχος πλ. δ'.

Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ἰουδαίοις· λαός μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ τί σοι παρηνώχλησα; Τοὺς τυφλούς σου ἐφώτισα, τοὺς λεπροὺς ἐκαθάρισα, ἄνδρα ὄντα ἐπὶ κλίνης ἠνωρθωσάμην. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι καὶ τί μοι ἀνταπέδωκες; Ἀντὶ τοῦ μάννα χολὴν, ἀντὶ τοῦ ὕδατος ὄξος, ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾷν με, Σταυρῷ με προσηλώσατε. Οὐκέτι στέργω λοιπόν· καλέσω μου τὰ ἔθνη, κἀκεῖνά με δοξάσουσι σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι· κἀγὼ αὐτοῖς δωρήσομαι ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Σήμερον τοῦ ναοῦ τὸ καταπέτασμα εἰς ἔλεγχον ῥήγνυται τῶν παρανόμων· καὶ τὰς ἰδίας ἀκτῖνας ὁ ἥλιος κρύπτει, Δεσπότην ὁρῶν σταυρούμενον.

Οἱ νομοθέται τοῦ Ἰσραὴλ, ἰουδαῖοι καὶ φαρισαῖοι, ὁ χορὸς τῶν Ἀποστόλων βοᾷ πρὸς ὑμᾶς· ἴδε ναὸς, ὃν ὑμεῖς ἐλύσατε, ἴδε ἀμνὸς, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε· τάφῳ παρεδώκατε, ἀλλ' ἐξουσίᾳ ἑαυτοῦ ἀνέστη. Μὴ πλανᾶσθε, ἰουδαῖοι· αὐτὸς

γάρ ἐστιν ὁ ἐν θαλάσσῃ σώσας καὶ ἐν ἐρήμῳ θρέψας· αὐτός ἐστιν ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Χαῖρε ἡ πύλη τοῦ βασιλέως τῆς δόξης, ἣν ὁ Ὕψιστος μόνος διώδευσε, καὶ πάλιν ἐσφραγισμένην κατέλιπεν, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'.

Οτε παρέστης τῷ Καϊάφᾳ ὁ Θεὸς, καὶ παρεδόθης τῷ Πιλάτῳ ὁ κριτὴς, αἱ οὐράνιαι Δυνάμεις ἐκ τοῦ φόβου ἐσαλεύθησαν· ὅτε δὲ ὑψώθης ἐπὶ τοῦ ξύλου ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, καὶ ἐλογίσθης μετὰ ἀνόμων ὁ ἀναμάρτητος, διὰ τὸ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον, ἀνεξίκακε, Κύριε, δόξα σοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΖ'. 3—32).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις. Καὶ ἐν

τῷ κατηγορῆσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθη ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς

τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

Ὁ β' χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Μετὰ τοῦτο ἄρχεται ὁ α' χορὸς τῶν ἀντιφώνων.

Ἀντίφωνον ιγ'. Ἦχος πλ. β'.

Τὸ ἄθροισμα τῶν ἰουδαίων τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο σταυρωθῆναί σε, Κύριε· αἰτίαν γὰρ ἐν σοὶ μὴ εὑρόντες, τὸν ὑπεύθυνον Βαραββᾶν ἠλευθέρωσαν, καὶ σὲ τὸν δίκαιον κατεδίκασαν, μιαιφονίας ἔγκλημα πληρωσάμενοι. Ἀλλὰ δὸς αὐτοῖς, Κύριε, τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν, ὅτι κενὰ κατὰ σοῦ ἐμελέτησαν.

Ὃν πάντα φρίσσει καὶ τρέμει, καὶ πᾶσα γλῶσσα ὑμνεῖ, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν, οἱ ἱερεῖς ἐρράπισαν καὶ ἔδωκαν αὐτῷ χολήν. Καὶ πάντα παθεῖν κατεδέξατο, σῶσαι θέλων ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, τῷ ἰδίῳ αἵματι, ὡς φιλάνθρωπος. Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα διὰ λόγου ὑπὲρ λόγον τὸν κτίστην τὸν ἴδιον, αὐτὸν δυσώπει σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἀντίφωνον ιδ'. Ἦχος πλ. δ'.

Κύριε, ὁ τὸν λῃστὴν συνοδοιπόρον λαβών, τὸν ἐν αἵματι χεῖρας μολύναντα, καὶ ἡμᾶς σὺν αὐτῷ καταρίθμησον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Μικρὰν φωνὴν ἀφῆκεν ὁ λῃστὴς ἐν τῷ Σταυρῷ, μεγάλην πίστιν εὗρε, μιᾷ ροπῇ ἐσώθη, καὶ πρῶτος Παραδείσου πύλας ἀνοίξας, εἰσῆλθεν· ὁ αὐτοῦ τὴν μετάνοιαν προσδεξάμενος, Κύριε, δόξα σοι. Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου δεξαμένη· χαῖρε, ἡ τεκοῦσα τὸν ποιητήν σου καὶ Κύριον· χαῖρε, ἡ ἀξιωθεῖσα γενέσθαι μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ (*).

(*) Ἐν τῇ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὸ τέλος τοῦ Θεοτοκίου, ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης ἐνδεδυμένος ἐπιτραχήλιον καὶ φελόνιον, αἴρει τὸν Ἐσταυρωμένον, καὶ ποιῇ

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Θεοτοκίου τούτου γίνεται ἡ ἔξοδος τοῦ Σταυροῦ. Εἶτα ψάλλεται τὸ ἑπόμενον ἀντίφωνον ἀργοσυντόμως μόνον παρὰ τοῦ δεξιοῦ χοροῦ.

Ἀντίφωνον ιε΄. Ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας (ἐκ τρίτου). Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς. Ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις. Ράπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ. Ἥλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Λόγχῃ ἐκεντήθη ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστὲ (ἐκ τρίτου). Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν σου ἀνάστασιν.

Μὴ ὡς ἰουδαῖοι ἑορτάσωμεν· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστὸς ὁ Θεός· ἀλλ' ἐκκαθάρωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ, καὶ εἰλικρινῶς δεηθῶμεν αὐτῷ· ἀνάστα, Κύριε, σῶσον ἡμᾶς ὡς φιλάνθρωπος.

Ὁ Σταυρός σου, Κύριε, ζωὴ καὶ ἀνάστασις ὑπάρχει τῷ λαῷ σου· καὶ ἐπ' αὐτῷ πεποιθότες, σὲ τὸν σταυρωθέντα Θεὸν ἡμῶν ὑμνοῦμεν. Ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ὁρῶσά σε κρεμάμενον, Χριστὲ, ἡ σὲ κυήσασα ἀνεβόα· τί τὸ ξένον, ὃ ὁρῶ, μυστήριον, Υἱέ μου; Πῶς ἐπὶ ξύλου θνήσκεις, σαρκὶ πηγνύμενος ζωῆς χορηγέ;

Κάθισμα. Ἦχος δ΄.

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς καὶ τῇ λόγχῃ κεν-

σας κύκλον περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, ψάλλει κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου ἐν κατανύξει τό, **Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου**, ἐξέρχεται τῆς βορείου πύλης τοῦ ἱεροῦ Βήματος, προπορευομένων τοῦ πριμικηρίου, τῶν λαμπαδούχων καὶ δύο διακόνων, θυμιώντων, καὶ φθάνει εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ἔνθα πήγνυται ὁ Σταυρός.

τηθεὶς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις· Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

(ΚΕΦ. ΙΕ΄. 16—32).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ στρατιῶται ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· «Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη». Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ.

Ὁ β′ χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Μετὰ τοῦτο ὁ α′ χορὸς ἄρχεται τῶν μακαρισμῶν.

Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

Ἦχος δ′.

Διὰ ξύλου ὁ Ἀδὰμ παραδείσου γέγονεν ἄποικος· διὰ ξύλου δὲ Σταυροῦ ὁ λῃστὴς παράδεισον ᾤκησεν· ὁ μὲν γὰρ γευσάμενος, ἐντολὴν ἠθέτησε τοῦ ποιήσαντος, ὁ δὲ, συσταυρούμενος, Θεὸν ὡμολόγησε τὸν κρυπτόμενον. Μνήσθητι καὶ ἡμῶν, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

Τὸν τοῦ νόμου ποιητὴν ἐκ μαθητοῦ ὠνήσαντο ἄνομοι, καὶ ὡς παράνομον αὐτὸν, τῷ Πιλάτου βήματι ἔστησαν, κραυγάζοντες· σταύρωσον, τὸν ἐν ἐρήμῳ τούτους μανναδοτήσαντα. Ἡμεῖς δὲ τὸν δίκαιον λῃστὴν μιμησάμενοι, πίστει κράζομεν· Μνήσθητι καὶ ἡμῶν, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

Τῶν θεοκτόνων ὁ ἐσμὸς, ἰουδαίων ἔθνος τὸ ἄνομον, πρὸς Πιλάτον ἐμμανῶς ἀνακράζων, ἔλεγε· σταύρωσον Χριστὸν τὸν ἀνεύθυνον· Βαραββᾶν δὲ μᾶλλον οὗτοι ἠτήσαντο. Ἡμεῖς δὲ φθεγγόμεθα λῃστοῦ τοῦ εὐγνώμονος τὴν φωνὴν πρὸς αὐτόν· Μνήσθητι καὶ ἡμῶν, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

Ἡ ζωηφόρος σου πλευρὰ, ὡς ἐξ Ἐδὲμ πηγὴ ἀναβλύζουσα, τὴν Ἐκκλησίαν σου, Χριστὲ, ὡς λογικὸν ποτίζει παράδεισον, ἐντεῦθεν μερίζουσα, ὡς εἰς ἀρχὰς εἰς τέσσαρα Εὐαγγέλια, τὸν κόσμον ἀρδεύουσα, τὴν κτίσιν εὐφραίνουσα, καὶ τὰ ἔθνη πιστῶς διδάσκουσα προσκυνεῖν τὴν βασιλείαν σου.

Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

Ἐσταυρώθης δι' ἐμὲ, ἵνα ἐμοὶ πηγάσῃς τὴν ἄφεσιν· ἐκεντήθης τὴν πλευρὰν, ἵνα κρουνοὺς ζωῆς ἀναβλύσῃς μοι· τοῖς ἥλοις προσήλωσαι, ἵνα ἐγὼ τῷ βάθει τῶν παθημάτων σου, τὸ ὕψος τοῦ κράτους σου πιστούμενος, κράζω σοι, ζωοδότα Χριστέ· δόξα καὶ τῷ Σταυρῷ, Σῶτερ, καὶ τῷ πάθει σου.

Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Σταυρουμένου σου, Χριστὲ, πᾶσα ἡ κτίσις βλέπουσα ἔτρεμε· τὰ θεμέλια τῆς γῆς διεδονεῖτο, φόβῳ τοῦ κράτους σου· φωστῆρες ἐκρύπτοντο, καὶ τοῦ ναοῦ ἐρράγη τὸ καταπέτασμα· τὰ ὄρη ἐτρόμαξαν, καὶ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ λῃστὴς ὁ πιστὸς κραυγάζει σοι σὺν ἡμῖν, Σωτὴρ, τὸ Μνήσθητι.

Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.

Τὸ χειρόγραφον ἡμῶν ἐν τῷ Σταυρῷ διέρρηξας, Κύριε, καὶ λογισθεὶς ἐν τοῖς νεκροῖς, τὸν ἐκεῖσε τύραννον ἔδησας, ρυσάμενος ἅπαντας ἐκ δεσμῶν θανάτου τῇ ἀναστάσει σου· δι' ἧς ἐφωτίσθημεν, φιλάνθρωπε Κύριε, καὶ βοῶμέν σοι· Μνήσθητι καὶ ἡμῶν, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ καὶ τοῦ θανάτου λύσας τὴν δύναμιν, καὶ ἐξαλείψας, ὡς Θεὸς, τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, Κύριε, λῃστοῦ τὴν μετάνοιαν καὶ ἡμῖν παράσχου. μόνε φιλάνθρωπε, τοῖς πίστει λατρεύουσι, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ βοῶσί σοι· Μνήσθητι καὶ ἡμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Δόξα.

Τὸν Πατέρα καὶ Υἱὸν, καὶ τὸ Πνεῦμα πάντες τὸ ἅγιον, ὁμοφρόνως οἱ πιστοὶ δοξολογεῖν ἀξίως εὐξώμεθα, μονάδα θεότητος, ἐν τρισὶν ὑπάρχουσαν ὑποστάσεσιν, ἀσύγχυτον μένουσαν, ἁπλῆν, ἀδιαίρετον, καὶ ἀπρόσιτον· δι' ἧς ἐκλυτρούμεθα τοῦ πυρὸς τῆς κολάσεως.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Τὴν Μητέρα σου, Χριστὲ, τὴν ἐν σαρκὶ ἀσπόρως τεκοῦσάν σε, καὶ Παρθένον ἀληθῶς καὶ μετὰ τόκον μείνασαν ἄφθορον, αὐτήν σοι προσάγομεν εἰς πρεσβείαν, Δέσποτα πολυέλεε, πταισμάτων συγχώρησιν δωρήσασθαι πάντοτε τοῖς κραυγάζουσι· Μνήσθητι καὶ ἡμῶν, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Προκείμενον ἦχος δ'.

Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον (ἐκ τρίτου ψαλλόμενον).

Στίχος. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΖ'. 33—54).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι λεγόμενος Κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην: «Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταὶ, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ

σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ φαρισαίων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ· πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ρυσάσθω νῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· «ἠλὶ ἠλὶ, λιμᾶ σαβαχθανί;» τοῦτ' ἔστι, «Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;» τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

Ὁ α' χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Μετὰ τοῦτο ὁ Ν' ψαλμὸς (σελ. 17). Εἶτα εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ ὄγδοον Εὐαγγέλιον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

(ΚΕΦ. ΚΓ' 32—49).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤγοντο σὺν τῷ Ἰησοῦ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν κα-

λούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλλον κλῆρον. Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ρωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊκοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λεγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

Ὁ β' χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Εἶτα ἄρχεται ὁ α' χορὸς ψάλλων τὸν κανόνα ἀνὰ δ' τροπάρια.

Ὠδὴ Ε'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ Εἱρμός. (Δίς).

» Πρὸς σὲ ὀρθρίζω, τὸν δι' εὐσπλαγχνίαν σεαυτὸν τῷ πε-
» σόντι κενώσαντα ἀτρέπτως, καὶ μέχρι παθῶν ἀπαθῶς
» ὑποκύψαντα, Λόγε Θεοῦ. Τὴν εἰρήνην παράσχου μοι, φιλάν-
» θρωπε».

Τροπάρια.

Δόξα.

Ριφθέντες πόδας καὶ προκαθαρθέντες, μυστηρίου μεθέξει, τοῦ θείου νῦν, Χριστὲ, σοῦ οἱ ὑπηρέται ἐκ Σιὼν ἐλαιῶνος μέγα πρὸς ὄρος συνανῆλθον, ὑμνοῦντές σε, φιλάνθρωπε.

Καὶ νῦν.

Ορᾶτε, ἔφης, φίλοι, μὴ θροεῖσθε, νῦν γὰρ ἤγγικεν ὥρα ληφθῆναί με, κτανθῆναι χερσὶν ἀνόμων· πάντες δὲ σκορπισθήσεσθε, ἐμὲ λιπόντες· οὓς συνάξω κηρύξαι με φιλάνθρωπον.

Καταβασία. Πρὸς σὲ ὀρθρίζω.

Συναπτὴ μικρά. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'.

Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ἔλεγεν· εἰ καὶ Σταυρὸν ὑπομένεις, σὺ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Ὁ Οἶκος.

Τὸν ἴδιον ἄρνα ἡ ἀμνὰς θεωροῦσα πρὸς σφαγὴν ἑλκόμενον ἠκολούθει Μαρία, τρυχομένη μεθ' ἑτέρων γυναικῶν, ταῦτα βοῶσα· ποῦ πορεύῃ, τέκνον; τίνος χάριν τὸν ταχὺν δρόμον τελεῖς; μὴ ἕτερος γάμος πάλιν ἐστὶν ἐν Κανᾷ, κακεῖ νῦν σπεύδεις, ἵν' ἐξ ὕδατος αὐτοῖς οἶνον ποιήσῃς; συνέλθω σοι, τέκνον, ἢ μείνω σοι μᾶλλον; Δός μοι λόγον, Λόγε, μὴ σιγῶν παρέλθῃς με, ὁ ἀγνὴν τηρήσας με· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Μηνολόγιον· εἶτα τὸ παρὸν ὑπόμνημα.

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, τὰ ἅγια καὶ σωτήρια καὶ φρικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτελοῦμεν· τοὺς ἐμπτυσμοὺς, τὰ ραπίσματα, τὰ κολαφίσματα, τὰς ὕβρεις, τοὺς γέλωτας, τὴν πορφυρᾶν χλαῖναν, τὸν κάλαμον, τὸν σπόγγον, τὸ ὄξος, τοὺς ἥλους, τὴν λόγχην, καὶ πρὸ πάντων τὸν Σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον, ἃ δι' ἡμᾶς ἑκὼν κατεδέξατο· ἔτι δὲ καὶ τὴν τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ, τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ, σωτήριον ἐν τῷ Σταυρῷ ὁμολογίαν.

Στίχοι εἰς τὴν Σταύρωσιν.

Ζῶν εἶ Θεὸς σὺ, καὶ νεκρωθεὶς ἐν ξύλῳ,
ὦ νεκρὲ, γυμνὲ, καὶ Θεοῦ ζῶντος Λόγε.
Ἕτεροι εἰς τὸν εὐγνώμονα ληστήν.
Κεκλεισμένας ἤνοιξε τῆς Ἐδὲμ πύλας,
βαλὼν ὁ ληστὴς κλεῖδα τὸ, μνήσθητί μου.

Τῇ ὑπερφυεῖ καὶ περὶ ἡμᾶς παναπείρῳ σου εὐσπλαγχνίᾳ, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ Η'. Ὁ Εἱρμός.

» Στήλην κακίας ἀντιθέου παῖδες θεῖοι παρεδειγμάτισαν·
» κατὰ Χριστοῦ δὲ φρυαττόμενον ἄνομον συνέδριον, βου-
» λεύεται κενά· κτεῖναι μελετᾷ τὸν ζωῆς κρατοῦντα παλάμῃ·
» ὃν πᾶσα κτίσις εὐλογεῖ, δοξάζουσα εἰς τοὺς αἰῶνας».

Τροπάρια.

Ἀπὸ βλεφάρων, μαθηταὶ, νῦν ὕπνον, ἔφης, Χριστὲ, τινάξατε· ἐν προσευχῇ δὲ γρηγορεῖτε, πειρασμῷ μήπως ὀλυσθε, καὶ μάλιστα Σίμων· τῷ κραταιῷ γὰρ μείζων πεῖρα· γνῶθί με, Πέτρε, ὃν πᾶσα κτίσις εὐλογεῖ, δοξάζουσα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Βέβηλον ἔπος τῶν χειλέων οὔποτε προήσομαι, Δέσποτα· σὺν σοὶ θανοῦμαι ὡς εὐγνώμων, κἂν οἱ πάντες ἀρνήσονται,

ἐβόησε Πέτρος· σὰρξ οὐδὲ αἷμα ὁ Πατήρ σου ἀπεκάλυψέ μοι σὲ, ὃν πᾶσα ἡ κτίσις εὐλογεῖ, δοξάζουσα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον.

Βάθος σοφίας θείκῆς καὶ γνώσεως οὐ πᾶν ἐξηρεύνησας· ἄβυσσον δέ μου τῶν κριμάτων οὐ κατέλαβες, ἄνθρωπε· ὁ Κύριος ἔφη· σὰρξ οὖν ὑπάρχων, μὴ καυχῶ· ἀρνήσει τρίτον γάρ με· ὃν πᾶσα κτίσις εὐλογεῖ, δοξάζουσα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν.

Ἀπαγορεύεις, Σίμων Πέτρε, ὅπερ πείσει τάχος, ὡς εἴρηται, καὶ σοὶ παιδίσκη, οἷα θᾶττον προσελθοῦσα ποιήσει σε· ὁ Κύριος ἔφη· πικρῶς δακρύσας, ἔξεις ὅμως εὐΐλατόν με· ὃν πᾶσα κτίσις εὐλογεῖ, δοξάζουσα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Καταβασία. Στήλην κακίας ἀντιθέτου.

Εἶτα ἡ ἐκφώνησις· Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτὸς, καὶ ψάλλεται ἡ Ὠδὴ Θ'. Ὁ Εἱρμός.

» Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγ-
» κρίτως τῶν Σεραφὶμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τε-
» κοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ μεγαλύνομεν».

Τροπάρια.

Ὁλέθριος σπεῖρα θεοστυγῶν, πονηρευομένων θεοκτόνων συναγωγὴ ἐπέστη, Χριστέ σοι, καὶ ὡς ἄδικον εἵλκε τὸν κτίστην τῶν ἁπάντων, ὃν μεγαλύνομεν.

Νόμον ἀγνοοῦντες οἱ ἀσεβεῖς, φωνὰς προφητῶν τε μελετῶντες διακενῶς, ὡς πρόβατον εἵλκον σὲ τὸν πάντων Δεσπότην ἀδίκως σφαγιάσαι, ὃν μεγαλύνομεν.

Δόξα.

Τοῖς ἔθνεσιν ἔκδοτον τὴν ζωὴν, σὺν τοῖς γραμματεῦσιν ἀναιρεῖσθαι οἱ ἱερεῖς παρέσχον, πληγέντες αὐτοφθόνῳ κακίᾳ, τὸν φύσει ζωοδότην, ὃν μεγαλύνομεν.

Καὶ νῦν.

Ἐκύκλωσαν κύνες ὡσεὶ πολλοί, ἐκρότησαν, Ἄναξ, σιαγόνα σὴν ραπισμῷ· ἠρώτων σε, σοῦ δὲ ψευδῆ κατεμαρτύρουν, καὶ πάντα ὑπομείνας, ἅπαντας ἔσωσας.

Καταβασία. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ.

Συναπτὴ μικρά. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὲ αἰνοῦσι.

Ἐξαποστειλάριον. Ἦχος γ' (*).

Τὸν ληστὴν αὐθημερὸν τοῦ Παραδείσου ἠξίωσας, Κύριε· κἀμὲ τῷ ξύλῳ τοῦ Σταυροῦ φώτισον καὶ σῶσόν με (ἐκ γ').

Μετ' αὐτὸ ἀναγινώσκεται τὸ ἔννατον εὐαγγέλιον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ
ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ
(ΚΕΦ. ΙΘ'. 25—37).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἱστήκεσαν παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν

(*) Ψαλλομένου παρὰ τοῦ πατριάρχου τοῦ Ἐξαποστειλαρίου, ἔρχεται ὁ πριμικήριος καὶ ἵσταται ἐν τῷ ὡρισμένῳ τόπῳ, ὡς εἴθισται.

πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ «ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ». Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· «ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν».

Ὁ β' χορὸς. Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Ὁ α' χορὸς ἄρχεται ψάλλειν τὸ, Πᾶσα πνοή (*).

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν στίχους δ' δευτεροῦντες τὸ πρῶτον ἰδιόμελον.

Ἦχος γ'.

Στίχος α'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ πρωτότοκος υἱός μου Ἰσραήλ· ἐμὲ ἐγκατέλιπε, πηγὴν ὕδατος ζωῆς, καὶ ὤρυξεν ἑαυτῷ φρέαρ συντετριμμένον· ἐμὲ ἐπὶ ξύλου ἐσταύρωσε, τὸν δὲ Βαραββᾶν ἠτήσατο καὶ ἀπέλυσεν· ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ, καὶ ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἀπέκρυψε· σὺ δὲ, Ἰσραὴλ, οὐκ ἐνετράπης, ἀλλὰ θανάτῳ με παρέδωκες. Ἄφες αὐτοῖς, Πάτερ ἅγιε, οὐ γὰρ οἴδασι τί ἐποίησαν.

Στίχος β'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

Τὸ αὐτὸ ἰδιόμελον.

Στίχος γ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ.

(*) Εἰς τὸ **Αἰνεῖτε**, ὁ πατριάρχης κατέρχεται τοῦ θρόνου καὶ προσκυνεῖ τὸν Ἐσταυρωμένον· καὶ εὐλογήσας τὸν λαὸν, τοῦ α' χοροῦ ψάλλοντος τὸ, **Εἰς πολλὰ ἔτη**, ἀνέρχεται αὖθις καὶ ἵσταται εἰς τὸν θρόνον.

Ἕκαστον μέλος τῆς ἁγίας σου σαρκὸς ἀτιμίαν δι' ἡμᾶς ὑπέμεινε· τὰς ἀκάνθας ἡ κεφαλή, ἡ ὄψις τὰ ἐμπτύσματα, αἱ σιαγόνες τὰ ραπίσματα, τὸ στόμα τὴν ἐν ὄξει κερασθεῖσαν χολὴν τῇ γεύσει, τὰ ὦτα τὰς δυσσεβεῖς βλασφημίας, ὁ νῶτος τὴν φραγγέλωσιν καὶ ἡ χεὶρ τὸν κάλαμον· αἱ τοῦ ὅλου σώματος ἐκτάσεις ἐν τῷ Σταυρῷ, τὰ ἄρθρα τοὺς ἥλους καὶ ἡ πλευρὰ τὴν λόγχην. Ὁ παθὼν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ παθῶν ἐλευθερώσας ἡμᾶς, ὁ συγκαταβὰς ἡμῖν φιλανθρωπίᾳ καὶ ἀνυψώσας ἡμᾶς, παντοδύναμε Σωτήρ, ἐλέησον ἡμᾶς.

Στίχος δ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Σταυρωθέντος σου, Χριστὲ, πᾶσα ἡ κτίσις βλέπουσα ἔτρεμε· τὰ θεμέλια τῆς γῆς διεδονήθησαν φόβῳ τοῦ κράτους σου· σοῦ γὰρ ὑψωθέντος σήμερον, γένος ἑβραίων ἀπώλετο· τοῦ ναοῦ τὸ καταπέτασμα διερράγη διχῶς· τὰ μνημεῖα ἠνεῴχθησαν καὶ οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν τάφων ἐξανέστησαν. Ἑκατόνταρχος ἰδὼν τὸ θαῦμα, ἔφριξε· παρεστῶσα δὲ ἡ Μήτηρ σου, ἐβόα θρηνῳδοῦσα μητρικῶς· πῶς μὴ θρηνήσω, καὶ τὰ σπλάγχνα μου τύψω, ὁρῶσά σε γυμνὸν, ὡς κατάκριτον, ἐν ξύλῳ κρεμάμενον; Ὁ σταυρωθεὶς καὶ ταφεὶς καὶ ἀναστὰς ἐκ τῶν νεκρῶν, Κύριε, δόξα σοι.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Ἐξέδυσάν με τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐνέδυσάν με χλαμύδα κοκκίνην· ἔθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου στέφανον ἐξ ἀκανθῶν καὶ ἐπὶ τὴν δεξιάν μου χεῖρα ἔδωκαν κάλαμον, ἵνα συντρίψω αὐτοὺς ὡς σκεύη κεραμέως.

Καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μαστίγωσιν, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπεστράφη ἀπὸ ἐμπτυσμάτων· βήματι Πιλάτου

παρέστην, καὶ σταυρὸν ὑπέμεινα διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

(ΚΕΦ. ΙΕ'. 43 47).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

Ὁ α' χορὸς, Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Σοὶ δόξα πρέπει, (χύμα). Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινὴν δέησιν. Ἐκφώνησις· Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν. Μετ' αὐτὴν ἀναγινώσκεται τὸ ια' εὐαγγέλιον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(ΚΕΦ. ΙΘ'. 38—42).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠρώτησε τὸν Πιλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων), ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλᾶτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ

μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ α' χορὸς. Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ σου. Ἀπὸ δὲ τοῦ β' χοροῦ ἄρχονται ψάλλεσθαι τὰ ἀπόστιχα (*).

Ἦχος α'.

Πᾶσα ἡ κτίσις ἠλλοιοῦτο φόβῳ, θεωροῦσά σε ἐν Σταυρῷ κρεμάμενον, Χριστέ· ὁ ἥλιος ἐσκοτίζετο καὶ γῆς τὰ θεμέλια συνεταράττετο· τὰ πάντα συνέπασχον τῷ τὰ πάντα κτίσαντι. Ὁ ἑκουσίως δι' ἡμᾶς ὑπομείνας, Κύριε, δόξα σοι.

Ἦχος β'.

Στίχος. Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Λαὸς δυστεβὴς καὶ παράνομος, ἵνα τί μελετᾷ κενά; ἵνα τί τὴν ζωὴν τῶν ἁπάντων θανάτῳ κατεδίκασε; Μέγα θαῦμα! ὅτι ὁ κτίστης τοῦ κόσμου εἰς χεῖρας ἀνόμων παραδίδοται, καὶ ἐπὶ ξύλου ἀνυψοῦται ὁ φιλάνθρωπος, ἵνα τοὺς ἐν ᾅδῃ δεσμώτας ἐλευθερώσῃ, κράζοντας· μακρόθυμε, Κύριε, δόξα σοι.

Στίχος. Ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

Σήμερον σὲ θεωροῦσα ἡ ἄμεμπτος Παρθένος ἐν Σταυρῷ, Λόγε, ἀναρτώμενον, ὀδυρομένη μητρῴα σπλάγχνα, ἐτέτρωτο τὴν καρδίαν πικρῶς, καὶ στενάζουσα ὀδυνηρῶς ἐκ βάθους ψυχῆς, παρειὰς σὺν θριξὶ καταξαίνουσα, κατετρύχετο·

(*) Ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος μεταξὺ τούτου ποιήσας τῷ πατριάρχῃ σχῆμα εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐνδύεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, ὅπως ἀναγνώσῃ τὸ τελευταῖον Εὐαγγέλιον. Ψαλλομένου τοῦ, **Ἤδη βάπτεται κάλαμος** ἀρτίως ὑπὸ τοῦ α' χοροῦ, ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος ἐξέρχεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν πατριάρχην. Εὐλογηθεὶς δὲ παρ' αὐτοῦ, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐξελθὼν διὰ τῆς βορείου πύλης, ἀνέρχεται εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ῥηθέντος ἰδιομέλου ἀναγινώσκει τὸ ιβ' Εὐαγγέλιον.

διὸ καὶ τὸ στῆθος τύπτουσα, ἀνέκραζε γοερῶς· Οἴμοι, θεῖον τέκνον! Οἴμοι, τὸ φῶς τοῦ κόσμου! Τί ἔδυς ἐξ ὀφθαλμῶν μου ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ; Ὅθεν αἱ στρατιαὶ τῶν Ἀσωμάτων, τρόμῳ συνείχοντο, λέγουσαι· ἀκατάληπτε Κύριε, δόξα σοι.

Στίχος. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Ἐπὶ ξύλου βλέπουσα κρεμάμενον, Χριστὲ, σὲ τὸν πάντων κτίστην καὶ Θεὸν, ἡ σὲ ἀσπόρως τεκοῦσα ἐβόα πικρῶς· Υἱέ μου, ποῦ τὸ κάλλος ἔδυ τῆς μορφῆς σου; Οὐ φέρω καθορᾶν σε ἀδίκως σταυρούμενον· σπεῦσον οὖν ἀνάστηθι, ὅπως ἴδω κἀγὼ σοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἐξανάστασιν.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Κύριε, ἀναβαίνοντός σου ἐν τῷ Σταυρῷ, φόβος καὶ τρόμος ἐπέπεσε τῇ κτίσει· καὶ τὴν γῆν μὲν ἐκώλυες καταπιεῖν τοὺς σταυροῦντάς σε, τῷ δὲ Ἅδῃ ἐπέτρεπες ἀναπέμπειν τοὺς δεσμίους, εἰς ἀναγέννησιν βροτῶν. Κριτὰ ζώντων καὶ νεκρῶν, ζωὴν ἦλθες παρασχεῖν καὶ οὐ θάνατον. Φιλάνθρωπε, δόξα σοι.

Καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἤδη βάπτεται κάλαμος ἀποφάσεως παρὰ κριτῶν ἀδίκων, καὶ Ἰησοῦς δικάζεται καὶ κατακρίνεται Σταυρῷ· καὶ πάσχει ἡ κτίσις, ἐν Σταυρῷ καθορῶσα τὸν Κύριον. Ἀλλ' ὁ φύσει σώματος δι' ἐμὲ πάσχων, ἀγαθὲ Κύριε, δόξα σοι.

Μετ' αὐτὸ εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ ιβ' εὐαγγέλιον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΖ'. 62—66).

Τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς Πιλᾶτον λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρο-

μαι. Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου ὁ α' χορός, **Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.** Χοροσταταῦντος δὲ ἀρχιερέως, ὁ δεξιὸς χορὸς ψάλλει ἀργῶς, **Εἰς πολλὰ ἔτη, δέσποτα.**

Εἶτα τὸ, **Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι,** τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'.

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθείς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις, Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι· (ἐκ τρίτου).

Ἐκτενής· Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

Ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν.

Ἐκφώνησις· Ὅτι ἐλεήμων.

Σοφία. Ὁ ὢν εὐλογητὸς Θεὸς ἡμῶν. Στερεῶσαι Κύριος ὁ ὁς, ὑπὸ τοῦ προεστῶτος.

Ὁ ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν δόξα σοι· ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς κα Σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις κτλ.

Δι' εὐχῶν.

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΕΝ ΤΑΙΣ ΜΕΓΑΛΑΙΣ ΩΡΑΙΣ

Περὶ τὴν πρώτην πρωϊνὴν ὥραν, εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως (*), ὁ προεστὼς τὸ Βασιλεῦ οὐράνιε. Ὁ ἀναγνώστης τὸ Τρισάγιον. Ὁ ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστιν. Ὁ ἀναγνώστης· Κύριε ἐλέησον ιβ'. Δόξα καὶ νῦν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ' καὶ ἀναγινώσκει τοὺς ἑπομένους ψαλμούς.

ΩΡΑ ΠΡΩΤΗ

ΨΑΛΜΟΣ 5.

Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε· σύνες τῆς κραυγῆς μου· πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ Θεός μου· ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι, Κύριε. Τὸ πρωὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου. Τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψει με· ὅτι οὐχὶ Θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. Οὐ παροικήσει σοι πονηρευόμενος, οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν· ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. Ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται Κύριος. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου, εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου· προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου. Κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου· ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια, ἡ καρδία αὐτῶν ματαία. Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· κρῖνον αὐτοὺς ὁ Θεός. Ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ σιμαίνει τὴν ἡμίσειαν πρωϊνὴν ὥραν καὶ ὁ πατριάρχης κατέρχεται εἰς τὸν ναὸν τὴν πρώτην ὥραν. Λαβὼν δὲ καιρὸν ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης ἄνευ διακόνου ποιεῖ εὐλογητόν

τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτοὺς, ὅτι παρεπίκρανάν σε, Κύριε. Καὶ εὐφρανθείησαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ· εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς. Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου, ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον. Κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

ΨΑΛΜΟΣ 2.

Ινα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ. Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς, καὶ ὁ Κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν ὄρος, τὸ ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Κύριος εἶπε πρός με· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεύη κεραμέως συντρίψεις αὐτούς. Καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε, παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. Δράξασθε παιδείας, μή ποτε ὀργισθῇ Κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας. Ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ, μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

ΨΑΛΜΟΣ 21.

Ο Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι, ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. Ὁ Θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν, καὶ ἐρρύσω αὐτούς. Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν· ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν, καὶ οὐ κατησχύνθησαν. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν. Ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον, ρυσάσθω αὐτὸν, σωσάτω αὐτὸν, ὅτι θέλει αὐτόν. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρὸς, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου· ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γαστρὸς μητρός μου Θεός μου εἶ σύ· μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλῖψις ἐγγὺς, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν μοι. Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοὶ, ταῦροι πίονες περιέσχον με. Ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος. Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη, καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου· ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου. Ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοὶ, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με. Ὤρυξαν χεῖρας μου καὶ πόδας μου, ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου· αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με. Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Σὺ δὲ, Κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν σου ἀπ' ἐμοῦ, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες. Ῥῦσαι ἀπὸ ρομφαίας τὴν ψυχήν μου καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὸν μονογενῆ μου. Σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκεράτων τὴν ταπείνωσίν μου. Διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον αἰνέσατε αὐτὸν, ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰακὼβ δοξάσατε αὐτόν· φοβηθήτω δὴ

ἀπ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα Ἰσραήλ. Ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν, οὐδὲ προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ, οὐδὲ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν, εἰσήκουσέ μου. Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι· τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων σε. Φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν· ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς Κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ βασιλεία, καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν. Ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς· ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν. Καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ, καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ. Ἀναγγελήσεται τῷ Κυρίῳ γενεὰ ἡ ἀρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὃν ἐποίησεν ὁ Κύριος.

Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλούϊα γ'. Κύριε ἐλέησον γ'.

Δόξα. Τροπάριον. Ἦχος α'.

Σταυρωθέντος σου, Χριστὲ, ἀνηρέθη ἡ τυραννὶς, ἐπατήθη ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ· οὔτε γὰρ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσας ἡμᾶς· δόξα σοι.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Τί σε καλέσωμεν, ὦ κεχαριτωμένη; Οὐρανόν; ὅτι ἀνέτειλας τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης. Παράδεισον; ὅτι ἐβλάστησας τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας. Παρθένον; ὅτι ἔμεινας ἄφθορος. Ἁγνὴν μητέρα; ὅτι ἔσχες σαῖς ἁγίαις ἀγκάλαις Υἱὸν τῶν πάντων Θεόν· αὐτὸν ἱκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἶτα ἄρχεται ὁ α' χορὸς ψάλλειν τὸ α' ἰδιόμελον ἄνευ στίχου. Ὁ β' τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ στίχου. Ἵνα τί ἐφρύαξαν, καὶ αὖθις ὁ α' τὸ τρίτον εἰς τὸ Δόξα καὶ νῦν.

Ἦχος πλ. δ'.

Σήμερον τοῦ ναοῦ τὸ καταπέτασμα εἰς ἔλεγχον ῥήγνυται τῶν παρανόμων, καὶ τὰς ἰδίας ἀκτῖνας ὁ ἥλιος κρύπτει, Δεσπότην ὁρῶν σταυρούμενον.

Στίχος. Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθης, Χριστὲ βασιλεῦ, καὶ ὡς ἀμνὸς ἄκακος, προσηλωθεὶς τῷ Σταυρῷ ὑπὸ τῶν παρανόμων ἀνδρῶν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, φιλάνθρωπε.

Στίχος. Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.

Δόξα καὶ νῦν. (*)

Τοῖς συλλαβοῦσί σε παρανόμοις ἀνεχόμενος οὕτως ἑβόας, Κύριε· εἰ καὶ ἐπατάξατε τὸν ποιμένα, καὶ διεσκορπίσατε τὰ δώδεκα πρόβατα, τοὺς μαθητάς μου, ἠδυνάμην πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας παραστῆσαι ἀγγέλων· ἀλλὰ μακροθυμῶ, ἵνα πληρωθῇ ἃ ἐδήλωσα ὑμῖν διὰ τῶν προφητῶν μου, ἄδηλα καὶ κρύφια. Κύριε, δόξα σοι.

Εἶτα ἡ προφητεία.

Προκείμενον ἦχος δ'. Ψαλμ. 40.

Ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἐμοῦ· ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι.

Στίχος. Μακάριος ὁ συνιὼν ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα, ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ Κύριος.

(*) Εἰς τὸ δοξαστικὸν τοῦτο ὁ Μέγας πρωτοσύγκελλος λαμβάνει καιρὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου μετὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου καὶ ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Α' Ὥρας. Ὁ δὲ Μ. ἀρχιδιάκονος, ἀρχομένων τῶν τροπαρίων τῆς Γ' Ὥρας, θυμιᾷ διὰ κατζίου, ἐνδεδυμένος τὸν συνήθη μανδύαν. Εἰς τὰς ἑφεξῆς δὲ Ὥρας, ἤτοι ΣΤ' καὶ Θ', τὸν αὐτὸν μανδύαν φοροῦσι καὶ ὁ δευτερεύων καὶ ὁ τριτεύων, διὰ κατζίου θυμιῶντες.

Προφητείας Ζαχαρίου τὸ ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. ΙΑ'. 10).

Τάδε λέγει Κύριος· λήψομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν, καὶ ἀπορρίψω αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴ διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς· καὶ διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ γνώσονται οἱ χαναναῖοι τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενα μοι, διότι λόγος Κυρίου ἐστί. Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστί, δότε τὸν μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε· καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου, τριάκοντα ἀργυροῦς. Καὶ εἶπε Κύριος πρός με· κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψομαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς, καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, εἰς τὸ χωνευτήριον, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.

Ὁ Ἀπόστολος.

Πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. ΣΤ'. 14).

Ἀδελφοί, ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ κοινὴ κτίσις. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
(ΚΕΦ. ΚΖ'. 1—56).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, πρωΐας γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε

θανατῶσαι αὐτόν· καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορῆσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν

ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι λεγόμενος Κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην: «Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων». Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ φαρισαίων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ· πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ρυσάσθω

νῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· «ἠλὶ ἠλὶ, λιμᾶ σαβαχθανί;» τοῦτ' ἔστι, «Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;» τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

Καὶ εὐθύς·

Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία. Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων, καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεώς σου, Κύριε, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.

Εἶτα τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ ἑπόμενον

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'.

Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ἔλεγεν· εἰ καὶ σταυρὸν ὑπομένεις, σὺ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Κύριε ἐλέησον μ'. Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ (σελ. 89). Κύριε ἐλέησον γ'. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς. Καὶ τὴν παροῦσαν εὐχὴν ἀναγινωσκομένην παρὰ τοῦ προεστῶτος·

Χριστὲ, τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, τὸ φωτίζον καὶ ἁγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, ὅτι ἐν αὐτῷ ὀψόμεθα φῶς τὸ ἀπρόσιτον· καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματα ἡμῶν πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν σου· πρεσβείαις τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

ΩΡΑ ΤΡΙΤΗ

Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. Εἶτα τοὺς ἑπομένους ψαλμούς.

ΨΑΛΜΟΣ 34.

Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἔκχεον ρομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με. Εἶπον τῇ ψυχῇ μου· σωτηρία σού εἰμι ἐγώ. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ λογιζόμενοί με κακά. Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος

Κυρίου καταδιώκων αὐτούς. Ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν, μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου. Ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς, ἣν οὐ γινώσκει, καὶ ἡ θήρα, ἣν ἔκρυψε, συλλαβέτω αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσεῖται ἐν αὐτῇ. Ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι· Κύριε, Κύριε, τίς ὅμοιός σοι; Ρυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. Ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με. Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου. Ἐγὼ δὲ, ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι, ἐνεδυόμην σάκκον. Καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται. Ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ, οὕτως εὐηρέστουν· ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπίζων, οὕτως ἐταπεινούμην. Καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν· συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνων. Διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν· ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμῷ, ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. Κύριε, πότε ἐπόψει; Ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων τὸν μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε. Μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλους διελογίζοντο. Ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν· εἶπον· εὖγε, εὖγε, εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Εἶδες, Κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς. Κύριε, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξεγέρθητι, Κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου, ὁ Θεός μου καὶ ὁ Κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου. Κρῖνόν με, Κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ εἴποισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν· εὖγε, εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν· μηδὲ εἴποιεν· κατεπίομεν αὐτόν. Αἰσχυν-

θείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου. Ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ. Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου· καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός· μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ. Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

ΨΑΛΜΟΣ 108.

Ὁ Θεὸς τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς· ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη. Ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ, καὶ λόγους μίσους ἐκύκλωσάν με καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με, ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην. Καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν, ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν· ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. Ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ, καὶ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ. Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη. Γενηθήτωσαν ἐναντίον Κυρίου διὰ παντὸς, καὶ ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη ποιῆσαι ἔλεος· καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν, καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. Καὶ ἠγάπησε κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον, καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ. Γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον, ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη, ἣν διὰ παντὸς περιζώννυται. Τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ Κυρίου, καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου. Καὶ σὺ, Κύριε, Κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου. Ῥῦσαί με, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται ἐντός μου. Ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀνταναιρέθην, ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες. Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας, καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον. Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς· εἶδόσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν. Βοήθησόν μοι, Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου. Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη, καὶ σὺ, Κύριε, ἐποίησας αὐτήν. Καταράσονται αὐτοὶ, καὶ σὺ εὐλογήσεις, οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν, ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται. Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με ἐντροπὴν, καὶ περιβαλέσθωσαν ὡς διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν. Ἐξομολογήσομαι τῷ Κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν. Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος, τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.

ΨΑΛΜΟΣ 50 (σελ. 17).

Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλούϊα γ'. Κύριε ἐλέησον γ'.

Δόξα. Τροπάριον. Ἦχος πλ. β'.

Κύριε κατέκρινάν σε ἰουδαῖοι θανάτῳ, τὴν ζωὴν τῶν ἁπάντων· οἱ τὴν Ἐρυθρὰν ῥάβδῳ πεζεύσαντες, Σταυρῷ σε προσήλωσαν· καὶ οἱ ἐκ πέτρας μέλι θηλάσαντες, χολήν σοι προσή-

νεγκον· ἀλλ' ἐκὼν ὑπέμεινας, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃς τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ· Χριστὲ ὁ Θεός, δόξα σοι.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Θεοτόκε, σὺ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς· Σὲ ἱκετεύομεν, πρέσβευε, δέσποινα, μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἶτα ψάλλομεν τὰ παράντα ἰδιόμελα, τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου, τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ στίχου, Τὰ ῥήματά μουκτλ. καὶ τὸ τρίτον εἰς τὸ, Δόξα καὶ νῦν· ἄρχεται δὲ ὁ β' χορός.

Ἦχος πλ. δ'.

Διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων ὁ φίλος σου καὶ ὁ πλησίον Πέτρος ἠρνήσατό σε, Κύριε, καὶ ὀδυρόμενος οὕτως ἐβόα· τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς· εἶπα γὰρ φυλάξαι τὴν πίστιν, οἰκτίρμον, καὶ οὐκ ἐφύλαξα· καὶ ἡμῶν τὴν μετάνοιαν οὕτω δέξαι καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Στίχος. Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, Κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου.

Πρὸ τοῦ τιμίου σου Σταυροῦ, στρατιωτῶν ἐμπαιζόντων σε, Κύριε, αἱ νοεραὶ στρατιαὶ κατεπλήττοντο· ἀνεδήσω γὰρ στέφανον ὕβρεως, ὁ τὴν γῆν ζωγραφήσας τοῖς ἄνθεσι, καὶ τὴν χλαῖναν χλευαζόμενος ἐφόρεσας, ὁ νεφέλαις περιβάλλων τὸ στερέωμα· τοιαύτῃ γὰρ οἰκονομίᾳ ἐγνώσθη σου ἡ εὐσπλαγχνία, Χριστὲ, τὸ μέγα ἔλεος· δόξα σοι.

Δόξα καὶ νῦν. (*)

Ἑλκόμενος ἐπὶ Σταυροῦ, οὕτως ἐβόας, Κύριε· διὰ ποῖον ἔργον θέλετέ με σταυρῶσαι Ἰουδαῖοι; Ὅτι τοὺς παρα-

(*) Εἰς τὸ δοξαστικὸν τῆς γ' ὥρας ὁ ἀρχιγραμματεὺς λαμβάνει καιρὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου μετὰ τοῦ δευτερεύοντος καὶ ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ὥρας ταύτης, ὁ δὲ δευτερεύων θυμιᾷ ἀρχομένων ψάλλεσθαι τῶν τροπαρίων τῆς ΣΤ' ὥρας.

λύτους ὑμῶν συνέσφιγξα; Ὅτι τοὺς νεκροὺς ὡς ἐξ ὕπνου ἀνέστησα; Αἱμόρρουν ἰατάμην, Χαναναίαν ἠλέησα. Διὰ ποῖον ἔργον θέλετέ με φονεῦσαι, ἰουδαῖοι; ἀλλ' ὄψεσθε εἰς ὃν νῦν ἐκκεντᾶτε Χριστὸν, παράνομοι.

Εἶτα ἡ προφητεία.

Προκείμενον ἦχος δ'. Ψαλμ. 32.

Ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Στίχος. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Ν'. 4).

Κύριος δίδωσί μοι γλῶσσαν παιδείας, τοῦ γνῶναι ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον. Ἔθηκέ με πρωΐ, πρωΐ, προσέθηκέ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν, καὶ ἡ παιδεία Κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα· ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ, οὐδὲ ἀντιλέγω. Τὸν νῶτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων· καὶ Κύριος, Κύριος βοηθός μου ἐγενήθη. Διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλ' ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέτραν· καὶ ἔγνων, ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ, ὅτι ἐγγίζει ὁ δικαιώσας με. Τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα καὶ τίς ὁ κρινόμενός με; ἐγγισάτω μοι. Ἰδοὺ Κύριος, Κύριος βοηθήσει μοι, τίς κακώσει με; Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ ὡς σὴς καταφάγεται ὑμᾶς. Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον; ὑπακουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς, πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ Θεῷ. Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς πῦρ καίετε καὶ κατισχύετε φλόγα· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν, καὶ τῇ φλογί, ᾗ ἐξεκαύσατε· δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν· ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

Ὁ Ἀπόστολος.

Πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Ε'. 6).

Ἀδελφοί, ἔτι Χριστὸς, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν, ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

(ΚΕΦ. ΙΕ'. 16—41).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ στρατιῶται ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστὰς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· «Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη». Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐὰ, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης· καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἐλωὶ Ἐλωὶ, λιμᾶ σαβαχθανί; ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες; Καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἴδε Ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δὲ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη, αἵ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ εὐθύς·

Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητὸς, εὐλογητὸς Κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν· κατευοδώσαι ἡμῖν ὁ Θεὸς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώζειν.

Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστιν.

Καὶ τὸ κοντάκιον.

Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ἔλεγεν· εἰ καὶ Σταυρὸν ὑπομένεις, σὺ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ. Κύριε ἐλέησον γ'. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς· καὶ τὴν παροῦσαν εὐχήν·

Δέσποτα Θεὲ, Πάτερ Παντοκράτωρ, Κύριε Υἱὲ μονογενὲς, Ἰησοῦ Χριστὲ καὶ ἅγιον Πνεῦμα, μία Θεότης, μία Δύναμις, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν· καὶ οἷς ἐπίστασαι κρίμασι, σῶσόν με τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου· ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΩΡΑ ΕΚΤΗ

Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'.

ΨΑΛΜΟΣ 53.

Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με, καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με. Ὁ Θεὸς, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. Ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντο τὸν Θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν. Ἰδοὺ γὰρ ὁ Θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ Κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξελόθρευσον αὐτούς. Ἑκουσίως θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, Κύριε, ὅτι ἀγαθόν· ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐῤῥύσω σε, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

ΨΑΛΜΟΣ 139.

Ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με. Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίαν ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους. Ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. Φύλαξόν με, Κύριε, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με. Οἵτινες διελογίσαντο τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου. Ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι, καὶ σχοινίοις διέτειναν παγίδα τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι. Εἶπα τῷ Κυρίῳ· Θεός μου εἶ σύ· ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου. Κύριε, Κύριε, δύναμις τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. Μὴ παραδῷς με, Κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ· διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μή ποτε ὑψωθῶσιν. Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς. Πεσοῦνται ἐπ' αὐτοὺς ἄνθρακες, ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς· ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστῶσιν. Ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν. Ἔγνων ὅτι ποιήσει Κύριος τὴν κρίσιν τῶν πτωχῶν καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων. Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

ΨΑΛΜΟΣ 90.

Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ τῷ Κυρίῳ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου, ὁ Θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους. Ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι, καὶ ὑπὸ

τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς. Ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας· ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ. Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιὰς καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει. Ὅτι σὺ, Κύριε, ἡ ἐλπίς μου· τὸν Ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου. Ὅτι τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. Ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε, καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτὸν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. Κεκράξεται πρός με, καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῦ· μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτὸν καὶ δοξάσω αὐτόν. Μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν, καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλούϊα γ'. Κύριε ἐλέησον γ'.

Δόξα. Τροπάριον. Ἦχος β'.

Σωτηρίαν εἰργάσω ἐν μέσῳ τῆς γῆς, Χριστὲ ὁ Θεός· ἐπὶ Σταυροῦ τὰς ἀχράντους σου χεῖρας ἐξέτεινας, ἐπισυνάγων πάντα τὰ ἔθνη, κράζοντα· Κύριε δόξα σοι.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ὅτι οὐκ ἔχομεν παρρησίαν διὰ τὰ πολλὰ ἡμῶν ἁμαρτήματα, σὺ τὸν ἐκ σοῦ γεννηθέντα δυσώπησον, Θεοτόκε Παρθένε· πολλὰ γὰρ ἰσχύει δέησις Μητρὸς πρὸς εὐμένειαν Δεσπότου. Μὴ παρίδῃς ἁμαρτωλῶν ἱκεσίας ἡ πάνσεμνος, ὅτι ἐλεήμων ἐστὶ καὶ σώζειν δυνάμενος, ὁ καὶ παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν καταδεξάμενος.

Εἶτα ψάλλονται τὰ παρόντα ἰδιόμελα, τὸ μὲν πρῶτον

ἄνευ στίχου, τὸ δὲ δεύτερον μετὰ τοῦ στίχου, Ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὸ, Δόξα καὶ νῦν.

Ἦχος πλ. δ'.

Τάδε λέγει Κύριος τοῖς Ἰουδαίοις· λαός μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί σοι παρηνώχλησα; Τοὺς τυφλούς σου ἐφώτισα, τοὺς λεπρούς σου ἐκαθάρισα, ἄνδρα ὄντα ἐπὶ κλίνης ἠνωρθωσάμην. Λαός μου, τί ἐποίησά σοι καὶ τί μοι ἀνταπέδωκας; Ἀντὶ τοῦ μάννα χολὴν, ἀντὶ τοῦ ὕδατος ὄξος, ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾷν με, Σταυρῷ με προσηλώσατε. Οὐκέτι στέγω λοιπόν· καλέσω μου τὰ ἔθνη, κἀκεῖνά με δοξάσουσι σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι, κἀγὼ αὐτοῖς δωρήσομαι ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Στίχος. Ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

Οἱ νομοθέται τοῦ Ἰσραὴλ, ἰουδαῖοι καὶ φαρισαῖοι, ὁ χορὸς τῶν Ἀποστόλων βοᾷ πρὸς ὑμᾶς· ἴδε ναὸς, ὃν ὑμεῖς ἐλύσατε, ἴδε ἀμνὸς, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε· τάφῳ παρεδώκατε, ἀλλ' ἐξουσίᾳ ἑαυτοῦ ἀνέστη. Μὴ πλανᾶσθε, ἰουδαῖοι· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐν θαλάσσῃ σώσας καὶ ἐν ἐρήμῳ θρέψας· αὐτός ἐστιν ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α'.

Δεῦτε, χριστοφόροι λαοὶ, κατίδωμεν τί συνεβουλεύσατο Ἰούδας ὁ προδότης, σὺν ἱερεῦσιν ἀνόμοις, κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· σήμερον ἔνοχον θανάτου τὸν ἀθάνατον Λόγον πεποίηκαν, καὶ Πιλάτῳ προδώσαντες, ἐν τόπῳ Κρανίου ἐσταύρωσαν· καὶ ταῦτα πάσχων, ἐβόα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν λέγων· ἄφες αὐτοῖς, Πάτερ, τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, ὅπως γνῶσι τὰ ἔθνη τὴν ἐκ νεκρῶν μου Ἀνάστασιν. (*)

(*) Εἰς τὸ δοξαστικὸν τῆς ΣΤ' Ὥρας λαβόντες καιρὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ὁ τριτεύων, ὁ μὲν ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ὥρας ταύτης, ὁ δὲ τριτεύων θυμιᾷ, ἀρχομένων ψάλλεσθαι τῶν τροπαρίων τῆς Θ' ὥρας.

Προκείμενον, ἦχος δ'. Ψαλμ. 8.

Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Στίχος. Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα (Κεφ. ΝΒ' 13).

Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα. Ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. Οὕτω θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσι βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι. Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Ἀνηγγείλαμεν, ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ρίζα ἐν γῇ διψώσῃ. Οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος, οὐδὲ κάλλος· ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται· καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Παιδία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν· τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν· ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. Καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν· καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι, οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦχθη

εἰς θάνατον. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· καὶ βούλεται Κύριος καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. Ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει· δικαιῶσαι δίκαιον, εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη. Εὐφράνθητι στεῖρα, ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

Ὁ Ἀπόστολος.

Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. Β'. 11).

Ἀδελφοὶ ὁ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων· «Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε»· καὶ πάλιν· «Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ»· καὶ πάλιν· «Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός». Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ «σπέρματος Ἀβραὰμ» ἐπιλαμβάνεται. Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς «ἀδελφοῖς» ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

(ΚΕΦ. ΚΓ' 32—49).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤγοντο σὺν τῷ Ἰησοῦ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλλον κλῆρον. Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν ἑλληνικοῖς καὶ ρωμαϊκοῖς καὶ ἑβραϊκοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἱστήκεισαν δὲ

πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

Καὶ εὐθύς·

Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου, Κύριε, ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα· βοήθησον ἡμῖν, ὁ Θεὸς, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου· Κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς, καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Τρισάγιον. Παναγία Τριάς. Πάτερ ἡμῶν. Ὅτι σοῦ ἐστι.

Καὶ τὸ κοντάκιον.

Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ἔλεγεν· εἰ καὶ Σταυρὸν ὑπομένεις, σὺ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Κύριε ἐλέησον μ'. Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ. Κύριε ἐλέησον γ'. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς· καὶ τὴν εὐχὴν ταύτην·

Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων καὶ πάσης κτίσεως δημιουργὲ, ὁ διὰ σπλάγχνα ἀνεικάστου ἐλέους σου τὸν μονογενῆ σου Υἱὸν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καταπέμψας ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸ χειρόγραφον τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν διαρρήξας, καὶ θριαμβεύσας ἐν αὐτῷ τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότους· αὐτὸς, Δέσποτα φιλάνθρωπε, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὰς εὐχαριστηρίους ταύτας καὶ ἱκετηρίους ἐντεύξεις· καὶ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς ὀλεθρίου καὶ σκοτεινοῦ παραπτώματος, καὶ πάντων τῶν κακῶσαι ἡμᾶς ζητούντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν. Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας ἡμῶν, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς λόγους ἢ εἰς λογισμοὺς πονηρίας, ἀλλὰ τῷ πόθῳ σου τρῶσον ἡμῶν τὰς ψυχάς· ἵνα, πρὸς σὲ διὰ

παντὸς ἀτενίζοντες καὶ τῷ παρὰ σοῦ φωτὶ ὁδηγούμενοι, σὲ τὸ ἀπρόσιτον καὶ ἀΐδιον κατοπτεύοντες φῶς, ἀκατάπαυστόν σοι τὴν ἐξομολόγησιν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπωμεν, τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ σὺν τῷ μονογενεῖ σου Υἱῷ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΩΡΑ ΕΝΝΑΤΗ

Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'.

ΨΑΛΜΟΣ 68.

Σῶσόν με ὁ Θεὸς, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου. Ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. Ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με. Ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με. Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως· ἃ οὐχ ἥρπαζον, τότε ἀπετίννυον. Ὁ Θεὸς, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν. Μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένοντές σε, Κύριε, Κύριε τῶν δυνάμεων. Μηδὲ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· ὅτι ἕνεκά σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμὸν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου. Ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί. Καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις, καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες οἶνον

Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σὲ, Κύριε, καιρὸς εὐδοκίας· ὁ Θεὸς, ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου. Σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ· ρυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων. Μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με βυθὸς, μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ. Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου· κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου, ὅτι θλίβομαι· ταχὺ ἐπάκουσόν μου· πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν· ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με. Σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπήν μου. Ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με· ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν. Καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξε, καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ εὗρον. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος. Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον. Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν. Ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν. Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ αὐτῶν, καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου. Ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν. Πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ· ἡ σωτηρία σου, ὁ Θεὸς, ἀντιλάβοιτό μοι. Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει. Καὶ ἀρέσει τῷ Θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον, κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς. Ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν·

ἐκζητήσατε τὸν Θεὸν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. Ὅτι εἰσήκουσε τῶν πενήτων ὁ Κύριος, καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν. Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ. Ὅτι ὁ Θεὸς σώσει τὴν Σιὼν καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πύλαι τῆς Ἰουδαίας. Καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν. Καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων σου καθέξουσιν αὐτήν, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

ΨΑΛΜΟΣ 69.

Ὁ Θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες· Κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι σπεῦσον. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά. Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι, οἱ λέγοντές μοι· εὖγε, εὖγε. Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, ὁ Θεός· καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός· μεγαλυνθήτω ὁ Κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου. Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης· ὁ Θεός, βοήθησόν μοι. Βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σὺ, Κύριε· μὴ χρονίσῃς.

ΨΑΛΜΟΣ 85.

Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι· σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ Θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. Ἐλέησόν με, Κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν· εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου. Ὅτι σὺ, Κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε. Ἐνώτισαι, Κύριε, τὴν προσευχήν μου καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου. Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου

ἐκέκραξα πρὸς σὲ, ὅτι ἐπήκουσάς μου. Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου. Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, Κύριε, καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου. Ὅτι μέγας εἶ σὺ, καὶ ποιῶν θαυμάσια, σὺ εἶ Θεὸς μόνος. Ὁδήγησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου. Ὁ Θεὸς, παράνομοι, ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμὲ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με· δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου, καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου. Ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθὸν, καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθήτωσαν· ὅτι σὺ, Κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με· καὶ αὖθις

Ποίησον μετ' ἐμοῦ.

Δόξα καὶ νῦν. Ἀλληλούϊα γ'. Κύριε ἐλέησον γ'.

Δόξα. Τροπάριον. Ἦχος πλ. δ'.

Βλέπων ὁ ληστὴς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἐπὶ Σταυροῦ κρεμάμενον, ἔλεγεν. Εἰ μὴ Θεὸς ὑπῆρχε σαρκωθεὶς, ὁ σὺν ἡμῖν σταυρωθεὶς, οὐκ ἂν ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἐναπέκρυψεν, οὐδὲ ἡ γῆ σειομένη ἐκυμαίνετο. Ἀλλ' ὁ πάντων ἀνεχόμενος, μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ὃν διὰ ἡμᾶς γεννηθεὶς ἐκ Παρθένου καὶ σταύρωσιν ὑπομείνας, ἀγαθὲ, ὁ θανάτῳ τὸν θάνατον σκυλεύσας καὶ ἔγερσιν δείξας, ὡς Θεὸς, μὴ παρίδῃς οὓς ἔπλασας τῇ χειρί σου·

δεῖξον τὴν φιλανθρωπίαν σου, ἐλεήμων· δέξαι τὴν τεκοῦσάν σε Θεοτόκον πρεσβεύουσαν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ σῶσον, Σωτὴρ ἡμῶν, λαὸν ἀπεγνωσμένον.

Εἶτα ψάλλομεν τὰ παρόντα τροπάρια, τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου, τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ στίχου, Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὸ, Δόξα καὶ νῦν, ἀρχομένου τοῦ Β′ χοροῦ. Ἦχος βαρύς.

Θάμβος ἦν κατιδεῖν τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς ποιητὴν ἐπὶ Σταυροῦ κρεμάμενον ἥλιον σκοτισθέντα, τὴν ἡμέραν δὲ πάλιν εἰς νύκτα μετελθοῦσαν, καὶ τὴν γῆν ἐκ τάφων ἀναπέμπουσαν σώματα νεκρῶν· μεθ' ὧν προσκυνοῦμέν σε· σῶσον ἡμᾶς.

Στίχος. Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Ἦχος β′.

Οτε σὲ Σταυρῷ προσήλωσαν παράνομοι, τὸν Κύριον τῆς δόξης, ἔδυας πρὸς αὐτούς· Τί ὑμᾶς ἐλύπησα; ἢ ἐν τίνι παρώργισα; πρὸ ἐμοῦ τίς ὑμᾶς ἐρρύσατο ἐκ θλίψεως; καὶ νῦν τί μοι ἀνταποδίδοτε; πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν· ἀντὶ στύλου πυρός, Σταυρῷ με προσηλώσατε· ἀντὶ νεφέλης, τάφον μοι ὠρύξατε· ἀντὶ τοῦ μάννα, χολήν μοι προσηνέγκατε· ἀντὶ τοῦ ὕδατος, ὄξος με ἐποτίσατε. Λοιπὸν καλῶ τὰ ἔθνη, κἀκεῖνά με δοξάσουσι σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Τὸ τέλος, Σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, λαμβάνει ὁ Β′ χορὸς, ὁ δὲ Α′ ἄρχεται

Δόξα Πατρὶ κτλ.

Ὁ Β′ Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ κτλ.

Καὶ ὁ κανονάρχης ἐρχόμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ἀναγινώσκει κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου τὸ παρὸν στιχηρόν.

Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας (ἐκ τρίτου). Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς. Ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις. Ράπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ. Ἥλοις προσηλώθη ὁ νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Λόγχῃ ἐκεντήθη ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστὲ (ἐκ τρίτου). Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν σου ἀνάστασιν.

Εἶτα ψάλλεται τὸ αὐτὸ στιχηρὸν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν κατὰ στίχον εἰς τὸν ἦχον αὐτοῦ. (*)

Προκείμενον ἦχος πλ. β′. Ψαλμ. 23.

Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός.

Στίχος. Οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.

Προφητείας Ἱερεμίου τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ΙΑ′ 18).

Κύριε, γνώρισόν μοι καὶ γνώσομαι. Τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν· ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον, ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι, οὐκ ἔγνων. Ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν, λέγοντες· δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ ἔτι. Κύριε τῶν Δυνάμεων, κρίνων δίκαια, δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Ἀναθὼθ, τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχήν μου, τοὺς λέγοντας· οὐ μὴ προφητεύσῃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου, εἰ δὲ μὴ ἀποθανεῖ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ· καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀναθὼθ, ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν. Δίκαιος εἶ, Κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ· πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ. Τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦ-

(*) Ψαλλομένου τοῦ στιχηροῦ τούτου, ὁ Μ. σύγκελλος λαμβάνει καιρὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου ἄνευ διακόνου καὶ ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Θ′ Ὥρας.

SISMANOGLIO MEGARO

ται; Εὐθήνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα; Ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν· ἐτεκνοποιήσαντο, καὶ ἐποίησαν καρπόν· ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἐπὶ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. Καὶ σὺ, Κύριε, γινώσκεις με, οἶδάς με, καὶ δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἄθροισον αὐτοὺς ὥσπερ πρόβατα εἰς σφαγήν· ἅγνισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. Ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται, ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ; Ἠφανίσθησαν καὶ πετεινά, ὅτι εἶπον· οὐκ ὄψεται ὁ Θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν· σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι καὶ ἐκλύουσί σε. Συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν. Ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μεριδα μου, ἔδωκαν τὴν μερίδα τὴν ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον, ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν, τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραήλ. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ τὸν Ἰούδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν· καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς, ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτοὺς καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς, ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος.

Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Ι'. 19).

Ἀδελφοὶ, ἔχοντες παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ. Πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος· καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν «ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει»· πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας; Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· «Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος»· καὶ πάλιν· «Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ». Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία, ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(ΚΕΦ. ΙΘ'. 23—37).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· «Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον». Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. Εἱστήκεσαν δὲ παρὰ τῷ Σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα, ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφὴ, λέγει· διψῶ. Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους

καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ «ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ». Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· «ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν».

Καὶ εὐθύς·

Μὴ δὴ παραδώῃς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ, καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου, καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου.

Τὸ τρισάγιον καὶ τὸ κοντάκιον

Τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ἔλεγεν· εἰ καὶ Σταυρὸν ὑπομένεις, σὺ ὑπάρχεις ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Κύριε ἐλέησον μ'. Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ. Κύριε ἐλέησον γ'. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς κτλ. καὶ τὴν ἑπομένην εὐχήν·

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ μακροθυμήσας ἐπὶ τοῖς ἡμῶν πλημμελήμασι καὶ ἄχρι τῆς παρούσης

ὥρας ἀγαγών ἡμᾶς, ἐν ᾗ, ἐπὶ τοῦ ζωοποιοῦ ξύλου κρεμάμενος, τῷ εὐγνώμονι λῃστῇ τὴν εἰς τὸν παράδεισον ὡδοποίησας εἴσοδον καὶ θανάτῳ τὸν θάνατον ὤλεσας, ἱλάσθητι ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου· ἡμάρτομεν γὰρ καὶ ἠνομήσαμεν καὶ οὐκ ἐσμὲν ἄξιοι ἆραι τὰ ὄμματα ἡμῶν καὶ βλέψαι εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ· διότι κατελίπομεν τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης σου καὶ ἐπορεύθημεν ἐν τοῖς θελήμασι τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Ἀλλ' ἱκετεύομεν τὴν σὴν ἀνείκαστον ἀγαθότητα. Φεῖσαι ἡμῶν, Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ σῶσον ἡμᾶς διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, ὅτι ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι ἡμῶν. Ἐξελοῦ ἡμᾶς τῆς τοῦ ἀντικειμένου χειρός, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ἁμαρτήματα, καὶ νέκρωσον τὸ σαρκικὸν ἡμῶν φρόνημα· ἵνα, τὸν παλαιὸν ἀποθέμενοι ἄνθρωπον, τὸν νέον ἐνδυσώμεθα, καὶ σοὶ ζήσωμεν τῷ ἡμετέρῳ δεσπότῃ καὶ κηδεμόνι· καὶ οὕτω, τοῖς σοῖς ἀκολουθοῦντες προστάγμασιν, εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν καταντήσωμεν, ἔνθα πάντων ἐστὶ τῶν εὐφραινομένων ἡ κατοικία. Σὺ γὰρ εἶ ἡ ὄντως ἀληθινὴ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις τῶν ἀγαπώντων σε, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἡ μικρὰ ἀπόλυσις. Δόξα σοι ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα σοι· ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας, διὰ τὴν τοῦ κόσμου σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου κτλ.

Δι' εὐχῶν.

SISMANOGLIO MEGARON

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΕΝ ΤΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μεγάλων Ὡρῶν, ἀμέσως ἄρχεται ὁ Ἑσπερινός, ἐν ᾧ, εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὴν μεγάλην συναπτήν, εἰς τὸ, Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους ς′ καὶ ψάλλομεν εἰς ς′ τὰ παρόντα πέντε ἰδιόμελα, δευτεροῦντες τὸ πρῶτον.

Ἦχος α′.

Πᾶσα ἡ κτίσις ἠλλοιοῦτο φόβῳ, θεωροῦσά σε ἐν Σταυρῷ κρεμάμενον, Χριστέ· ὁ ἥλιος ἐσκοτίζετο καὶ γῆς τὰ θεμέλια συνεταράττετο· τὰ πάντα συνέπασχον τῷ τὰ πάντα κτίσαντι. Ὁ ἑκουσίως δι' ἡμᾶς ὑπομείνας, Κύριε, δόξα σοι. (Δίς).

Ἦχος β′.

Λαὸς δυστεβὴς καὶ παράνομος, ἵνα τί μελετᾷ κενά; Ἵνα τί τὴν ζωὴν τῶν ἁπάντων θανάτῳ κατεδίκασε; Μέγα θαῦμα! ὅτι ὁ κτίστης τοῦ κόσμου εἰς χεῖρας ἀνόμων παραδίδοται, καὶ ἐπὶ ξύλου ἀνυψοῦται ὁ φιλάνθρωπος, ἵνα τοὺς ἐν ᾅδῃ δεσμώτας ἐλευθερώσῃ, κράζοντας· μακρόθυμε, Κύριε, δόξα σοι.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Σήμερον σὲ θεωροῦσα ἡ ἄμεμπτος Παρθένος ἐν Σταυρῷ, Λόγε, ἀναρτώμενον, ὀδυρομένη μητρῷα σπλάγχνα, ἐτέτρωτο τὴν καρδίαν πικρῶς· καὶ στενάζουσα ὀδυνηρῶς ἐκ βάθους ψυχῆς, παρειὰς σὺν θριξὶ καταξαίνουσα, κατετρύχετο· διὸ καὶ τὸ στῆθος τύπτουσα, ἀνέκραζε γοερῶς· Οἴμοι, θεῖον τέκνον! Οἴμοι, τὸ φῶς τοῦ κόσμου! Τί ἔδυς ἐξ ὀφθαλμῶν μου ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ; Ὅθεν αἱ στρατιαὶ τῶν Ἀσωμάτων τρόμῳ συνείχοντο, λέγουσαι· ἀκατάληπτε Κύριε, δόξα σοι.

Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἐπὶ ξύλου βλέπουσα κρεμάμενον, Χριστὲ, σὲ τὸν πάντων κτίστην καὶ Θεὸν, ἡ σὲ ἀσπόρως τεκοῦσα ἐβόα πικρῶς·

Υἱέ μου, ποῦ τὸ κάλλος ἔδυ τῆς μορφῆς σου; Οὐ φέρω καθορᾶν σε ἀδίκως σταυρούμενον· σπεῦσον οὖν ἀνάστηθι, ὅπως ἴδω κἀγὼ σοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν τριήμερον ἐξανάστασιν.

Ἦχος πλ. β′.

Σήμερον ὁ δεσπότης τῆς κτίσεως παρίσταται Πιλάτῳ, καὶ Σταυρῷ παραδίδοται ὁ κτίστης τῶν ἁπάντων, ὡς ἀμνὸς προσαγόμενος τῇ ἰδίᾳ βουλήσει· τοῖς ἥλοις προσπήγνυται καὶ τὴν πλευρὰν κεντᾶται, καὶ τῷ σπόγγῳ προσψαύεται ὁ μάννα ἐπομβρήσας· τὰς σιαγόνας ραπίζεται ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων δούλων ἐμπαίζεται ὁ πλάστης τῶν ἁπάντων. Ὦ δεσπότου φιλανθρωπίας! ὑπὲρ τῶν σταυρούντων παρεκάλει τὸν ἴδιον Πατέρα, λέγων· ἄφες αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην· οὐ γὰρ οἴδασιν οἱ ἄνομοι τί ἀδίκως πράττουσι.

Δόξα. Ἦχος πλ. β′.

Ὅπως ἡ παράνομος συναγωγὴ τὸν βασιλέα τῆς κτίσεως κατεδίκασε θανάτῳ, μὴ αἰδεσθεῖσα τὰς εὐεργεσίας, ἃς ἀναμιμνήσκων, προησφαλίζετο λέγων πρὸς αὐτούς· λαός μου, τί ἐποίησα ὑμῖν; οὐ θαυμάτων ἐνέπλησα τὴν Ἰουδαίαν; οὐ νεκροὺς ἐξανέστησα μόνῳ τῷ λόγῳ; οὐ πᾶσαν μαλακίαν ἐθεράπευσα καὶ νόσον; τί οὖν μοι ἀνταποδίδετε; εἰς τί ἀμνημονεῖτέ μου; ἀντὶ τῶν ἰαμάτων, πληγάς μοι ἐπιθέντες· ἀντὶ ζωῆς, νεκροῦντες· κρεμῶντες ἐπὶ ξύλου, ὡς κακοῦργον, τὸν εὐεργέτην· ὡς παράνομον, τὸν νομοδότην· ὡς κατάκριτον, τὸν πάντων βασιλέα. Μακρόθυμε Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Φοβερὸν καὶ παράδοξον μυστήριον σήμερον ἐνεργούμενον καθορᾶται· ὁ ἀναφὴς κρατεῖται, δεσμεῖται ὁ λύων τὸν Ἀδὰμ τῆς κατάρας· ὁ ἑτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ἀδίκως ἑτάζεται· εἱρκτῇ κατακλείεται ὁ τὴν ἄβυσσον κλείσας· Πιλάτῳ παρίσταται ᾧ τρόμῳ παρίστανται οὐρανῶν αἱ δυνάμεις· ραπί-

ζεται χειρὶ τοῦ πλάσματος ὁ πλάστης· ξύλῳ κατακρίνεται ὁ κρίνων ζῶντας καὶ νεκρούς· τάφῳ κατακλείεται ὁ καθαιρέτης τοῦ ᾅδου· ὁ πάντα φέρων συμπαθῶς καὶ πάντας σώσας τῆς ἀρᾶς, ἀνεξίκακε Κύριε, δόξα σοι.

Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου· τὸ Φῶς ἱλαρὸν, καὶ εὐθὺς τὰ ἀναγνώσματα.

Προκείμενον ἦχος δ'. Ψαλμὸς 21.

Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

Στίχος. Ὁ Θεὸς, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι, ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;

Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ΛΓ' 11).

Ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴ τις λαλήσοι πρὸς ἑαυτοῦ φίλον· καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν· ὁ δὲ θεράπων Ἰησοῦς, υἱὸς Ναυῆ νέος, οὐκ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Ἰδοὺ σὺ μοὶ λέγεις· ἀνάγαγε τὸν λαὸν τοῦτον· σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστελεῖς μετ' ἐμοῦ. Σὺ δέ μοι εἶπας· οἶδά σε παρὰ πάντας καὶ χάριν ἔχεις παρ' ἐμοί. Εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ἐμφάνισόν μοι σεαυτὸν γνωστῶς, ἵνα ἴδω σε, ὅπως ὦ εὑρηκὼς χάριν ἐναντίον σου, καὶ ἵνα γνῶ, ὅτι λαός σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο. Καὶ λέγει· Αὐτὸς προπορεύσομαί σου καὶ καταπαύσω σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Εἰ μὴ σὺ αὐτὸς συμπορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, μὴ με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν. Καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς, ὅτι εὕρηκα χάριν παρὰ σοὶ, ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου, ἀλλ' ἢ συμπορευσομένου σου μεθ' ἡμῶν; Καὶ ἐνδοξασθησόμεθα ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστιν. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον, ὃν εἴρηκας, ποιήσω· εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας. Καὶ λέγει· δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν. Καὶ εἶπεν· ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου καὶ καλέσω τῷ ὀνόματί μου.

Κύριος ἐναντίον σου· καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω, ὃν ἂν οἰκτείρω. Καὶ εἶπεν· οὐ δυνήσει ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται. Καὶ εἶπε Κύριος· ἰδοὺ τόπος παρ' ἐμοὶ, καὶ στῆθι ἐπὶ τῆς πέτρας. Ἡνίκα δ' ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ χειρί μου ἐπὶ σὲ, ἕως ἂν παρέλθω· καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρά μου, καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου· τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.

Προκείμενον ἦχος δ'. Ψαλμὸς 34.

Δίκασον, Κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.

Στίχος. Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.

Ἰὼβ τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ΜΒ' 12).

Ηὐλόγησε Κύριος τὰ ἔσχατα τοῦ Ἰὼβ μᾶλλον ἢ τὰ ἔμπροσθεν· ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ, πρόβατα μύρια τετρακισχίλια, κάμηλοι ἑξακισχίλιαι, ζεύγη βοῶν χίλια, ὄνοι θήλειαι νομάδες χίλιαι. Γεννῶνται δ' αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ, καὶ θυγατέρες τρεῖς. Καὶ ἐκάλεσε τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν· τὴν δὲ δευτέραν Κασσίαν· τὴν δὲ τρίτην Ἀμαλθείας κέρας. Καὶ οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ἰὼβ βελτίους αὐτῶν ὑπὸ τὴν ὑπ' οὐρανόν· ἔδωκε δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. Ἔζησε δὲ Ἰὼβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα, τὰ δὲ πάντα ἔτη ἔζησε διακόσια τεσσαράκοντα. Καὶ εἶδεν Ἰὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τετάρτην γενεάν· καὶ ἐτελεύτησεν Ἰὼβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. Γέγραπται δὲ, αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ Κύριος ἀνίστησιν. Οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς συριακῆς βίβλου, ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αὐσίτιδι, ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰδουμαίας καὶ Ἀραβίας, προϋπῆρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα Ἰωβάβ· λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν, γεννᾷ υἱὸν, ᾧ ὄνομα Ἐνών. Ἦν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν Ζαρὲ, ἐκ τῶν Ἡσαῦ υἱῶν υἱὸς, μητρὸς δὲ Βοσσόρας, ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Ἀβραάμ.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ΝΒ' 13).

Τάδε λέγει Κύριος· ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα. Ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου, καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων. Οὕτω θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσι βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Ἀνηγγείλαμεν, ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ· ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ. Οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ, οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτὸν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος, οὐδὲ κάλλος· ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπτε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη. Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται· καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν· τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν· ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. Καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν· καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι, οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦχθη εἰς θάνατον. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· καὶ βούλεται Κύριος καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. Ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει· δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς, καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα· ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη. Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

Ὁ Ἀπόστολος.

Πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. Α'. 18).

Ἀδελφοί, ὁ λόγος ὁ τοῦ Σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστί. Γέγραπται γάρ· «Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω». Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεὸν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν· ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς, ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρὰ, καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύ-

τρωσις, ἵνα, καθὼς γέγραπται, «Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω». Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.

Ἀλληλούϊα. Ἦχος πλ. α΄. Ψαλμ. 68.

Σῶσόν με, ὁ Θεὸς, ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.

Στίχος. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.

Στίχος. Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΖ΄. 1—38. Λουκ. ΚΓ΄. 39—43. Ματθ. ΚΖ΄. 39—54. Ἰωάν. ΙΘ΄. 31—37. Ματθ. ΚΖ΄. 55—61).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, πρωΐας γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν

ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι λεγόμενος Κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην: «Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων». Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ φαρισαίων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ· πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ρυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· «ἠλὶ ἠλί, λιμᾶ σαβαχθανί;» τοῦτ' ἔστι, «Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;»

τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Οἱ οὖν ἰουδαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, «Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ». Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· «Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν». Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα.

Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

Εἶτα ἡ συνήθης ἐκτενής, τὸ **Καταξίωσον**, καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλομεν ἀπόστιχα τὰ παρόντα στιχηρὰ αὐτόμελα, ὁπότε γίνεται ἡ ἔξοδος τοῦ Ἐπιταφίου (*) ἄρχεται δὲ ὁ β′ χορός.

Ἦχος β′.

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν ὁ Ἀριμαθαίας καθεῖλε τὴν τῶν ἁπάντων ζωὴν, σμύρνῃ καὶ σινδόνι σε, Χριστὲ, ἐκήδευσε· καὶ τῷ πόθῳ ἠπείγετο, καρδίᾳ καὶ χείλει, σῶμα τὸ ἀκήρατόν σου περιπτύξασθαι· ὅμως συστελλόμενος φόβῳ, χαίρων ἀνεβόα σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, φιλάνθρωπε.

Στίχος. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο ὁ Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Ὅτε ἐν τῷ τάφῳ τῷ καινῷ ὑπὲρ τοῦ παντὸς κατετέθης ὁ Λυτρωτὴς τοῦ παντὸς, ᾅδης ὁ παγγέλαστος ἰδών σε

(*) Κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ Ἐπιταφίου ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ οἱ χοροὶ ἔρχονται πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἁγίου βήματος καὶ ἄρχονται ψάλλοντες ἀργῶς τὰ ἀπόστιχα, ἐξ δὲ ἱερεῖς ἀσκεπεῖς ἐνδεδυμένοι φελώνια μελανὰ καὶ αἴροντες μετ' εὐλαβείας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπιτάφιον, ἐξ ὧν ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης φέρει ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἐξέρχονται τοῦ ἱεροῦ βήματος, προπορευομένων τῶν λαμπάδων, τῶν ἑξαπτερύγων, τῶν ψαλτῶν, τοῦ πρωτοψάλτου μετὰ τοῦ διβαμβούλου καὶ τῶν διακόνων θυμιώντων, ἔρχονται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἵσταται ἠὐτρεπισμένον τὸ κουβούκλιον, καὶ οἱ μὲν χοροὶ τῶν ψαλτῶν ἵστανται κατὰ σειρὰν ψάλλοντες τὰ λοιπὰ τῶν ἀποστίχων, οἱ δὲ ἱερεῖς φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπιτάφιον, ποιοῦσι τρεῖς κύκλους περὶ τὸ κουβούκλιον, εἶτα τιθέασιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ κουβουκλίου, καὶ ὁ Μ. ἐκκλησιάρχης ραίνει δ' εὐόσμων ἀνθέων αὐτό, ὁ δὲ πατριάρχης κατερχόμενος τοῦ θρόνου προσέρχεται, ἀσπάζεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὸν Ἐπιτάφιον, καὶ εὐλογήσας τὸν λαὸν, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ **Εἰς πολλὰ ἔτη**, ἀνέρχεται εἰς τὸν θρόνον· οἱ δὲ ἅγιοι ἀρχιερεῖς προσερχόμενοι ἀνὰ δύο ἀσπάζονται ἐπίσης καὶ ἔπειτα λαμβάνουσι παρὰ τοῦ πατριάρχου ἄνθη, ὡσαύτως καὶ πάντες οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὀφφικιάλοι.

ἔπτηξεν· οἱ μοχλοὶ συνετρίβησαν, ἐθλάσθησαν πύλαι, μνήματα ἠνοίχθησαν, νεκροὶ ἀνίσταντο· τότε ὁ Ἀδὰμ εὐχαρίστως, χαίρων ἀνεβόα σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, φιλάνθρωπε.

Στίχος. Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.

Ὅτε ἐν τῷ τάφῳ σαρκικῶς θέλων συνεκλείσθης ὁ φύσει τῆς θεότητος μένων ἀπερίγραπτος καὶ ἀδιόριστος, τὰ θανάτου ἀπέκλεισας ταμεῖα, καὶ ᾅδου ἅπαντα ἐκένωσας, Χριστὲ, βασίλεια· τότε καὶ τὸ σάββατον τοῦτο, θείας εὐλογίας καὶ δόξης καὶ τῆς σῆς λαμπρότητος ἠξίωσας.

Στίχος. Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Ὅτε αἱ δυνάμεις σε, Χριστὲ, πλάνον ὑπ' ἀνόμων ἐώρων συκοφαντούμενον, ἔφριττον τὴν ἄφατον μακροθυμίαν σου, καὶ τὸν λίθον τοῦ μνήματος χερσὶ σφραγισθέντα, αἷς σου τὴν ἀκήρατον πλευρὰν ἐλόγχευσεν· ὅμως τῇ ἡμῶν σωτηρίᾳ χαίρουσαι, ἐβόων σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, φιλάνθρωπε.

Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α′, ψαλλόμενον ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν ἱσταμένων περὶ τὸ κουβούκλιον.

Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον τὸ φῶς, ὥσπερ ἱμάτιον, καθελὼν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ξύλου σὺν Νικοδήμῳ, καὶ θεωρήσας νεκρὸν, γυμνὸν, ἄταφον, εὐσυμπάθητον θρῆνον ἀναλαβὼν, ὀδυρόμενος ἔλεγεν· οἴμοι, γλυκύτατε Ἰησοῦ· ὃν πρὸ μικροῦ ὁ ἥλιος ἐν Σταυρῷ κρεμάμενον θεασάμενος, ζόφον περιεβάλλετο, καὶ ἡ γῆ τῷ φόβῳ ἐκυμαίνετο, καὶ διερρήγνυτο ναοῦ τὸ καταπέτασμα· ἀλλ' ἰδοὺ νῦν βλέπω σε δι' ἐμὲ ἑκουσίως ὑπελθόντα θάνατον· πῶς σε κηδεύσω, Θεέ μου; ἢ πῶς σινδόσιν εἰλήσω; ποίαις χερσὶ δὲ προσψαύσω τὸ σὸν ἀκήρατον σῶμα; ἢ ποῖα ᾄσματα μέλψω τῇ σῇ ἐξόδῳ, οἰκτίρμων; Μεγαλύνω τὰ πάθη σου· ὑμνολογῶ καὶ τὴν ταφήν σου, σὺν τῇ ἀναστάσει, κραυγάζων· Κύριε, δόξα σοι.

SISMANOGLIO MEGARO

Μετὰ τὸ, Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον. Εἶτα·

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος β'.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ εἱλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας, ἀπέθετο.

Ἕτερον. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ταῖς μυροφόροις γυναιξὶ παρὰ τὸ μνῆμα ἐπιστὰς ὁ Ἄγγελος, ἐβόα· τὰ μύρα τοῖς θνητοῖς ὑπάρχει ἁρμόδια· Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος.

Καὶ γίνεται ἀπόλυσις· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα σοι· ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν καὶ τὴν ἑκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις κτλ.

Δι' εὐχῶν κτλ.

ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩ ΣΑΒΒΑΤΩ

ΕΝ ΤΩ ΟΡΘΡΩ

Περὶ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς νυκτὸς σημαίνει, καὶ ἀναγινώσκεται συνήθως ὁ Ἀμωμος καὶ τὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ Μ. Σαββάτου παραλειπόμενα ἀναγνώσματα, ἅτινά εἰσι τετυπωμένα ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Εἰ δὲ ὁ ὄρθρος ψάλλεται τῇ πρώτῃ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἤτοι τὸ ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς, τότε ὁ Ἀμωμος καὶ τὰ ἀναγνώσματα ἀναγινώσκονται τὴν ἑπαύριον πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ.

Μετὰ τὸ, Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, τὸ Τρισάγιον· Σῶσον Κύριε κτλ. καὶ ὁ Ἑξάψαλμος. Εἷς τὸ Θεὸς Κύριος, τὰ παρόντα ἀπολυτίκια.

Ἦχος β'.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ εἱλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο.

Δόξα.

Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον ἡ ζωὴ ἡ ἀθάνατος, τότε τὸν ᾅδην ἐνέκρωσας τῇ ἀστραπῇ τῆς θεότητος· ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον· Ζωοδότα Χριστὲ, ὁ Θεος ἡμῶν, δόξα σοι.

Καὶ νῦν.

Ταῖς μυροφόροις γυναιξὶ παρὰ τὸ μνῆμα ἐπιστὰς ὁ Ἄγγελος ἐβόα· τὰ μύρα τοῖς θνητοῖς ὑπάρχει ἁρμόδια· Χριστὸς δὲ διαφθορᾶς ἐδείχθη ἀλλότριος.

Συναπτὴ μικρὰ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος. Εἶτα ψάλλομεν τὰ παρόντα καθίσματα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Σινδόνι καθαρᾷ καὶ ἀρώμασι θείοις, τὸ σῶμα τὸ σεπτὸν, ἐξαιτήσας Πιλάτῳ, μυρίζει καὶ τίθησιν Ἰωσὴφ καινῷ μνήματι· ὅθεν ὄρθριαι αἱ μυροφόροι γυναῖκες ἀνεβόησαν· Δεῖξον ἡμῖν, ὡς προεῖπας, Χριστὲ, τὴν ἀνάστασιν.

Δόξα.

Δεῖξον ἡμῖν, ὡς προεῖπας, Χριστὲ, τὴν ἀνάστασιν.

Καὶ νῦν. Ἕτερον ὅμοιον.

Ἐξέστησαν χοροὶ τῶν Ἀγγέλων, ὁρῶντες τὸν ἐν τοῖς τοῦ Πατρὸς καθεζόμενον κόλποις πῶς τάφῳ κατατίθεται, ὡς νεκρὸς ὁ ἀθάνατος· ὃν τὰ τάγματα τὰ τῶν Ἀγγέλων κυκλοῦσι καὶ δοξάζουσι, σὺν τοῖς νεκροῖς ἐν τῷ ᾅδῃ, ὡς κτίστην καὶ Κύριον. (*)

(*) Ἤδη λαμβάνει καιρὸν ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος μετὰ τῶν λοιπῶν διακόνων, ἐνδύ-

Εἶτα τὸν Ν' (σελ. 17). Καὶ εὐθὺς ψάλλομεν τὸν ἑπόμενον Κανόνα, τοὺς εἱρμοὺς ἀνὰ δύο καὶ τὰ τροπάρια ἀνὰ τέσσαρα· καὶ πάλιν ἔσχατον ὡς καταβασίας τοὺς αὐτοὺς εἱρμούς.

Ὠδὴ Α'. Ἦχος πλ. β'. Ὁ Εἱρμός.

» Κύματι θαλάσσης τὸν κρύψαντα πάλαι διώκτην τύραν-
» νον, ὑπὸ γῆς ἔκρυψαν τῶν σεσωσμένων οἱ παῖδες· ἀλλ'
» ἡμεῖς ὡς αἱ νεάνιδες τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν· ἐνδόξως γὰρ δεδό-
» ξασται».

Τροπάρια.

Κύριε Θεέ μου, ἐξόδιον ὕμνον καὶ ἐπιτάφιον ᾠδήν σοι ᾄσομαι, τῷ τῇ ταφῇ σου ζωῆς μοι τὰς εἰσόδους διανοίξαντι, καὶ θανάτῳ θάνατον καὶ ᾅδην θανατώσαντι.

Δόξα.

Ἄνω σε ἐν θρόνῳ καὶ κάτω ἐν τάφῳ τὰ ὑπερκόσμια καὶ ὑποχθόνια κατανοοῦντα, Σωτήρ μου, ἐδονεῖτο τῇ νεκρώσει σου. Ὑπὲρ νοῦν ὡράθης γὰρ νεκρὸς ζωαρχικώτατος.

Καὶ νῦν.

Ἵνα σου τῆς δόξης τὰ πάντα πληρώσῃς, καταπεφοίτηκας ἐν κατωτάτοις τῆς γῆς· ἀπὸ γάρ σου οὐκ ἐκρύβη ἡ ὑπόστασίς μου ἡ ἐν Ἀδάμ· καὶ ταφεὶς φθαρέντα με καινοποιεῖς, φιλάνθρωπε.

Καταβασία. Κύματι θαλάσσης.

Ὠδὴ Γ'. Ὁ Εἱρμός.

» Σὲ τὸν ἐπὶ ὑδάτων κρεμάσαντα πᾶσαν τὴν γῆν ἀσχέ-
» τως, ἡ κτίσις κατιδοῦσα ἐν τῷ Κρανίῳ κρεμάμενον,
» θάμβει πολλῷ συνείχετο· Οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου, Κύριε,
» κραυγάζουσα».

onται δὲ τὰς στολὰς αὐτῶν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἐξερχόμενοι ἵστανται πρὸ τοῦ πατριάρχου μετὰ δικηροτρικήρων.

Τροπάρια.

Σύμβολα τῆς ταφῆς σου παρέδειξας, τὰς ὁράσεις πληθύνας· νῦν δὲ τὰ κρύφιά σου θεανδρικῶς διετράνωσας καὶ τοῖς ἐν ᾅδῃ, Δέσποτα· Οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου, Κύριε, κραυγάζουσιν.

Δόξα.

Ἥπλωσας τὰς παλάμας καὶ ἥνωσας τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα, καταστολῇ δὲ, Σῶτερ, τῇ ἐν σινδόνι καὶ μνήματι πεπεδημένους ἔλυσας· Οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου, Κύριε, κραυγάζοντας.

Καὶ νῦν.

Μνήματι καὶ σφραγῖσιν, ἀχώρητε, συνεσχέθης βουλήσει· καὶ γὰρ τὴν δύναμίν σου ταῖς ἐνεργείαις ἐγνώρισας θεουργικῶς τοῖς μέλπουσιν· Οὐκ ἔστιν ἅγιος πλήν σου, Κύριε, φιλάνθρωπε.

Καταβασία. Σὲ τὸν ἐπὶ ὑδάτων.

Συναπτὴ μικρά. Ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Κάθισμα. Ἦχος α'· ἁπαξ.

Τὸν τάφον σου, Σωτήρ, στρατιῶται τηροῦντες, νεκροὶ τῇ ἀστραπῇ τοῦ ὀφθέντος Ἀγγέλου ἐγένοντο, κηρύττοντος γυναιξὶ τὴν ἀνάστασιν· σὲ δοξάζομεν τὸν τῆς φθορᾶς καθαιρέτην· σοὶ προσπίπτομεν τῷ ἀναστάντι ἐκ τάφου καὶ μόνῳ Θεῷ ἡμῶν.

Ὠδὴ Δ'. Ὁ Εἱρμός. (*)

» Τὴν ἐν Σταυρῷ σου θείαν κένωσιν προορῶν Ἀββακοὺμ,
» ἐξεστηκὼς ἐβόα· Σὺ δυναστῶν διέκοψας κράτος, ἀγαθὲ,
» ὁμιλῶν τοῖς ἐν ᾅδῃ, ὡς παντοδύναμος».

(*) Εἰς τὴν Δ' τοῦ κανόνος ᾠδὴν εἰσέρχεται ὁ πατριάρχης εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα, ἔνθα οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς λαμβάνουσι καιρὸν παρ' αὐτοῦ, καὶ ἐνδύεται μετὰ τῶν ἀρχιερέων, τοῦ πριμικηρίου ἱσταμένου μετὰ τοῦ διβαμβούλου πρὸ τῆς ὡραίας πύλης.

Τροπάρια.

Ἑβδόμην σήμερον ἡγίασας, ἣν εὐλόγησας πρὶν, καταπαύσει τῶν ἔργων· παράγεις γὰρ τὰ σύμπαντα καὶ καινοποιεῖς, σαββατίζων, Σωτήρ μου, καὶ ἀνακτώμενος.

Δόξα.

Ρωμαλεότητι τοῦ κρείττονος ἐκνικήσαντός σου τῆς σαρκὸς ἡ ψυχή σου, διήρηται σπαράττουσα, ἄμφω γὰρ δεσμοὺς τοῦ θανάτου καὶ ᾅδου, Λόγε, τῷ κράτει σου.

Καὶ νῦν.

Ὁ ᾅδης, Λόγε, συναντήσας σοι, ἐπικράνθη βροτὸν ὁρῶν τεθεωμένον, κατάστικτον τοῖς μώλωψι καὶ πανσθενουργόν· τῷ φρικτῷ τῆς μορφῆς δὲ διαπεφώνηκεν.

Καταβασία. Τὴν ἐν Σταυρῷ σου.

Ὠδὴ Ε'. Ὁ Εἱρμός.

» Θεοφανείας σου, Χριστὲ, τῆς πρὸς ἡμᾶς συμπαθῶς γενο-
» μένης, Ἡσαΐας φῶς ἰδὼν ἀνέσπερον, ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας
» ἐκραύγαζεν· Ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν
» τοῖς μνημείοις, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ γῇ ἀγαλλιάσονται».

Τροπάρια.

Νεοποιεῖς τοὺς γηγενεῖς ὁ πλαστουργὸς, χοϊκὸς χρηματίσας, καὶ σινδὼν καὶ τάφος ὑπεμφαίνουσι τὸ συνόν σοι, Λόγε, μυστήριον· ὁ εὐσχήμων γὰρ βουλευτὴς τὴν τοῦ σὲ φύσαντος βουλὴν σχηματίζει, ἐν σοὶ μεγαλοπρεπῶς καινοποιοῦντός με.

Δόξα.

Διὰ θανάτου τὸ θνητὸν, διὰ ταφῆς τὸ φθαρτὸν μεταβάλλεις· ἀφθαρτίζεις γὰρ θεοπρεπέστατα, ἀπαθανατίζων τὸ πρόσλημμα· ἡ γὰρ σάρξ σου διαφθορὰν οὐκ οἶδε, Δέσποτα, οὐδὲ ἡ ψυχή σου εἰς ᾅδου ξενοπρεπῶς ἐγκαταλέλειπται.

Καὶ νῦν.

Ἐξ ἁλοχεύτου προελθὼν καὶ λογχευθεὶς τὴν πλευρὰν, πλαστουργέ μου, ἐξ αὐτῆς εἰργάσω τὴν ἀνάπλασιν, τὴν τῆς Εὔας, Ἀδὰμ γενόμενος, ἀφυπνώσας ὑπερφυῶς ὕπνον φυσίζωον, καὶ ζωὴν ἐγείρας ἐξ ὕπνου καὶ τῆς φθορᾶς, ὡς παντοδύναμος.

Καταβασία. Θεοφανείας σου, Χριστέ.

Ὠδὴ ΣΤ'. Ὁ Εἱρμός.

» Συνεσχέθη, ἀλλ' οὐ κατεσχέθη στέρνοις κητώοις Ἰωνᾶς·
» σοῦ γὰρ τὸν τύπον φέρων, τοῦ παθόντος καὶ ταφῇ δο-
» θέντος, ὡς ἐκ θαλάμου τοῦ θηρὸς ἀνέθορε, προσεφώνει δὲ τῇ
» κουστωδίᾳ· Οἱ φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ, ἔλεον αὐτοῖς
» ἐγκατελίπετε».

Τροπάρια.

Ἀνηρέθης, ἀλλ' οὐ διηρέθης, Λόγε, ἧς μετέσχες σαρκός· εἰ γὰρ καὶ λέλυταί σου ὁ ναὸς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πάθους, ἀλλὰ καὶ οὕτω μία ἦν ὑπόστασις, τῆς θεότητος καὶ τῆς σαρκός σου· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ εἷς ὑπάρχεις Υἱὸς, Λόγος τοῦ Θεοῦ, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Δόξα.

Βροτοκτόνον, ἀλλ' οὐ θεοκτόνον, ἔφυ τὸ πταῖσμα τοῦ Ἀδάμ· εἰ γὰρ καὶ πέπονθέ σου τῆς σαρκὸς ἡ χοϊκὴ οὐτία, ἀλλ' ἡ θεότης ἀπαθὴς διέμεινε· τὸ φθαρτὸν δέ σου πρὸς ἀφθαρσίαν μετεστοιχείωσας, καὶ ἀφθάρτου ζωῆς ἔδειξας πηγὴν ἐξ ἀναστάσεως.

Καὶ νῦν.

Βασιλεύει, ἀλλ' οὐκ αἰωνίζει, ᾅδης τοῦ γένους τῶν βροτῶν· σὺ γὰρ τεθεὶς ἐν τάφῳ, κραταιὲ, ζωαρχικῇ παλάμῃ, τὰ τοῦ θανάτου κλεῖθρα διεσπάραξας· καὶ ἐκήρυξας τοῖς ἀπ' αἰῶνος ἐκεῖ καθεύδουσι λύτρωσον ἀψευδῆ, Σῶτερ, γεγονὼς νεκρῶν πρωτότοκος.

Καταβασία. Συνεσχέθη, ἀλλ' οὐ κατεσχέθη.

Συναπτὴ μικρά. Ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς.

Κοντάκιον. Ἦχος β'.

Τὴν ἄβυσσον ὁ κλείσας νεκρὸς ὁρᾶται, καὶ σμύρνῃ καὶ σινδόνι ἐνειλημμένος ἐν μνημείῳ κατατίθεται, ὡς θνητὸς, ὁ ἀθάνατος. Γυναῖκες δὲ αὐτὸν ἦλθον μυρίσαι, κλαίουσαι πικρῶς καὶ ἐκβοῶσαι· Τοῦτο Σάββατόν ἐστι τὸ ὑπερευλογημένον, ἐν ᾧ Χριστὸς ἀφυπνώσας ἀναστήσεται τριήμερος.

Ὁ Οἶκος.

Ὁ συνέχων τὰ πάντα ἐπὶ Σταυροῦ ἀνυψώθη, καὶ θρηνεῖ πᾶσα ἡ κτίσις, τοῦτον βλέπουσα κρεμάμενον γυμνὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου· ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἀπέκρυψε, καὶ τὸ φέγγος οἱ ἀστέρες ἀπεβάλοντο· ἡ γῆ δὲ σὺν πολλῷ τῷ φόβῳ συνεκλονεῖτο· ἡ θάλασσα ἔφυγε καὶ αἱ πέτραι διερρήγνυντο· μνημεῖα δὲ πολλὰ ἠνεῴχθησαν, καὶ σώματα ἠγέρθησαν ἁγίων ἀνδρῶν. Ἅδης κάτω στενάζει, καὶ ἰουδαῖοι σκέπτονται συκοφαντῆσαι Χριστοῦ τὴν ἀνάστασιν· τὰ δὲ γύναια κράζουσι· Τοῦτο Σάββατόν ἐστι τὸ ὑπερευλογημένον, ἐν ᾧ Χριστὸς ἀφυπνώσας ἀναστήσεται τριήμερος.

Εἶτα τὸ Μηνολόγιον καὶ τὸ παρὸν ὑπόμνημα·

Τῷ ἁγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ τὴν εἰς ᾅδου κάθοδον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζομεν, δι' ὧν τῆς φθορᾶς τὸ ἡμέτερον γένος ἀνακληθὲν, πρὸς αἰωνίαν ζωὴν μεταβέβηκε.

Στίχοι.

Μάτην φυλάττεις τὸν τάφον, κουστωδία.
Οὐ γὰρ καθέξει τύμβος αὐτοζωΐαν.

Τῇ ἀνεκφράστῳ σου συγκαταβάσει, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὠδὴ Z'. Ὁ Εἱρμός.

» Ἄφραστον θαῦμα! ὁ ἐν καμίνῳ ρυσάμενος τοὺς ὁσίους
» παῖδας ἐκ φλογὸς, ἐν τάφῳ νεκρὸς, ἄπνους κατατίθε-
» ται, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελῳδούντων· Λυτρωτὰ ὁ Θεὸς,
» εὐλογητὸς εἶ».

Τροπάρια.

Τέτρωται ᾅδης, ἐν τῇ καρδίᾳ δεξάμενος τὸν τρωθέντα λόγχῃ τὴν πλευρὰν, καὶ στένει πυρὶ θείῳ δαπανώμενος, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελῳδούντων· Λυτρωτὰ ὁ Θεὸς, εὐλογητὸς εἶ.

Ὅλβιος τάφος! ἐν ἑαυτῷ γὰρ δεξάμενος ὡς ὑπνοῦντα τὸν Δημιουργὸν, ζωῆς θησαυρὸς θεῖος ἀναδέδεικται, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελῳδούντων· Λυτρωτὰ ὁ Θεὸς, εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα.

Νόμῳ θανόντων τὴν ἐν τῷ τάφῳ κατάθεσιν ἡ τῶν ὅλων δέχεται ζωὴ, καὶ τοῦτον πηγὴν δείκνυσιν ἐγέρσεως, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελῳδούντων· Λυτρωτὰ ὁ Θεὸς, εὐλογητὸς εἶ.

Καὶ νῦν.

Μία ὑπῆρχεν ἡ ἐν τῷ ᾅδῃ ἀχώριστος, καὶ ἐν τάφῳ καὶ ἐν τῇ Ἐδὲμ θεότης Χριστοῦ σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, εἰς σωτηρίαν ἡμῶν τῶν μελῳδούντων· Λυτρωτὰ, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καταβασία. Ἄφραστον θαῦμα.

Ὠδὴ H'. Ὁ Εἱρμός.

» Ἐκστηθι φρίττων, οὐρανὲ, καὶ σαλευθήτωσαν τὰ θεμέλια
» τῆς γῆς· ἰδοὺ γὰρ ἐν νεκροῖς λογίζεται ὁ ἐν ὑψίστοις οἰ-
» κῶν, καὶ τάφῳ σμικρῷ ξενοδοχεῖται· ὃν παῖδες εὐλογεῖτε,
» ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

Τροπάρια.

Λέλυται ἄχραντος ναὸς, τὴν πεπτωκυῖαν δὲ συνανίστησι σκηνήν· Ἀδὰμ γὰρ τῷ προτέρῳ δεύτερος ὁ ἐν ὑψίστοις

οἰκῶν, κατῆλθε μέχρις ᾅδου ταμείων· ὃν παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον.

Πέπαυται τόλμα μαθητῶν, Ἀριμαθαίας δὲ ἀριστεύει Ἰωσήφ· νεκρὸν γὰρ καὶ γυμνὸν θεώμενος τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν, αἰτεῖται καὶ κηδεύει κραυγάζων· Οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν.

Ὢ τῶν θαυμάτων τῶν καινῶν! ὦ ἀγαθότητος; ὢ ἀφράστου ἀνοχῆς! ἐκὼν γὰρ ὑπὸ γῆν σφραγίζεται ὁ ἐν ὑψίστοις οἰκῶν, καὶ πλάνος Θεὸς συκοφαντεῖται· ὃν παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Καταβασία. Ἔκστηθι φρίττων, οὐρανέ.

Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτὸς ἐν ὕμνοις τιμῶντες, μεγαλύνομεν.

Ὠδὴ Θ'. Ὁ Εἱρμός.

» Μὴ ἐποδύρου μου, μῆτερ, καθορῶσα ἐν τάφῳ, ὃν ἐν γα-
» στρὶ ἄνευ σπορᾶς συνέλαβες Υἱόν. Ἀναστήσομαι γὰρ
» καὶ δοξασθήσομαι καὶ ὑψώσω ἐν δόξῃ ἀπαύστως, ὡς Θεὸς,
» τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ σὲ μεγαλύνοντας».

Τροπάρια.

Ἐπὶ τῷ ξένῳ σου τόκῳ τὰς ὀδύνας φυγοῦσα, ὑπερφυῶς ἐμακαρίσθην, ἄναρχε Υἱέ· νῦν δέ σε, Θεέ μου, ἄπνουν ὁρῶσα νεκρὸν, τῇ ρομφαίᾳ τῆς λύπης σπαράττομαι δεινῶς· ἀλλ' ἀνάστηθι, ὅπως μεγαλυνθήσωμαι.

Δόξα.

Γῆ με καλύπτει ἐκόντα, ἀλλὰ φρίττουσιν ᾅδου οἱ πυλωροὶ, ἠμφιεσμένον βλέποντες στολὴν ἠμαγμένην, μῆτερ, τῆς ἐκδικήσεως· τοὺς ἐχθροὺς ἐν Σταυρῷ γὰρ πατάξας ὡς Θεὸς, ἀναστήσομαι αὖθις καὶ μεγαλύνω σε.

Καὶ νῦν.

Ἀγαλλιάσθω ἡ κτίσις, εὐφραινέσθωσαν πάντες οἱ γηγενεῖς· ὁ γὰρ ἐχθρὸς ἐσκύλευται ᾅδης· μετὰ μύρων γυναῖκες προσυπαντάτωσαν· τὸν Ἀδὰμ σὺν τῇ Εὔᾳ λυτροῦμαι παγγενῆ, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐξαναστήσομαι.

Καταβασία. Μὴ ἐποδύρου μου, μῆτερ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ' Ὠδῆς ἡ συναπτὴ γίνεται μετὰ τὰ εὐλογητάρια (ὅρα σελ. 275).

Μετὰ τὴν Θ' Ὠδὴν ἀρχόμεθα ψάλλειν τὰ ἑπόμενα τροπάρια, ἤτοι τὰ ἐγκώμια εἰς τρεῖς στάσεις. (*)

ΣΤΑΣΙΣ Α'.

Ἦχος πλ. α'.

Ἠζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστὲ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σήν.

Ἡ ζωὴ πῶς θνήσκεις; πῶς καὶ τάφῳ οἰκεῖς; τοῦ θανάτου τὸ βασίλειον λύεις δὲ καὶ τοῦ ᾅδου τοὺς νεκροὺς ἐξανιστᾷς.

Μεγαλύνομέν σε, Ἰησοῦ βασιλεῦ, καὶ τιμῶμεν τὴν ταφὴν καὶ τὰ πάθη σου, δι' ὧν ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ τῆς φθορᾶς.

Μέτρα γῆς ὁ στήσας, ἐν σμικρῷ κατοικεῖς, Ἰησοῦ παμβασιλεῦ, τάφῳ σήμερον, ἐκ μνημάτων τοὺς θανόντας ἀνιστῶν.

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸ τέλος τῆς Θ' Ὠδῆς ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐνδεδυμένος ἅπασαν τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, προπορευομένων τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ ψαλλων τό, **Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ,** προχωρεῖ πρὸς τὸν Ἐπιτάφιον καὶ θυμιᾷ αὐτὸν σταυροειδῶς, ἀκολούθως δὲ πάντα τὸν λαόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἱστάμενοι ἐν χοροστασίᾳ, ψάλλουσι τὰ ἐγκώμια τῆς Α' στάσεως, ἕως οὗ ἐπιστρέψει ὁ πατριάρχης εἰς τὸν θρόνον, εἰς τὸ τέλος τὸ πρῶτον τροπάριον, εἶτα Συναπτὴ μικρά. Ἡ ἐκφώνησις παρὰ τοῦ πατριάρχου. Πᾶσαι δὲ αἱ ἐφεξῆς ἐκφωνήσεις μέχρι τῆς μετὰ τὴν Θ' Ὠδὴν, **Ὅτι σὲ αἰνοῦσι** συμπεριλαμβανομένης, γίνονται παρὰ τοῦ πατριάρχου.

Ἰησοῦ Χριστέ μου, βασιλεῦ τοῦ παντὸς, τί ζητῶν τοῖς ἐν τῷ ᾅδῃ ἐλήλυθας; ἢ τὸ γένος ἀπολῦσαι τῶν βροτῶν.

Ὁ δεσπότης πάντων καθορᾶται νεκρὸς, καὶ ἐν μνήματι καινῷ κατατίθεται, ὁ κενώσας τὰ μνημεῖα τῶν νεκρῶν.

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστὲ, καὶ θανάτῳ σου τὸν θάνατον ὤλεσας, καὶ ἐπήγασας τῷ κόσμῳ τὴν ζωήν.

Μετὰ τῶν κακούργων, ὡς κακοῦργος, Χριστὲ, ἐλογίσθης, δικαιῶν ἡμᾶς ἅπαντας κακουργίας τοῦ ἀρχαίου πτερνιστοῦ.

Ὁ ὡραῖος κάλλει παρὰ πάντας βροτοὺς, ὡς ἀνείδεος νεκρὸς καταφαίνεται, ὁ τὴν φύσιν ὡραΐσας τοῦ παντός.

Ἅδης πῶς ὑποίσει, Σῶτερ, παρουσίαν τὴν σὴν, καὶ μὴ θᾶττον συνθλασθείη σκοτούμενος, ἀστραπῆς φωτός σου αἴγλῃ ἐκτυφλωθείς.

Ἰησοῦ, γλυκύ μου καὶ σωτήριον φῶς, τάφῳ πῶς ἐν σκοτεινῷ κατακέκρυψαι; Ὦ ἀφάτου καὶ ἀρρήτου ἀνοχῆς!

Ἀπορεῖ καὶ φύσις νοερὰ καὶ πληθὺς ἡ ἀσώματος, Χριστὲ, τὸ μυστήριον τῆς ἀφράστου καὶ ἀρρήτου σου ταφῆς.

Ὦ θαυμάτων ξένων! ὦ πραγμάτων καινῶν! ὁ πνοῆς μου χορηγὸς ἄπνους φέρεται, κηδευόμενος χερσὶ τοῦ Ἰωσήφ.

Καὶ ἐν τάφῳ ἕδυς, καὶ τῶν κόλπων, Χριστὲ, τῶν πατρῴων οὐδαμῶς ἀπεφοίτησας· τοῦτο ξένον καὶ παράδοξον ὁμοῦ.

Ἀληθὴς καὶ πόλου καὶ τῆς γῆς βασιλεὺς, εἰ καὶ τάφῳ σμικροτάτῳ συγκέκλεισαι, ἐπεγνώσθης πάσῃ κτίσει, Ἰησοῦ.

Σοῦ τεθέντος τάφῳ, πλαστουργέτα Χριστὲ, τὰ τοῦ ᾅδου ἐσαλεύθη θεμέλια, καὶ μνημεῖα ἠνεῴχθη τῶν βροτῶν.

Ὁ τὴν γῆν κατέχων τῇ δρακὶ νεκρωθεὶς, σαρκικῶς ὑπὸ τῆς γῆς νῦν συνέχεται, τοὺς νεκροὺς λυτρῶν τῆς ᾅδου συνοχῆς.

Ἐκ φθορᾶς ἀνέβης ἡ ζωή μου, Σωτὴρ, σοῦ θανόντος καὶ νεκροῖς προσφοιτήσαντος καὶ συνθλάσαντος τοῦ ᾅδου τοὺς μοχλούς.

Ὡς φωτὸς λυχνία, νῦν ἡ σὰρξ τοῦ Θεοῦ ὑπὸ γῆν ὡς ὑπὸ μόδιον κρύπτεται καὶ διώκει τὸν ἐν ᾅδῃ σκοτασμόν.

Νοερῶν συντρέχει στρατιῶν ἡ πληθὺς Ἰωσὴφ καὶ Νικοδήμῳ συστεῖλαί σε, τὸν ἀχώρητον, ἐν μνήματι σμικρῷ.

Νεκρωθεὶς βουλήσει, καὶ τεθεὶς ὑπὸ γῆν, ζωοβρύτα Ἰησοῦ μου, ἐζώωσας νεκρωθέντα παραβάσει με πικρᾷ.

Ἠλλοιοῦτο πᾶσα κτίσις πάθει τῷ σῷ, πάντα γάρ σοι, Λόγε, συνέπασχον, συνοχέα σε γινώσκοντα παντός.

Τῆς ζωῆς τὴν πέτραν ἐν κοιλίᾳ λαβὼν ᾅδης ὁ παμφάγος, ἐξήμεσεν ἐξ αἰῶνος, οὓς κατέπιε νεκρούς.

Ἐν καινῷ μνημείῳ κατετέθης, Χριστὲ, καὶ τὴν φύσιν τῶν βροτῶν ἀνεκαίνισας, ἀναστὰς θεοπρεπῶς ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἐπὶ γῆς κατῆλθες, ἵνα σώσῃς Ἀδὰμ, καὶ ἐν γῇ μὴ εὑρηκώς τοῦτον, Δέσποτα, μέχρις ᾅδου κατελήλυθας ζητῶν.

Συγκλονεῖται φόβῳ πᾶσα, Λόγε, ἡ γῆ, καὶ φωσφόρος τὰς ἀκτῖνας ἀπέκρυψε, τοῦ μεγίστου γῇ κρυβέντος σου φωτός.

Ὡς βροτὸς μὲν θνήσκεις, ἑκουσίως, Σωτὴρ, ὡς Θεὸς δὲ τοὺς νεκροὺς ἐξανέστησας ἐκ μνημάτων καὶ βυθοῦ ἁμαρτιῶν.

Δακρυρρόους θρήνους ἐπὶ σὲ ἡ Ἁγνὴ, μητρικῶς, ὦ Ἰησοῦ, ἐπιρραίνουσα, ἀνεβόα, πῶς κηδεύσω σε Υἱέ;

Ὥσπερ σίτου κόκκος, ὑποδὺς κόλπους γῆς, τὸν πολύχουν ἀποδέδωκας ἄσταχυν, ἀναστήσας τοὺς βροτοὺς τοὺς ἐξ Ἀδάμ.

Ὑπὸ γῆν ἐκρύβης, ὥσπερ ἥλιος νῦν, καὶ νυκτὶ τῇ τοῦ θανάτου κεκάλυψαι· ἀλλ' ἀνάτειλον φαιδρότερον, Σωτήρ.

Ὡς ἡλίου δίσκον ἡ σελήνη, Σωτὴρ, ἀποκρύπτει, καὶ σὲ τάφος νῦν ἔκρυψεν, ἐκλιπόντα τοῦ θανάτου σαρκικῶς.

Ἡ ζωὴ θανάτου γευσαμένη, Χριστὸς, ἐκ θανάτου τοὺς βροτοὺς ἠλευθέρωσε, καὶ τοῖς πᾶσι νῦν δωρεῖται τὴν ζωήν.

Νεκρωθέντα πάλαι τὸν Ἀδὰμ φθονερῶς, ἐπανάγεις πρὸς ζωὴν τῇ νεκρώσει σου, νέος, Σῶτερ, ἐν σαρκὶ φανεὶς Ἀδάμ.

Νοεραί σε τάξεις ἡπλωμένον νεκρὸν καθορῶσαι δι' ἡμᾶς, ἐξεπλήττοντο, καλυπτόμεναι ταῖς πτέρυξι, Σωτήρ.

Καθελών σε, Λόγε, ἀπὸ ξύλου νεκρὸν, ἐν μνημείῳ Ἰωσὴφ νῦν κατέθετο· ἀλλ' ἀνάστα σώζων πάντας ὡς Θεός.

Τῶν ἀγγέλων, Σῶτερ, χαρμονὴ πεφυκὼς, νῦν καὶ λύπης τούτοις γέγονας αἴτιος, καθορώμενος σαρκὶ ἄπνους νεκρός.

Ὑψωθεὶς ἐν ξύλῳ, καὶ τοὺς ζῶντας βροτοὺς συνυψοῖς· ὑπὸ τὴν γῆν δὲ γενόμενος, τοὺς κειμένους ὑπ' αὐτὴν ἐξανιστᾷς.

Ὥσπερ λέων, Σῶτερ, ἀφυπνώσας σαρκὶ, ὥς τις σκύμνος ὁ νεκρὸς ἐξανίστασαι, ἀποθέμενος τὸ γῆρας τῆς σαρκός.

Τὴν πλευρὰν ἐνύγης, ὁ πλευρὰν εἰληφὼς τοῦ Ἀδὰμ, ἐξ ἧς τὴν Εὔαν διέπλασας, καὶ ἐξέβλυσας κρουνοὺς καθαρτικούς.

Ἐν κρυπτῷ μὲν πάλαι θύεται ὁ ἀμνός· σὺ δ' ὑπαίθριος τυθεὶς, ἀνεξίκακε, πᾶσαν κτίσιν ἀπεκάθηρας, Σωτήρ.

Τίς ἐξείποι τρόπον, φρικτὸν ὄντως καινόν; Ὁ δεσπόζων γὰρ τῆς κτίσεως σήμερον πάθος δέχεται καὶ θνήτκει δι' ἡμᾶς.

Ὁ ζωῆς ταμίας πῶς ὁρᾶται νεκρός; ἐκπληττόμενοι οἱ ἄγγελοι ἔκραζον· πῶς δ' ἐν μνήματι συγκλείεται Θεός;

Λογχονύκτου, Σῶτερ, ἐκ πλευρᾶς σου ζωὴν, τῇ ζωῇ τῇ ἐκ ζωῆς ἐξωσάσῃ με, ἐπιστάζεις καὶ ζωοῖς με σὺν αὐτῇ.

Ἁπλωθεὶς ἐν ξύλῳ, συνηγάγου βροτούς· τὴν πλευράν σου δὲ νυγεὶς τὴν ζωήρρυτον, πᾶσιν ἄφεσιν πηγάζεις, Ἰησοῦ.

Ὁ εὐσχήμων, Σῶτερ, σχηματίζει φρικτῶς καὶ κηδεύει ὡς νεκρὸν εὐσχημόνως σε, καὶ θαμβεῖται σου τὸ σχῆμα τὸ φρικτόν.

Ὑπὸ γῆν βουλήσει κατελθὼν ὡς θνητὸς, ἐπανάγεις ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια τοὺς ἐκεῖθεν πεπτωκότας, Ἰησοῦ.

Κἂν νεκρὸς ὡράθης, ἀλλὰ ζῶν, ὡς Θεὸς, ἐπανάγεις ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια τοὺς ἐκεῖθεν πεπτωκότας, Ἰησοῦ.

Κἂν νεκρὸς ὡράθης, ἀλλὰ ζῶν, ὡς Θεὸς, νεκρωθέντας τοὺς βροτοὺς ἀνεζώωσας, τὸν ἐμὸν ἀπονεκρώσας νεκρωτήν.

Ὦ χαρᾶς ἐκείνης! ὦ πολλῆς ἡδονῆς! ἧς περ τοῖς ἐν ᾅδῃ πεπλήρωκας, ἐν πυθμέσι φῶς ἀστράψας ζοφεροῖς.

Προσκυνῶ τὸ πάθος, ἀνυμνῶ τὴν ταφὴν, μεγαλύνω σου τὸ κράτος, φιλάνθρωπε, δι' ὧν λέλυμαι παθῶν φθοροποιῶν.

Κατὰ σοῦ ρομφαία ἐστιλβοῦτο, Χριστὲ, καὶ ρομφαία ἰσχυροῦ μὲν ἀμβλύνεται, καὶ ρομφαία δὲ τροποῦται τῆς Ἐδέμ.

Ἡ ἀμνὰς τὸν ἄρνα βλέπουσα ἐν σφαγῇ, ταῖς ἀκίσι βαλλομένη ἠλάλαζε, συγκινοῦσα καὶ τὸ ποίμνιον βοᾶν.

Κἂν ἐνθάπτῃ τάφῳ, κἂν εἰς ᾅδου μολῇς, ἀλλὰ, Σῶτερ, καὶ τοὺς τάφους ἐκένωσας, καὶ τὸν ᾅδην ἀπεγύμνωσας, Χριστέ.

Ἑκουσίως, Σῶτερ, κατελθὼν ὑπὸ γῆν, νεκρωθέντας τοὺς νεκροὺς ἀνεζώωσας καὶ ἀνήγαγες ἐν δόξῃ πατρικῇ.

Τῆς Τριάδος ὁ εἷς ἐν σαρκὶ δι' ἡμᾶς ἐπονείδιστον ὑπέμεινε θάνατον· φρίττει ἥλιος καὶ τρέμει δὲ ἡ γῆ.

Ὡς πικρᾶς ἐκ κρήνης τῆς Ἰούδα φυλῆς οἱ ἀπόγονοι ἐν λάκκῳ κατέθεντο τὸν τροφέα μανναδότην Ἰησοῦν.

Ὁ κριτὴς ὡς κριτὸς πρὸ Πιλάτου κριτοῦ καὶ παρίστατο, καὶ θάνατον ἄδικον κατεκρίθη διὰ ξύλου σταυρικοῦ.

Ἀλαζὼν Ἰσραὴλ, μιαιφόνε λαὲ, τί παθὼν τὸν Βαραββᾶν ἠλευθέρωσας, τὸν Σωτῆρα δὲ παρέδωκες Σταυρῷ;

Ὁ χειρί σου πλάσας τὸν Ἀδὰμ ἐκ τῆς γῆς, δι' αὐτὸν τῇ φύσει γέγονας ἄνθρωπος, καὶ ἐσταύρωσαι βουλήματι τῷ σῷ.

Ὑπακούσας, Λόγε, τῷ ἰδίῳ Πατρὶ, μέχρις ᾅδου τοῦ δεινοῦ καταβέβηκας καὶ ἀνέστησας τὸ γένος τῶν βροτῶν.

Οἴμοι, φῶς τοῦ κόσμου! Οἴμοι, φῶς τὸ ἐμόν! Ἰησοῦ μου ποθεινότατε, ἔκραζεν ἡ Παρθένος, θρηνῳδοῦσα γοερῶς.

Φθονουργὲ, φονουργὲ καὶ ἀλάστορ λαὲ, κἂν σινδόνας καὶ αὐτὸ τὸ σουδάριον αἰσχύνθητι, ἀναστάντος τοῦ Χριστοῦ.

Δεῦρο δὴ, μιαρὲ, φονευτὰ μαθητὰ, καὶ τὸν τρόπον τῆς κακίας σου δεῖξόν μοι, δι' ὃν γέγονας προδότης τοῦ Χριστοῦ.

Ὡς φιλάνθρωπός τις ὑποκρίνει, μωρὲ καὶ τυφλὲ, πανωλεθρότατε, ἄσπονδε, ὁ τὸ μύρον πεπρακὼς διὰ τιμῆς.

Οὐρανίου μύρου ποίαν ἔσχες τιμήν; τοῦ τιμίου τί ἐδέξω ἀντάξιον; λύσσαν εὗρες, καταρώτατε σατάν.

Εἰ φιλόπτωχος εἶ καὶ τὸ μύρον λυπῇ, κενουμένου εἰς ψυχῆς ἱλαστήριον, πῶς χρυσῷ ἀπεμπολεῖς τὸν φωταυγῆ;

Ὦ Θεὲ καὶ Λόγε, ὦ χαρὰ ἡ ἐμή· πῶς ἐνέγκω σου ταφὴν τὴν τριήμερον; Νῦν σπαράττομαι τὰ σπλάγχνα μητρικῶς.

Τίς μοι δώσει ὕδωρ καὶ δακρύων πηγὰς, ἡ θεόνυμφος Παρθένος ἐκραύγαζεν, ἵνα κλαύσω τὸν γλυκύν μου Ἰησοῦν;

Ὦ βουνοὶ καὶ νάπαι καὶ ἀνθρώπων πληθὺς, κλαύσατε καὶ πάντα θρηνήσατε, σὺν ἐμοὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μητρί.

Πότε ἴδω, Σῶτερ, σὲ τὸ ἄχρονον φῶς, τὴν χαρὰν καὶ ἡδονὴν τῆς καρδίας μου; ἡ Παρθένος ἀνεβόα γοερῶς.

Κἂν ὡς πέτρα, Σῶτερ, ἡ ἀκρότομος σὺ, κατεδέξω τὴν τομὴν, ἀλλ' ἐπήγασας ζῶν τὸ ρεῖθρον, ὡς πηγὴ ὢν τῆς ζωῆς.

Ὡς ἐκ κρήνης μιᾶς, τὸν διπλοῦν ποταμὸν τῆς πλευρᾶς σου προχεούσης ἀρδομενοι, τὴν ἀθάνατον καρπούμεθα ζωήν.

Θέλων ὤφθης, Λόγε, ἐν τῷ τάφῳ νεκρὸς, ἀλλὰ ζῆς καὶ τοὺς βροτοὺς ὡς προείρηκας, ἀναστάσει σῇ, Σωτήρ μου, ἐγερεῖς.

Δόξα.

Ἀνυμνοῦμεν, Λόγε, σὲ τὸν πάντων Θεὸν σὺν Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ σου Πνεύματι, καὶ δοξάζομεν τὴν θείαν σου ταφήν.

Καὶ νῦν.

Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε ἁγνὴ, καὶ τιμῶμεν τὴν ταφὴν τὴν τριήμερον τοῦ Υἱοῦ σου καὶ Θεοῦ ἡμῶν πιστῶς.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον τροπάριον παρ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν·

Ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, Χριστὲ, καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σήν.

Εἶτα συναπτὴ μικρά. Ἡ ἐκφώνησις· Ὅτι ἠὐλόγηταί σου τὸ ὄνομα καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία κτλ. Θυμιάσαντος δὲ τοῦ ἱερέως, ἄρχεται τῆς Β' στάσεως ὁ β' χορός.

ΣΤΑΣΙΣ Β'.

Ἦχος πλ. α'.

Ἀξιόν ἐστι μεγαλύνειν σε τὸν ζωοδότην, τὸν ἐν τῷ Σταυρῷ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα, καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄξιόν ἐστι μεγαλύνειν σε τὸν πάντων κτίστην· τοῖς σοῖς γὰρ παθήμασιν ἔχομεν τὴν ἀπάθειαν, ρυσθέντες τῆς φθορᾶς.

Ἔφριξεν ἡ γῆ καὶ ὁ ἥλιος, Σῶτερ, ἐκρύβη, σοῦ τοῦ ἀνεσπέρου φέγγους, Χριστὲ, δύσαντος ἐν τάφῳ σωματικῶς.

Ὕπνωσας, Χριστὲ, τὸν φυσίζωον ὕπνον ἐν τάφῳ, καὶ βαρέος ὕπνου ἐξήγειρας, τοῦ τῆς ἁμαρτίας, τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.

Μόνη γυναικῶν χωρὶς πόνων ἔτεκόν σε, τέκνον, πόνους δὲ νῦν φέρω πάθει τῷ σῷ ἀφορήτους, ἔλεγεν ἡ σεμνή.

Ἄνω σε, Σωτὴρ, ἀχωρίστως τῷ Πατρὶ συνόντα, κάτω δὲ νεκρὸν ἡπλωμένον γῇ, φρίττουσιν ὁρῶντα τὰ Σεραφίμ.

Ῥήγνυται ναοῦ καταπέτασμα τῇ σῇ σταυρώσει, κρύπτουσι φωστῆρες, Λόγε, τὸ φῶς, σοῦ κρυβέντος, ἥλιε, ὑπὸ γῆν.

Γῆς ὁ κατ' ἀρχὰς μόνῳ νεύματι πήξας τὸν γύρον, ἄπνους ὡς βροτὸς καθυπέδυ γῆν· φρίξον τῷ θεάματι, οὐρανέ.

Ἔδυς ὑπὸ γῆν ὁ τὸν ἄνθρωπον χειρί σου πλάσας, ἵν' ἐξαναστήσῃς τοῦ πτώματος τῶν βροτῶν τὰ στίφη, πανσθενεστάτῳ κράτει.

Θρῆνον ἱερὸν δεῦτε ᾄσωμεν Χριστῷ θανόντι, ὡς αἱ μυροφόροι γυναῖκες πρὶν, ἵνα καὶ τὸ χαῖρε ἀκουσώμεθα σὺν αὐταῖς.

Μύρον ἀληθῶς σὺ ἀκένωτον ὑπάρχεις, Λόγε· ὅθεν σοι καὶ μύρα προσέφερον, ὡς νεκρῷ τῷ ζῶντι, γυναῖκες μυροφόροι.

Ἅδου μὲν, ταφεὶς, τὰ βασίλεια, Χριστὲ, συντρίβεις, θάνατον θανάτῳ δὲ θανατοῖς, καὶ φθορᾶς λυτροῦσαι τοὺς γηγενεῖς.

Ῥεῖθρα τῆς ζωῆς ἡ προχέουσα Θεοῦ σοφία, τάφον ὑπεισδῦσα ζωοποιεῖ τοὺς ἐν τοῖς ἀδύτοις ᾅδου μυχοῖς.

Ἵνα τὴν βροτῶν καινουργήσω συντριβεῖσαν φύσιν, πέπληγμαι θανάτῳ θέλων σαρκί. Μῆτερ, οὖν, μὴ κόπτου τοῖς ὀδυρμοῖς.

Ἅδυς ὑπὸ γῆν ὁ φωσφόρος τῆς δικαιοσύνης, καὶ νεκροὺς ὥσπερ ἐξ ὕπνου ἐξήγειρας, ἐκδιώξας ἅπαν τὸ ἐν τῷ ᾅδῃ σκότος.

Κόκκος διφυὴς ὁ φυσίζωος ἐν γῆς λαγόσι σπείρεται σὺν δάκρυσι σήμερον· ἀλλ' ἀναβλαστήσας κόσμον χαροποιήσει.

Ἔπτηξεν Ἀδὰμ, Θεοῦ βαίνοντος ἐν παραδείσῳ, χαίρει δὲ πρὸς ᾅδην φοιτήσαντος, πεπτωκὼς τὸ πρώην καὶ νῦν ἐγηγερμένος.

Σπένδει σοι χοὰς ἡ τεκοῦσα σε, Χριστὲ, δακρύων, σαρκικῶς κατατεθέντι ἐν μνήματι, ἐκβοῶσα· Τέκνον, ἀνάστα, ὡς προέφης.

Τάφῳ Ἰωσὴφ εὐλαβῶς σε τῷ καινῷ συγκρύπτων, ὕμνους ἐξοδίους θεοπρεπεῖς, τοῖς συμμίκτοις θρήνοις, μέλπει σοι, Σωτήρ.

Ἥλοις σε Σταυρῷ πεπαρμένον ἡ σὴ μήτηρ, Λόγε, βλέψασα τοῖς ἥλοις λύπης πικρᾶς βέβληται καὶ βέλεσι τὴν ψυχήν.

Σὲ τὸν τοῦ παντὸς γλυκασμὸν ἡ μήτηρ καθορῶσα, πόμα ποτιζόμενον τὸ πικρὸν, δάκρυσι τὰς ὄψεις βρέχει πικρῶς.

Τέτρωμαι δεινῶς καὶ σπαράττομαι τὰ σπλάγχνα, Λόγε, βλέπουσα τὴν ἄδικόν σου σφαγὴν, ἔλεγεν ἡ Πάναγνος ἐν κλαυθμῷ.

Ὄμμα τὸ γλυκὺ καὶ τὰ χείλη σου πῶς μύσω, Λόγε; πῶς νεκροπρεπῶς δὲ κηδεύσω σε; φρίττων ἀνεβόα ὁ Ἰωσήφ.

Ὕμνους Ἰωσὴφ καὶ Νικόδημος ἐπιταφίους ᾄδουσι Χριστῷ, νεκρωθέντι νῦν· ᾄδει δὲ σὺν τούτοις καὶ Σεραφίμ.

Δύνεις ὑπὸ γῆν, Σῶτερ, ἥλιε δικαιοσύνης· ὅθεν ἡ τεκοῦσα σελήνη σε ταῖς λύπαις ἐκλείπει, σῆς θέας στερουμένη.

Ἔφριξεν ὁρῶν, Σῶτερ, ᾅδης σε, τὸν ζωοδότην, πλοῦτον τὸν ἐκείνου σκυλεύοντα, καὶ τοὺς ἀπ' αἰῶνος νεκροὺς ἐξανιστῶντα.

Ἥλιος φαιδρὸν ἀπαστράπτει μετὰ νύκτα, Λόγε· καὶ σὺ δὲ ἀναστὰς ἐξαστράψειας μετὰ θάνατον φαιδρῶς ὡς ἐκ παστοῦ.

Γῆ σε, πλαστουργὲ, ὑπὸ κόλπους δεξαμένη, τρόμῳ συσχεθεῖσα, Σῶτερ, τινάσσεται, ἀφυπνώσασα νεκροὺς τῷ τιναγμῷ.

Μύροις σε, Χριστὲ, ὁ Νικόδημος καὶ ὁ εὐσχήμων νῦν καινοπρετῶς περιστείλαντες· Φρῖξον, ἀνεβόων, πᾶσα ἡ γῆ.

Ἅδυς, φωτουργὲ, καὶ συνέδυ σοι τὸ φῶς ἡλίου· τρόμῳ δὲ ἡ κτίσις συνέχεται, πάντων σε κηρύττουσα ποιητήν.

Λίθος λαξευτὸς τὸν ἀκρόγωνον καλύπτει λίθον· ἄνθρωπος θνητὸς δ' ὡς θνητὸν Θεὸν κρύπτει νῦν τῷ τάφῳ· φρῖξον ἡ γῆ.

Ἴδε μαθητὴν, ὃν ἠγάπησας, καὶ σὴν μητέρα, τέκνον, καὶ φθογγὴν δὸς, γλυκύτατον, ἔκραζε δακρύουσα ἡ ἀγνή.

Σὺ ὡς ὢν ζωῆς χορηγὸς, Λόγε, τοὺς ἰουδαίους ἐν Σταυρῷ ταθεὶς οὐκ ἐνέκρωσας· ἀλλ' ἀνέστησας καὶ τούτων τοὺς νεκρούς.

Κάλλος, Λόγε, πρὶν, οὐδὲ εἶδος ἐν τῷ πάσχειν ἔσχες, ἀλλ' ἐξαναστὰς ὑπερέλαμψας, καλλωπίσας τοὺς βροτοὺς θείας αὐγῆς.

Ἅδυς τῇ σαρκὶ ὁ ἀνέσπερος εἰς γῆν φωσφόρος· καὶ μὴ φέρων βλέπειν ὁ ἥλιος, ἐσκοτίσθη μεσημβρίας ἐν ἀκμῇ.

Ἥλιος ὁμοῦ καὶ σελήνη σκοτισθέντες, Σῶτερ, δούλους εὐνοοῦντας εἰκόνιζον, οἳ μελαίνας ἀμφιέννυνται στολάς.

Οἵδέ σε Θεὸν ἑκατόνταρχος, κἂν ἐνεκρώθης· πῶς σε οὖν, Θεέ μου, ψαύσω χερσί; φρίττω, ἀνεβόα ὁ Ἰωσήφ.

Ὕπνωσεν Ἀδάμ, ἀλλὰ θάνατον πλευρᾶς ἐξάγει, σὺ δὲ νῦν ὑπνώσας, Λόγε Θεοῦ, βρύεις ἐκ πλευρᾶς σου κόσμῳ ζωήν.

Ὕπνωσας μικρὸν καὶ ἐζώωσας τοὺς τεθνεῶτας, καὶ ἐξαναστὰς ἐξανέστησας τοὺς ὑπνοῦντας ἐξ αἰῶνος, ἀγαθέ.

Ἦρθης ἀπὸ γῆς, ἀλλ' ἀνέβλυσας τῆς σωτηρίας τὸν οἶνον, ζωήρρυτε ἄμπελε. Δοξάζω τὸ πάθος καὶ τὸν Σταυρόν.

Πῶς οἱ νοεροὶ ταγματάρχαι σε, Σωτὴρ, ὁρῶντες γυμνὸν, ἠμαγμένον, κατάκριτον, ἔφερον τὴν τόλμην τῶν σταυρωτῶν.

Ἀραβιανὸν, σκολιώτατον γένος Ἑβραίων, ἔγνως τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ· διὰ τί κατέκρινας τὸν Χριστόν;

Χλαῖναν ἐμπαιγμοῦ τὸν κοσμήτορα πάντων ἐνδύεις, ὃς τὸν οὐρανὸν κατηστέρωσε, καὶ τὴν γῆν ἐκόσμησε θαυμαστῶς.

Ὥσπερ πελεκὰν, τετρωμένος τὴν πλευράν σου, Λόγε, σοὺς θανόντας παῖδας ἐζώωσας, ἐπιστάξας ζωτικοὺς αὐτοῖς κρουνούς.

Ἥλιος τὸ πρὶν, Ἰησοῦς τοὺς ἀλλοφύλους κόπτων, ἔστησεν· αὐτὸς δὲ ἀπέκρυψας, καταβάλλων τὸν τοῦ σκότους ἀρχηγόν.

Κόλπων πατρικῶν ἀνεκφοίτητος μείνας, οἰκτίρμον, καὶ βροτὸς γενέσθαι ηὐδόκησας, καὶ εἰς ᾅδην καταβέβηκας, Χριστέ.

Ἦρθη σταυρωθεὶς ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας, καὶ ὡς ἄπνους ἐν αὐτῇ νῦν προσκλίνεται, ὃ μὴ φέρουσα ἐσείετο δεινῶς.

Οἴμοι, ὦ Υἱέ! ἡ ἀπείρανδρος θρηνεῖ καὶ λέγει· ὃν ὡς βασιλέα γὰρ ἤλπιζον, κατάκριτον νῦν βλέπω ἐν Σταυρῷ.

Ταῦτα Γαβριὴλ μοὶ ἀπήγγειλεν, ὅτε κατέπτη, ὃς τὴν βασιλείαν αἰώνιον, ἔφη, τοῦ Υἱοῦ μου τοῦ Ἰησοῦ;

Φεῦ! τοῦ Συμεων ἐκτετέλεσται ἡ προφητεία· ἡ γὰρ σὴ ρομφαία διέδραμε τὴν ἐμὴν καρδίαν, Ἐμμανουήλ.

Κἂν τοὺς ἐκ νεκρῶν ἐπαισχύνθητε, ὦ Ἰουδαῖοι, οὓς ὁ ζωοδότης ἀνέστησεν, ὃν ὑμεῖς ἐκτείνατε φθονερῶς.

Ἔφριξεν ἰδὼν τὸ ἀόρατον φῶς σε, Χριστέ μου, μνήματι κρυπτόμενον ἄπνουν τε, καὶ ἐσκότασεν ὁ ἥλιος τὸ φῶς.

Ἔκλαιε πικρῶς ἡ πανάμωμος μήτηρ σου, Λόγε, ὅτε ἐν τῷ τάφῳ ἑώρακε σὲ τὸν ἄφραστον καὶ ἄναρχον Θεόν.

Νέκρωσιν τὴν σὴν ἡ πανάφθορος, Χριστὲ, σοῦ μήτηρ, βλέπουσα πικρῶς σοι ἐφθέγγετο· Μὴ βραδύνῃς ἡ ζωὴ ἐν τοῖς νεκροῖς.

Ἅδης ὁ δεινὸς συνετρόμαξεν ὅτε σε εἶδεν, ἥλιε τῆς δόξης ἀθάνατε, καὶ ἐδίδου τοὺς δεσμίους ἐν σπουδῇ.

Μέγα καὶ φρικτὸν, Σῶτερ, θέαμα νῦν καθορᾶται· ὁ ζωῆς γὰρ θέλων παραίτιος θάνατον ὑπέστη, ζωῶσαι θέλων πάντας.

Νύττῃ τὴν πλευρὰν καὶ ἠλοῦσαι, Δέσποτα, τὰς χεῖρας, πληγὴν ἐκ πλευρᾶς σου ἰώμενος καὶ τὴν ἀκρασίαν χειρῶν τῶν προπατόρων.

Πρὶν τὸν τῆς Ραχὴλ υἱὸν ἔκλαυσεν ἅπας κατ' οἶκον· νῦν τὸν τῆς Παρθένου ἐκόψατο μαθητῶν χορεία σὺν τῇ μητρί.

Ράπισμα χειρῶν Χριστοῦ δέδωκαν ἐν σιαγόνι, τοῦ χειρὶ τὸν ἄνθρωπον πλάσαντος καὶ τὰς μύλας θλάσαντος τοῦ θηρός.

Ὕμνοις σου, Χριστὲ, νῦν τὴν σταύρωσιν καὶ τὴν ταφήν τε ἅπαντες πιστοὶ ἐκθειάζομεν, οἱ θανάτου λυτρωθέντες τῇ ταφῇ.

Δόξα.

Ἀναρχε Θεὲ, συναΐδιε Λόγε καὶ Πνεῦμα, σκῆπτρα τῶν ἀνάκτων κραταίωσον κατὰ πολεμίων, ὡς ἀγαθός.

Καὶ νῦν.

Τέξασα ζωὴν, παναμώμητε ἁγνὴ Παρθένε, παῦσον Ἐκκλησίας τὰ σκάνδαλα καὶ βράβευσον εἰρήνην, ὡς ἀγαθή.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον τροπάριον παρ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν.

Ἀξιόν ἐστι μεγαλύνειν σε τὸν Ζωοδότην, τὸν ἐν τῷ Σταυρῷ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ.

Εἶτα συναπτὴ μικρὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῶν Χερουβὶμ ἐπαναπαυόμενος, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΣΤΑΣΙΣ Γ'.

Ἦχος γ'.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Καθελὼν τοῦ ξύλου ὁ Ἀριμαθείας, ἐν τάφῳ σε κηδεύει.

Μυροφόροι ἦλθον μύρα σοι, Χριστέ μου, κομίζουσαι προφρόνως.

Δεῦρο πᾶσα κτίσις ὕμνους ἐξοδίους προσοίσωμεν τῷ Κτίστῃ.

Ὡς νεκρὸν τὸν ζῶντα, σὺν Μυροφόροις πάντες μυρίσωμεν ἐμφρόνως.

Ἰωσὴφ τρισμάκαρ, κήδευσον τὸ σῶμα Χριστοῦ τοῦ Ζωοδότου.

Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα, ἐκίνησαν τὴν πτέρναν κατὰ τοῦ εὐεργέτου.

Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα, φέρουσι τῷ Σωτῆρι χολὴν ἅμα καὶ ὄξος.

Ὦ τῆς παραφροσύνης καὶ τῆς χριστοκτονίας τῆς τῶν προφητοκτόνων!

Ὡς ἄφρων ὑπηρέτης, προδέδωκεν ὁ μύστης τὴν ἄβυσσον σοφίας.

Τὸν ῥύστην ὁ πωλήσας αἰχμάλωτος κατέστη, ὁ δόλιος Ἰούδας.

Κατὰ τὸν Σολομῶντα, βόθρος βαθὺς τὸ στόμα ἑβραίων παρανόμων.

Ἑβραίων παρανόμων ἐν σκολιαῖς πορείαις τρίβολοι καὶ παγίδες.

Ἰωσὴφ κηδεύει σὺν τῷ Νικοδήμῳ νεκροπρεπῶς τὸν κτίστην.

Ζωοδότα Σῶτερ, δόξα σου τῷ κράτει, τὸν ᾅδην καθελόντι.

Ὕπτιον ὁρῶσα ἡ πάναγνός σε, Λόγε, μητροπρεπῶς ἐθρήνει.

Ὦ γλυκύ μου ἔαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον, ποῦ ἔδυ σου τὸ κάλλος;

Θρῆνον συνεκίνει ἡ πάναγνός σου μήτηρ, σοῦ, Λόγε, νεκρωθέντος.

Γύναια σὺν μύροις ἥκουσι μυρίσαι Χριστὸν, τὸ θεῖον μύρον.

Θάνατον θανάτῳ σὺ θανατοῖς, Θεέ μου, θείᾳ σου δυναστείᾳ.

Πεπλάνηται ὁ πλάνος, ὁ πλανηθεὶς λυτροῦται, σοφίᾳ σῇ, Θεέ μου.

Πρὸς τὸν πυθμένα ᾅδου κατήχθη ὁ προδότης, διαφθορᾶς εἰς φρέαρ.

Τρίβολοι καὶ παγίδες ὁδοὶ τοῦ τρισαθλίου παράφρονος Ἰούδα.

Συναπολοῦνται πάντες οἱ σταυρωταί σου, Λόγε, Υἱὲ Θεοῦ παντάναξ.

Διαφθορᾶς εἰς φρέαρ συναπολοῦνται πάντες οἱ ἄνδρες τῶν αἱμάτων.

Υἱὲ Θεοῦ παντάναξ, Θεέ μου πλαστουργέ μου, πῶς πάθος κατεδέξω;

Ἡ δάμαλις τὸν μόσχον, ἐν ξύλῳ κρεμασθέντα, ἠλάλαζεν ὁρῶσα.

Σῶμα τὸ ζωηφόρον ὁ Ἰωσὴφ κηδεύει μετὰ τοῦ Νικοδήμου.

Ἀνέκραζεν ἡ Κόρη, θερμῶς δακρυρροοῦσα, τὰ σπλάγχνα κεντουμένη.

Ὦ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, γλυκύτατόν μου τέκνον, πῶς τάφῳ νῦν καλύπτῃ;

Τὸν Ἀδὰμ καὶ Εὔαν ἐλευθερῶσαι, μῆτερ, μὴ θρήνει, ταῦτα πάσχω.

Δοξάζω σου, Υἱέ μου, τὴν ἄκραν εὐσπλαγχνίαν, ἧς χάριν ταῦτα πάσχεις.

Ὄξος ἐποτίσθης καὶ χολήν, οἰκτίρμον, τὴν πάλαι λύων γεῦσιν.

Ἰκρίῳ προσεπάγης ὁ πάλαι τὸν λαόν σου στύλῳ νεφέλης σκέπων.

Αἱ μυροφόροι, Σῶτερ, τῷ τάφῳ προσελθοῦσαι προσέφερόν σοι μύρα.

Ἀνάστηθι, οἰκτίρμον, ἡμᾶς ἐκ τῶν βαράθρων ἐξανιστῶν τοῦ ᾅδου.

Ἀνάστα, ζωοδότα, ἡ σὲ τεκοῦσα μήτηρ δακρυρροοῦσα λέγει.

Σπεῦσον ἐξαναστῆναι, τὴν λύπην λύων, Λόγε, τῆς σὲ ἀγνῶς τεκούσης.

Οὐράνιαι Δυνάμεις ἐξέστησαν τῷ φόβῳ, νεκρόν σε καθορῶσαι.

Τοῖς πόθῳ τε καὶ φόβῳ τὰ πάθη σου τιμῶσι δίδου πταισμάτων λύσιν.

Ὦ φρικτὸν καὶ ξένον θέαμα, Θεοῦ Λόγε; πῶς γῆ σε συγκαλύπτει;

Φέρων πάλαι φεύγει, Σῶτερ, Ἰωσήφ σε, καὶ νῦν σε ἄλλος θάπτει.

Κλαίει καὶ θρηνεῖ σε ἡ πάναγνός σου μήτηρ, Σωτήρ μου, νεκρωθέντα.

Φρίττουσιν οἱ νόες τὴν ξένην καὶ φρικτήν σου ταφήν, τοῦ πάντων κτίστου.

Ἔραναν τὸν τάφον αἱ μυροφόροι μύρα, λίαν πρωὶ ἐλθοῦσαι. (*)

Εἰρήνην Ἐκκλησίᾳ, λαῷ σου σωτηρίαν δώρησαι σῇ ἐγέρσει.

Δόξα.

Ὦ Τριὰς Θεέ μου, Πατὴρ Υἱὸς καὶ Πνεῦμα, ἐλέησον τὸν κόσμον. Καὶ νῦν.

Ἰδεῖν τὴν τοῦ Υἱοῦ σου ἀνάστασιν, Παρθένε, ἀξίωσον σοὺς δούλους.

Καὶ πάλιν τὸ πρῶτον παρ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν.

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Εἶτα συναπτὴ μικρὰ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἡ ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ εὐθὺς τὰ Εὐλογητάρια εἰς ἦχον πλ. α'. Ἐν ἑκάστῳ δὲ λέγομεν τό, Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Τῶν Ἀγγέλων ὁ δῆμος κατεπλάγη ὁρῶν σε ἐν νεκροῖς λογισθέντα, τοῦ θανάτου δὲ, Σωτὴρ, τὴν ἰσχὺν καθελόντα

(*) Εἰς τὸ, Ἔρανον τὸν τάφον ὁ πατριάρχης κατέρχεται τοῦ θρόνου, λαμβάνει παρὰ τοῦ Μ. ἐκκλησιάρχου κανίον καὶ ραίνει τὸν Ἐπιτάφιον διὰ ροδοστάγματος, ψάλλων τὸ τροπάριον, ὅπερ ἐπαναλαμβάνεται τρίς.

καὶ σὺν ἑαυτῷ τον Ἀδὰμ ἐγείραντα, καί ἐξ ᾅδου πάντας ἐλευθερώσαντα.

Τί τὰ μύρα συμπαθῶς τοῖς δάκρυσιν, ὦ μαθήτριαι, κιρνᾶτε; Ὁ ἀστράπτων ἐν τῷ τάφῳ Ἄγγελος προσεφθέγγετο ταῖς μυροφόροις· Ἴδετε ὑμεῖς τὸν τάφον, καὶ ἤσθητε· ὁ Σωτὴρ γὰρ ἐξανέστη τοῦ μνήματος.

Λίαν πρωὶ μυροφόροι ἔδραμον πρὸς τὸ μνῆμά σου θρηνολογοῦσαι· ἀλλ' ἐπέστη πρὸς αὐτὰς ὁ Ἄγγελος καὶ εἶπε· Θρήνου ὁ καιρὸς πέπαυται· μὴ κλαίετε· τὴν ἀνάστασιν δὲ Ἀποστόλοις εἴπατε.

Μυροφόροι γυναῖκες μετὰ μύρων ἐλθοῦσαι πρὸς τὸ μνῆμά σου, Σῶτερ, ἐνηχοῦντο Ἀγγέλου, τρανῶς πρὸς αὐτὰς φθεγγομένου· Τί μετὰ νεκρῶν τὸν ζῶντα λογίζεσθε; ὡς Θεὸς γὰρ ἐξανέστη τοῦ μνήματος.

Δόξα Πατρί. Τριαδικόν.

Προσκυνοῦμεν Πατέρα καὶ τὸν τούτου Υἱόν τε καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· τὴν ἁγίαν Τριάδα, ἐν μιᾷ τῇ οὐσίᾳ, σὺν τοῖς Σεραφὶμ κράζοντες τὸ, Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος εἶ, Κύριε.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Ζωοδότην τεκοῦσα, ἐλυτρώσω, Παρθένε, τὸν Ἀδὰμ ἁμαρτίας· χαρμονὴν δὲ τῇ Εὔᾳ ἀντὶ λύπης παρέσχες, ρεύσαντα ζωῆς, ἔθυνε πρὸς ταύτην δὲ ὁ ἐκ σοῦ σαρκωθεὶς Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα. Δόξα σοι ὁ Θεὸς (ἐκ τρίτου).

Εἶτα συναπτὴ μικρά. Ἡ ἐκφώνησις· Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν κτλ.

Ἐξαποστειλάριον. Ἦχος β'.

Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν (ἐκ τρίτου τοῦτο καὶ μόνον).

Εἰς τοὺς Αἴνους (*) ἱστῶμεν στίχους δ', καὶ ψάλλομεν τὰ παράντα στιχηρὰ ἰδιόμελα.

Ἦχος β'.

Σήμερον συνέχει τάφος τὸν συνέχοντα παλάμῃ τὴν κτίσιν· καλύπτει λίθος τὸν καλύψαντα ἀρετῇ τοὺς οὐρανούς· ὑπνοῖ ἡ ζωὴ, καὶ ᾅδης τρέμει, καὶ Ἀδὰμ τῶν δεσμῶν ἀπολύεται. Δόξα τῇ σῇ οἰκονομίᾳ, δι' ἧς τελέσας πάντα σαββατισμὸν αἰώνιον, ἐδωρήσω ἡμῖν τὴν παναγίαν ἐκ νεκρῶν σου ἀνάστασιν.

Τί τὸ ὁρώμενον θέαμα; τίς ἡ παροῦσα κατάπαυσις; Ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων, τὴν διὰ πάθους τελέσας οἰκονομίαν, ἐν τάφῳ σαββατίζει, καινὸν ἡμῖν παρέχων σαββατισμόν· Αὐτῷ βοήσωμεν· Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ βασιλεύεις εἰς τοὺς αἰῶνας, ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Δεῦτε ἴδωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν ἐν τάφῳ κειμένην, ἵνα τοὺς ἐν τάφοις κειμένους ζωοποιήσῃ. Δεῦτε σήμερον τὸν ἐξ Ἰούδα ὑπνοῦντα θεώμενοι, προφητικῶς αὐτῷ ἐκβοήσωμεν· Ἀναπεσὼν κεκοίμησαι ὡς λέων, τίς ἐγερεῖ σε, βασιλεῦ; ἀλλ' ἀνάστηθι αὐτεξουσίως ὁ δοὺς ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἑκουσίως· Κύριε δόξα σοι.

Ἦχος πλ. β'.

Ἠτήσατο Ἰωσὴφ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπέθετο ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ· ἔδει γὰρ αὐτὸν ἐκ τάφου ὡς ἐκ παστάδος προελθεῖν· ὁ συντρίψας κράτος θανάτου καὶ ἀνοίξας πύλας παραδείσου ἀνθρώποις, δόξα σοι.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Τὴν σήμερον μυστικῶς ὁ μέγας Μωϋσῆς προδιετυποῦτο, λέγων· Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην·

(*) Εἰς τὸ **Αἰνεῖτε** ὁ πατριάρχης κατέρχεται τοῦ θρόνου, προσκυνεῖ τὸν Ἐπιτάφιον, εὐλογεῖ τὸν λαὸν καὶ ἀνέρχεται αὖθις εἰς τὸν θρόνον. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ψαλλομένων τῶν Αἴνων, προσέρχονται ἀνὰ δύο, προσκυνοῦσι καὶ ἵστανται αὖθις εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν.

τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εὐλογημένον Σάββατον· αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα, ἐν ᾗ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον οἰκονομίας, τῇ σαρκὶ σαββατίσας· καὶ εἰς ὃ ἦν πάλιν ἐπανελθὼν διὰ τῆς ἀναστάσεως, ἐδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Καὶ νῦν.

Υπερευλογημένη ὑπάρχεις, Θεοτόκε Παρθένε· διὰ γὰρ τοῦ ἐκ σοῦ σαρκωθέντος ὁ ᾅδης ἠχμαλώτισται, ὁ Ἀδὰμ ἀνακέκληται, ἡ κατάρα νενέκρωται, ἡ Εὔα ἠλευθέρωται, ὁ θάνατος τεθανάτωται καὶ ἡμεῖς ἐζωοποιήθημεν. Διὸ ἀνυμνοῦντες, βοῶμεν· Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ οὕτως εὐδοκήσας, δόξα σοι.

Δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ το ἁσματικὸν, Ἅγιος ὁ Θεὸς, ψάλλεται ὑπὸ τῶν χορῶν τὸ ἑπόμενον τροπάριον κατὰ τὴν ἔξοδον(*) τοῦ Ἐπιτα-

(*) Ἡ ἔξοδος καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ἐπιταφίου ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ γίνεται κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν: Προηγοῦνται οἱ φανοὶ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα, τούτοις ἕπεται ὁ Σταυρὸς, αἰρόμενος ὑπὸ ἱερέως, φαινόλην ἐνδεδυμένου μετὰ ἐπιτραχηλίου· εἶτα ἀκολουθοῦσιν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν, μετ' αὐτοὺς ἔρχονται οἱ ἱερεῖς, ἐν οἷς ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης φέρει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Μετ' αὐτοὺς ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ὧν 4 ἢ 6 αἴρουσι τὸν Ἐπιτάφιον, ἀκολουθεῖ δ' ὁ λαὸς μετὰ λαμπάδων. Εἰς τέσσαρα δὲ διάφορα μέρη γίνονται τέσσαρες αἰτήσεις, ὧν τὰς ἐκφωνήσεις ποιοῖ ὁ πατριάρχης· ἡ πρώτη ὑπὲρ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων, τῶν ἐνδημούντων καὶ τῶν ἀποδημούντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν· ἡ β' ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων· ἡ γ' ὑπὲρ τοῦ κραταιοτάτου ἄνακτος μετὰ τῆς παρούσης εὐχῆς·

Οἰκτίρμον, εὔσπλαγχνε καὶ ἐλεῆμον Θεὲ, Θεὲ τῶν πατέρων ἡμῶν, βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριε τῶν κυριευόντων, Σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν Ἅγιε ἁγίων, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ

φίου, φερομένου ἐπὶ κεφαλῆς ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ περιαγομένου μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

ἐπίσκεψαι τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα ἡμῶν Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφέντην ἡμῶν· περίβαλε αὐτὸν διὰ τῆς θεϊκῆς σου χάριτος· ἐνίσχυσον αὐτὸν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐτοῦ διακονίᾳ· ἔμπνευσον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀγαθὰ ὑπὲρ τῶν λαῶν αὐτοῦ, τῶν ὄντων πλάσμα τῆς παντοδυναμίας Σου· ὅτι ἐδικαίωσας αὐτὸν βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν. Χάρισαι αὐτῷ ὑγείαν ἰσχυρὰν, ἀπάλλαξον αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐπηρείας ἀντικειμένης, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι τῷ Σῷ, ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς δόξης Σου ἐκπορευομένῃ δικαιοσύνῃ διοικῶσιν οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐντεταλμένοι τοὺς ὑπὸ τὰ αὐτοκρατορικὰ αὐτοῦ σκῆπτρα διατελοῦντας λαοὺς, ὡς τὸ θέλημα τὸ Σὸν, τὸ ἅγιον, τὸ πανάγιον, ἐπιτάσσει βασιλεῦσιν, ἡγεμόσι καὶ ἄρχουσι καὶ διοικηταῖς, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἥρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγοντες δοξάζωσι τὸ πανάγιον ὄνομά Σου, διατελῶσι δὲ πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι ὑπήκοοι τῷ βασιλεῖ καὶ σουλτάνῳ αὐτῶν. Ἐπάκουσον ἡμῶν, Βασιλεῦ αἰώνιε καὶ σῶζε τὸν σουλτάνον βασιλέα ἡμῶν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφέντην ἡμῶν. Ἀμήν.

Καὶ ἡ δ' γινομένη πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὑπὲρ τῶν ἀοιδίμων κτιτόρων αὐτοῦ.

Ἦχος πλ. α'.

Τὸν ἥλιον κρύψαντα τὰς ἰδίας ἀκτῖνας, καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ διαρραγὲν, τῷ τοῦ Σωτῆρος θανάτῳ, ὁ Ἰωσὴφ θεασάμενος, προσῆλθε τῷ Πιλάτῳ καὶ καθικετεύει λέγων· Δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, τὸν ἐκ βρέφους ὡς ξένον ξενωθέντα ἐν κόσμῳ· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ὁμόφυλοι μισοῦντες θανατοῦσιν ὡς ξένον· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ξενίζομαι βλέπειν τοῦ θανάτου τὸν ξένον· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὅστις οἶδε ξενίζειν τοὺς πτωχούς τε καὶ ξένους· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ἑβραῖοι τῷ φθόνῳ ἀπεξένωσαν κόσμῳ· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ἵνα κρύψω ἐν τάφῳ, ὃς ὡς ξένος οὐκ ἔχει τὴν κεφαλὴν ποῦ κλῖναι· δός μοι τοῦτον τὸν ξένον, ὃν ἡ Μήτηρ καθορῶσα νεκρωθέντα ἐβόα· Ὦ Υἱὲ καὶ Θεέ μου, εἰ καὶ τὰ σπλάγχνα τιτρώσκομαι, καὶ καρδίαν σπαράττομαι, νεκρόν σε καθορῶσα, ἀλλὰ τῇ σῇ ἀναστάσει θαρροῦσα μεγαλύνω. Καὶ τούτοις τοίνυν τοῖς λόγοις δυσωπῶν τὸν Πιλᾶτον ὁ εὐσχήμων λαμβάνει τοῦ Σωτῆρος τὸ σῶμα, ὃ καὶ φόβῳ ἐν σινδόνι ἐνειλήσας καὶ σμύρνῃ, κατέθετο ἐν τάφῳ τὸν παρέχοντα πᾶσι ζωὴν αἰώνιον καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἐπανελθούσης τῆς ἱερᾶς πομπῆς εἰς τὸν ναὸν, ὁ προεστὼς εἰσέρχεται μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ εὐθὺς ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν. Εἰρήνη πᾶσι. Σοφία. Εἶτα ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον· Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον, καὶ θυμιᾷ κύκλῳ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν προπορευόμενος ἔμπροσθεν τοῦ Ἐπιταφίου, ἀκολούθως, Ταῖς μυροφόροις γυναιξὶ καὶ, Ὁ εὐσχήμων Ἰωσὴφ μέχρι τοῦ, ἀπέθετο, καὶ τιθέασιν οἱ ἱερεῖς τὸν Ἐπιτάφιον ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης, ὁ δὲ ἀναγνώστης ἔξωθεν ἀναγινώσκει τὸ, Τροπάριον τῆς προφητείας. Ἦχος β'.

Ὁ συνέχων τὰ πέρατα τάφῳ συσχεθῆναι κατεδέξω, Χριστὲ, ἵνα τῆς τοῦ ᾅδου καταπτώσεως λυτρώσῃς τὸ ἀνθρώπινον, καὶ ἀθανατίσας, ζωώσῃς ἡμᾶς, ὡς Θεὸς ἀθάνατος.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ ἀθανατίσας, ζωώσῃς ἡμᾶς, ὡς Θεὸς ἀθάνατος.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ συνέχων τὰ πέρατα κτλ.

Προκείμενον ἦχος δ'. Ψαλμὸς 43.

Ἀνάστα, Κύριε, βοήθησον ἡμῖν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Στίχος. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν.

Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ΛΖ'. 1).

Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι Κυρίου, καὶ ἔθηκέ με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου· καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων· καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κύκλωθεν κύκλῳ· καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, καὶ ἰδοὺ ξηρὰ σφόδρα. Καὶ εἶπε πρός με· Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Κύριε, Κύριε, σὺ ἐπίστασαι ταῦτα. Καὶ εἶπε πρός με· Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστέα ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε λόγον Κυρίου· Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω εἰς ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος. Καὶ προεφήτευσα, καθὼς ἐνετείλατό μοι Κύριος. Καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐν τῷ ἐμὲ προφητεῦσαι· καὶ ἰδοὺ σεισμὸς καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ, ἑκάτερον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. Καὶ εἶδον· Καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω· καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. Καὶ εἶπε πρός με· Προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον καὶ εἰπὲ τῷ πνεύματι· Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ, καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζησά-

τωσαν. Καὶ προεφήτευσα, καθ' ὅ,τι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ ἔζησαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρός με λέγων· Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραήλ ἐστιν. Αὐτοὶ λέγουσι· Ξηρὰ γέγονε τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν. Διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὲ πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος, Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι Κύριος, ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν, τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου· καὶ δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος· ἐλάλησα καὶ ποιήσω, λέγει Κύριος Κύριος.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον ἦχος βαρύς.

Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου, μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος.

Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

Πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. Ε'. 6).

Ἀδελφοί, μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. Ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός. Ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας (Γαλάτ. Γ'. 13). Χριστὸς γὰρ ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα. Γέγραπται γάρ· «Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου» ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

Ἀλληλούϊα. Ἦχος πλ. α'.

Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

Στίχος. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός.

Στίχος. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήσονται.

Εὐαγγέλιον.

Σοφία ὀρθοὶ κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
(ΚΕΦ. ΚΖ'. 62—66).

Τῇ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς Πιλᾶτον λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας. (*)

Ἐκτενής· Εἴπωμεν πάντες. Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινὴν δέησιν ἡμῶν. Ἐκφώνησις· Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν κτλ. Καὶ ἀπόλυσις. (**) Δόξα σοι ὁ Θεὸς, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, δόξα σοι. Ὁ δι'

(*) Μετὰ τὸ, **Εἰς πολλὰ ἔτη,** ὁ πατριάρχης ἐκδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, ἐνδύεται τὸν μανδύαν καὶ κρατῶν τὴν ποιμαντορικὴν ῥάβδον ἐξέρχεται τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἵσταται εἰς τὸν θρόνον. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ ἀρχιδιάκονος λέγει τὴν ἐκτενῆ.

(**) Ἂν ὁ Ὄρθρος τοῦ Ἐπιταφίου ψάλληται τῇ α' ὥρᾳ τῆς νυκτὸς (ἀφ' ἑσπέρας), ὅτε ὁ Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Λειτουργία οὐ συνεχίζονται τῷ Ὄρθρῳ, ὁ πατριάρχης οὐκ ἐκδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, ἀλλὰ μένει ἐν τῷ ἱερῷ μέχρι τέλους καὶ ποιεῖ

ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν κτλ.

Δι' εὐχῶν κτλ.

ΤΩ ΑΓΙΩ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩ ΣΑΒΒΑΤΩ

ΕΝ ΤΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ὄρθρου ἄρχεται ὁ Ἑσπερινὸς μετὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ὁ ἱερεύς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς κτλ. Εἶτα ἀναγινώσκεται ὁ προοιμιακός· εἰς δὲ τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, ψάλλομεν στιχηρὰ ἀναστάσιμα τέσσαρα καὶ τρία ἰδιόμελα τῆς ἡμέρας, δευτεροῦντες τὸ πρῶτον.

Στιχηρὰ ἀναστάσιμα. Ἦχος α'.

Στίχος α'. Ἐκ βαθέων κτλ.

Τὰς ἑσπερινάς ἡμῶν εὐχὰς πρόσδεξαι, Ἅγιε Κύριε, καὶ παράσχου ἡμῖν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὅτι μόνος εἶ ὁ δείξας ἐν κόσμῳ τὴν ἀνάστασιν.

Στίχος β'. Γενηθήτω τὰ ὦτά σου κτλ.

Κυκλώσατε, λαοί, Σιών, καὶ περιλάβετε αὐτήν, καὶ δότε δοξαν ἐν αὐτῇ τῷ ἀναστάντι ἐκ νεκρῶν· ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ λυτρωσάμενος ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν.

Στίχος γ'. Ἐὰν ἀνομίας κτλ.

Δεῦτε, λαοί, ὑμνήσωμεν καὶ προσκυνήσωμεν Χριστὸν, δοξάζοντες αὐτοῦ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν· ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐκ τῆς πλάνης τοῦ ἐχθροῦ τὸν κόσμον λυτρωσάμενος.

μόνος τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ὄρθρου. Περὶ δὲ τὴν ια' τῆς πρωΐας ἄρχεται ὁ Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Λειτουργία τοῦ Μ. Σαββάτου.

Στίχος δ'. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

Τῷ πάθει σου, Χριστὲ, παθῶν ἠλευθερώθημεν, καὶ τῇ ἀναστάσει σου ἐκ φθορᾶς ἐλυτρώθημεν· Κύριε, δόξα σοι.

Στιχηρὰ ἰδιόμελα. Ἦχος πλ. δ'.

Στίχος ε'. Ἀπὸ φυλακῆς κτλ.

Στίχος ς'. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ κτλ.

Σήμερον ὁ ᾅδης στένων βοᾷ· Συνέφερέ μοι, εἰς τὸν ἐκ Μαρίας γεννηθέντα μὴ ὑπεδεξάμην· ἐλθὼν γὰρ ἐπ' ἐμὲ, τὸ κράτος μου ἔλυσε· πύλας χαλκᾶς συνέτριψε· ψυχὰς, ἃς κατεῖχον τὸ πρὶν, Θεὸς ὢν ἀνέστησε· Δόξα, Κύριε, τῷ Σταυρῷ σου καὶ τῇ ἀναστάσει σου. (Δίς).

Στίχος ζ'. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον κτλ.

Σήμερον ὁ ᾅδης στένων βοᾷ· Κατελύθη μου ἡ ἐξουσία· ἐδεξάμην θνητὸν, ὥσπερ ἕνα τῶν θανόντων· τοῦτον δὲ κατέχειν ὅλως οὐκ ἰσχύω, ἀλλ' ἀπολῶ μετὰ τούτου ὧν ἐβασίλευον· ἐγὼ εἶχον τοὺς νεκροὺς ἀπ' αἰῶνος, ἀλλὰ οὗτος ἰδοὺ πάντας ἐγείρει. Δόξα, Κύριε, τῷ Σταυρῷ σου καὶ τῇ ἀναστάσει σου.

Στίχος η'. Ὅτι ἐκραταιώθη κτλ.

Σήμερον ὁ ᾅδης στένων βοᾷ· Κατεπόθη μου τὸ κράτος· ὁ ποιμὴν ἐσταυρώθη, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἀνέστησεν· ὧν περ ἐβασίλευον ἐστέρημαι, καὶ οὓς κατέπιον ἰσχύσας, πάντας ἐξήμεσα· ἐκένωσε τοὺς τάφους ὁ σταυρωθείς· οὐκ ἰσχύει τοῦ θανάτου τὸ κράτος. Δόξα, Κύριε, τῷ Σταυρῷ σου καὶ τῇ ἀναστάσει σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'

Τὴν σήμερον μυστικῶς ὁ μέγας Μωϋσῆς προδιετυποῦτο, λέγων· Καὶ ηὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εὐλογημένον Σάββατον· αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα, ἐν ᾗ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς κατὰ τὸν θάνατον

οἰκονομίας τῇ σαρκὶ σαββατίσας· καὶ εἰς ὃ ἦν πάλιν ἐπανελθὼν διὰ τῆς ἀναστάσεως, ἐδωρήσατο ἡμῖν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ὡς μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον. Ἦχος α'.

Τὴν παγκόσμιον δόξαν, τὴν ἐξ ἀνθρώπων σπαρεῖταν καὶ τὸν δεσπότην τεκοῦσαν, τὴν ἐπουράνιον πύλην, ὑμνήσωμεν Μαρίαν τὴν Παρθένον, τῶν Ἀσωμάτων τὸ ἅγιασμα καὶ τῶν πιστῶν τὸ ἐγκαλλώπισμα· αὕτη γὰρ ἀνεδείχθη οὐρανὸς καὶ ναὸς τῆς θεότητος· αὕτη τὸ μεσότοιχον τῆς ἔχθρας καθελοῦσα, εἰρήνην ἀντεισῆξε καὶ τὸ βασίλειον ἠνέῳξε. Ταύτην οὖν κατέχοντες τῆς πίστεως τὴν ἄγκυραν, ὑπέρμαχον ἔχομεν τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Κύριον. Θαρσείτω τοίνοιν, θαρσείτω λαὸς τοῦ Θεοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸς πολεμήσει τοὺς ἐχθροὺς, ὡς παντοδύναμος.

Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου· τὸ **Φῶς ἱλαρὸν**, καὶ εὐθὺς τὰ ἀναγνώσματα.

Γενέσεως τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Α'. 1).

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ μὲν φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα

δευτέρα. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά· καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ γῆς· καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη.

Προφητείας Ἰωνᾶ τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Α'. 1).

Ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν τὸν τοῦ Ἀμαθὶ λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὶ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσεῖς ἐκ προσώπου Κυρίου· καὶ κατέβη εἰς Ἰόππην, καὶ εὗρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσεῖς, καὶ ἔδωκε τὸν ναῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς Θαρσεῖς ἐκ προσώπου Κυρίου. Καὶ Κύριος ἐξήγειρε πνεῦμα μέγα εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευσε τοῦ συντριβῆναι. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ, καὶ ἀνεβόων ἕκαστος πρὸς τὸν Θεὸν αὐτοῦ· καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν. Ἰωνᾶς δὲ κατέβη εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου, καὶ ἐκάθευδε καὶ ἔρεγχε. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ὁ πρῳρεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν Θεόν σου, εἴ πως διασώσῃ ὁ Θεὸς ἡμᾶς καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· δεῦτε βάλωμεν κλῆρον καὶ ἐπιγνῶμεν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία

αὕτη ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἔβαλον κλήρους· καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ἰωνᾶν. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀπάγγειλον ἡμῖν τίνος ἕνεκεν τὸ κακὸν τοῦτο ἐν ἡμῖν; τίς σου ἡ ἐργασία ἐστί; καὶ πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σύ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· δοῦλος Κυρίου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου Κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τί ποιήσομέν σοι, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν; ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρε μᾶλλον κλύδωνα. Καὶ εἶπεν Ἰωνᾶς πρὸς αὐτούς· Ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ, ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστι. Καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον καὶ εἶπον· μηδαμῶς, Κύριε· μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον· διότι σὺ, Κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου, πεποίηκας. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἰωνᾶν καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν Κύριον, καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ ηὔξαντο τὰς εὐχάς. Καὶ προσέταξε Κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ἰωνᾶν· καὶ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ προσηύξατο Ἰωνᾶς πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους καὶ εἶπεν· «ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς Κύριόν τὸν Θεόν μου, καὶ εἰσήκουσέ μου· ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου. Ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με. Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον. Κἀγὼ εἶπον· ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· ἄρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι με πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου, ἄβυσσος ἐκύκλωσέ με ἐσχά-

τη· ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων, κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι. Καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου πρός σε, Κύριε ὁ Θεός μου. Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου, τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην· καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ, ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατέλιπον. Ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι· ὅσα ηὐξάμην, ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ Κυρίῳ». Καὶ προσέταξε Κύριος τῷ κήτει· καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἰωνᾶν ἐπὶ τὴν ξηράν. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἰωνᾶν ἐκ δευτέρου λέγων· Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευὶ τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ. Καὶ ἀνέστη Ἰωνᾶς καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευὶ, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος. Ἡ δὲ Νινευὶ ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ, ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν. Καὶ ἤρξατο Ἰωνᾶς τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὴν πόλιν, ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς, καὶ ἐκήρυξε καὶ εἶπεν· ἔτι τρεῖς ἡμέρας καὶ Νινευὶ καταστραφήσεται. Καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὶ τῷ Θεῷ, καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν, καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν. Καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Νινευὶ, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ περιείλετο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. Καὶ ἐκηρύχθη καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ Νινευὶ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, λεγόντων· οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν, μηδὲ νεμέσθωσαν, μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. Καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν, λέγοντες· τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ Θεὸς καὶ παρακληθήσεται καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα; Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ᾗ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε.

(Κεφ. Δ'. 1). Καὶ ἐλυπήθη Ἰωνᾶς λύπην μεγάλην, καὶ συνεχύθη καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· «Ὦ Κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῇ; Διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσὶς, διότι ἔγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων εἶ καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις. Καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε, λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με μᾶλλον ἢ ζῆν με». Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰωνᾶν· εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ; Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνᾶς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πόλεως, καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σκηνὴν, καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἐπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. Καὶ προσέταξε Κύριος ὁ Θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς Ἰωνᾶ τοῦ εἶναι ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐχάρη Ἰωνᾶς ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην. Καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξε τὴν κολοκύνθην, καὶ ἐξηράνθη. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ προσέταξεν ὁ Θεὸς πνεύματι καύσωνι συγκαίοντι· καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰωνᾶ· καὶ ὠλιγοψύχησε, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπε· καλόν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Ἰωνᾶν· Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; Καὶ εἶπε· σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου. Καὶ εἶπε Κύριος· σὺ μὲν ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ ἐκακοπάθησας, οὐδὲ ἐξέθρεψας αὐτὴν, ἥ ἐγεννήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο· ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευὶ τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ κατοικοῦσι πλείους ἢ δώδεκα μυριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστερὰν αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά.

Προφητείας Δανιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Γ'. 1).

Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου, Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν· ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων ἓξ· καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δειρᾷ, ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος.

Καὶ ἀπέστειλε συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ τυράννους καὶ τοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν, ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. Καὶ συνήχθησαν οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοὶ, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ' ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· καὶ εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος. Καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύι· ὑμῖν λέγεται ἔθνη, λαοὶ, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι· ᾗ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικοῦ, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς· καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἤκουον οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικοῦ, πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ, φυλαὶ, γλῶσσαι, προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. Τότε προσῆλθον ἄνδρες χαλδαῖοι καὶ διέβαλον τοὺς ἰουδαίους, καὶ ὑπολαβόντες, εἶπον Ναβουχοδονόσορ τῷ βασιλεῖ· βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ, βασιλεῦ, ἔθηκας δόγμα, πάντα ἄνθρωπον, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Εἰσὶν οὖν ἄνδρες ἰουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος, Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ, οἳ οὐχ ὑπήκουσαν, βασιλεῦ, τῷ δόγματί σου, καὶ τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσι, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσι. Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγώ· καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχοδονόσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰ ἀληθῶς, Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ

Ἀβδεναγὼ, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; Νῦν οὖν ἔχετε ἑτοίμως, ἵνα, ὡς ἂν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης τε καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησα· ἐὰν δὲ μὴ προσκυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστι θεὸς, ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου; Ἀπεκρίθησαν Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ, λέγοντες τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονόσορ· οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι· ἔστι γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ᾧ ἡμεῖς λατρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς· καὶ ἐὰν μὴ, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύομεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν. Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ· καὶ εἶπεν ἐκκαῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῇ· καὶ ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύϊ εἶπε πεδήσαντας τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. Τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν, καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσι, τοῖς ἐνδύμασιν αὐτῶν, καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ὑπερίσχυσε· καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ ἑπταπλασίως. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι Σεδρὰχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ ἔπεσον ἐν μέσῳ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης πεπεδημένοι, καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς, ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον. Καὶ συστὰς Ἀζαρίας προσηύξατο οὕτω, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρὸς, εἶπεν· «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν· καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ, καὶ

εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου, καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς· καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ἱερουσαλήμ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνετηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποιήσαμεν καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται. Καὶ πάντα, ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν, ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας· καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθίστων ἀποστατῶν, καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα· αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθημεν τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε. Μὴ δὴ παραδῷῃς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου, καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, διὰ Ἀβραὰμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ καὶ διὰ Ἰσαὰκ τὸν δοῦλόν σου καὶ Ἰσραὴλ τὸν ἅγιόν σου· οἷς ἐλάλησας πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης· ὅτι, Δέσποτα, ἐσμινκρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐσμὲν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος, οὐδὲ ὁλοκαύτωσις, οὐδὲ θυσία, οὐδὲ προσφορὰ, οὐδὲ θυμίαμα, οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος· ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν· ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων, οὕτω γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον καὶ ἐκτελείσθω ὄπισθέν σου· ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σέ. Καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμέν σοι ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, καὶ φοβούμεθά σε καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου· μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς, ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου· ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου, καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, Κύριε. Καὶ ἐντραπείησαν

πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ, καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας, καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη· καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ Κύριος, Θεὸς μόνος καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην». Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβαλόντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως καίοντες τὴν κάμινον νάφθῃ καὶ πίσσῃ καὶ στυππίῳ καὶ κληματίδι. Καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα· καὶ διώδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν χαλδαίων. Ὁ δὲ Ἄγγελος Κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου, καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον· καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, οὐδὲ ἐλύπησεν, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτούς. Τότε οἱ τρεῖς, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος, ὕμνουν καὶ εὐλόγουν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ, λέγοντες· «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας· καὶ εὐλογημένον τῆς δόξης σου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον, τὸ ὑπερύμνητον καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ὁ βλέπων ἀβύσσους, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας. Εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας».

Ἀνιστάμενοι δὲ ἐνταῦθα ψάλλομεν εἰς ἦχον πρῶτον

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Εἶτα ὁ μὲν ἀναγνώστης λέγει τὰ ἑπόμενα τοῦ ὕμνου, ἡμεῖς δὲ μεθ' ἕνα ἕκαστον τῶν στίχων αὐτοῦ ψάλλομεν· Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, ὡς ἕπεται.

ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΡΙΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, κλπ.

Εὐλογεῖτε Ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸνΚύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε δρόσος καὶ νιφετὸς, πάγος καὶ ψῦχος, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε πάχναι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε γῆ, ὄρη καὶ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ φυόμενα ἐν αὐτῇ, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε πηγαὶ, θάλασσα καὶ ποταμοὶ, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

© SISMANOGLIO MEGARON

Εὐλογεῖτε πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, εὐλογείτω Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε Ἀνανία, Ἀζαρία καὶ Μισαὴλ τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογεῖτε ἀπόστολοι, προφῆται καὶ μάρτυρες Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερυψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν στίχων εὐθύς· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ἐκφώνησις, Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν. Καὶ μετ' αὐτὴν, ἀντὶ τοῦ Τρισαγίου

Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Ἀλληλούϊα.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον, ἦχος πλ. α'.

Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι.

Στίχος. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ.

Πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ΣΤ'. 3).

Ἀδελφοί, ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν. Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα, ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ· εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. Ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς, νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Ἀλληλούϊα δὲ οὐ λέγομεν, ἀλλ' εὐθὺς ψάλλει ὁ ἱερουργῶν ἱερεὺς τὸν παρόντα στίχον τοῦ ΠΑ' ψαλμοῦ εἰς ἦχον βαρύν, σκορπίζων ἅμα δάφνας ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν· ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Τὸν αὐτὸν ψάλλομεν καὶ ἐν ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ἑπομένων στίχων τοῦ ΠΑ' ψαλμοῦ, λεγομένων χύμα·

Στίχος. Ὁ Θεὸς ἔφη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρινεῖ.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν κτλ.

Στίχος. Ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε;

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν.

Στίχος. Κρίνατε ὀρφανῷ καὶ πτωχῷ, ταπεινὸν καὶ πέννητα δικαιώσατε.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν.

Στίχος. Ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ρύσασθε αὐτόν.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν.

Στίχος. Οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν, ἐν σκότει διαπορεύονται· σαλευθήτωσαν πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν.

Στίχος. Ἐγὼ εἶπα· Θεοί ἐστε, καὶ υἱοὶ Ὑψίστου πάντες· ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.

Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν.

Καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Εὐαγγέλιον.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΗ΄. 1—20).

Ὀψὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· Ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε· Δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ μὲ ὄψονται. Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις λέγοντες· εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Ἀντὶ δὲ τοῦ χερουβικοῦ τὸ παρὸν
Τροπάριον. Ἦχος πλ. α΄.

Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδὲν γήϊνον ἐν ἑαυτῇ λογιζέσθω· ὁ γὰρ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων προσέρχεται σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς· προηγοῦνται δὲ τούτου οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων μετὰ πάσης Ἀρ-

χῆς καὶ Ἐξουσίας,(*) τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφὶμ, τὰς ὄψεις καλύπτοντα καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον· Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Κοινωνικόν. Ἦχος δ'.

Ἐξηγέρθη, ὡς ὁ ὑπνῶν, Κύριος· καὶ ἀνέστη σώζων ἡμᾶς. Ἀλληλούϊα.

Ἀντὶ δὲ τοῦ, Εἴδομεν τὸ φῶς, λέγεται τὸ παρὸν εἰς ἦχον β' εἱρμολογικῶς.

Μνήσθητι, εὔσπλαγχνε, καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ λῃστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Εἶτα τὸ, Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον, καὶ ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ, Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν.

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

ΕΝ ΤΩ ΟΡΘΡΩ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΝ ΤΩ ΟΡΘΡΩ

Περὶ ὥραν πέμπτην τῆς νυκτὸς, ποιεῖ Εὐλογητὸν ὁ ἱερεύς· Δόξα σοι ὁ Θεός. Βασιλεῦ οὐράνιε. Τρισάγιον. Κύριε ἐλέησον γ'. Δόξα καὶ νῦν. Δεῦτε προσκυνήσωμεν γ'. ὁ Ν'. (σελ. 17). Εἶτα ὁ κανών, Κύματι θαλάσσης (σελ. 254), τοῦ Καθίσματος οὐ ψαλλομένου μετὰ τὴν Γ' ᾠδήν. Μετὰ δὲ τὴν Θ' ᾠδὴν τοῦ κανόνος ἔνδον τοῦ ἱεροῦ βήματος τὸ Τρισάγιον, τὸ, Ὅτε κατ-

(*) Ἐνταῦθα γίνεται ἡ μεγάλη εἴσοδος.

ἦλθες πρὸς τὸν θάνατον, Ἀθάνατε ζωή, τότε τὸν Ἅδην ἐνέκρωσας τῇ ἀστραπῇ τῆς θεότητος· ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας πάντα τὰ ἐπουράνια ἐβόησαν, καὶ οἱ δίκαιοι ἐσκίρτησαν ὡς ἀρνία, ἀγαλλόμενοι, ὅτι ἐλυτρώθησαν τῆς φθορᾶς ἡμεῖς σου, Χριστὲ, ἱκετεύομεν, ἐλέησον τὸν λαόν σου, καὶ δόξασον τοὺς ἀγωνιστάς σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἐκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπὶ σοὶ ἐνίκησαν τὸν θάνατον, καὶ ἐπὶ σοὶ ἐστεφανώθησαν ἐν οὐρανοῖς, ὅτι σὺ εἶ μόνος ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος.

Εἶτα ὁ προεστὼς προέρχεται τῆς ὡραίας πύλης, κρατῶν λαμπάδα ἀναφθεῖσαν ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ προσκαλεῖ τὸν λαὸν, ἵνα ἀνάψωσι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ψάλλων εἰς ἦχον πλ. α' τὸ,

Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτὸς, καὶ δοξάσατε Χριστὸν, τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν.

Μετὰ ταῦτα ἐξερχόμεθα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ψάλλοντες τὸ ἑπόμενον τροπάριον. Ἦχος πλ. β'.

Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστὲ Σωτὴρ, Ἄγγελοι ὑμνοῦσιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐπὶ γῆς καταξίωσον ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ σὲ δοξάζειν.

Ἀφοῦ δὲ φθάσωμεν εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἀναγινώσκει ὁ προεστὼς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου.

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ σημαίνει τὴν πέμπτην ὥραν τῆς νυκτός· μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, κατελθόντος τοῦ πατριάρχου εἰς τὸν ναὸν, εἰς τὸ **εἰς πολλὰ ἔτη δέσποτα** οἱ λειτουργήσοντες ἱερεῖς καὶ διάκονι λαμβάνουσι καιρὸν, εἰς δὲ τὴν Δ' Ὠδὴν τοῦ κανόνος ἐξέρχονται τοῦ ἱεροῦ βήματος οἱ διάκονοι ἐνδεδυμένοι, μετὰ δικηροτρικήρων, ὁ δὲ πατριάρχης, προσκυνήσας τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ἑτοιμασθεὶς ὡς συνήθως διὰ τὴν λειτουργίαν, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα, καὶ ἐνδύεται ἅπασαν τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, ὡς καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς. Μετὰ δὲ τὸ **Δεῦτε λάβετε φῶς** ἡγουμένων τῶν φανῶν, τῶν ἑξαπτερύγων, τῶν ψαλτῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ἐξέρχεται ὁ πατριάρχης μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ὀφφικιάλων εἰς τὴν πατριαρχικὴν αὐλὴν, ἐν ᾗ ἡτοιμάσθη ἐξέδρα καὶ ἀνέρχεται ἐπ' αὐτῆς μετὰ παντὸς τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ὁ ἀρχιδιάκονος ἐκφωνεῖ· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς, καὶ ὁ πατριάρχης ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον **Ὀψὲ σαββάτων.**

Εὐαγγέλιον.

Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς κτλ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΚΕΦ. ΚΗ'. 1—10 καὶ 16—20).

Ὀψὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· Ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θυρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε· Δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε. Ὑπάγετε ἀναγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα θυμιᾷ τρὶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ἐκφωνήσας·

Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι πάντοτε νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν·

Ψάλλει τρὶς τὸ ἑπόμενον τροπάριον·

Ἦχος πλ. α'.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Τὸ αὐτὸ ψάλλεται ἑξάκις ὑπὸ τῶν δύο χορῶν μετὰ τῶν ἑπομένων στίχων, λεγομένων ὑπὸ τοῦ προεστῶτος, θυμιῶντος περὶ τὸ τρισκέλιον, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Στίχος α'. Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

Στίχος β'. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός.

Στίχος γ'. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.

Στίχος δ'. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Δόξα.

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Καὶ νῦν.

Τὸ αὐτὸ καὶ πάλιν. (*)

(*) Ψάλλων ὁ πατριάρχης τὸ τελευταῖον **Χριστὸς ἀνέστη** θυμιᾷ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὺς, ὁ δὲ Μ. ἀρχιδιάκονος λέγει τὴν μεγάλην συναπτὴν, ὁ πατριάρχης τὴν ἐκφώνησιν· καὶ οὕτω, εἰσερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως, τοῦ πατριάρχου ἀρχομένου ψάλλειν τὸν κανόνα, **Ἀναστάσεως ἡμέρα** μετὰ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων.

Συναπτὴ μεγάλη καὶ ἡ ἐκφώνησις· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα κτλ. οὕτω δὲ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν, ψάλλοντες τὸν παρόντα κανόνα.

Ὠδὴ Α'. Ἦχος α'. Ὁ Εἱρμός.

» Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί· Πάσχα Κυρίου » πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς » οὐρανὸν, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ᾄδον- » τας». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου Κύριε.

Καθαρθῶμεν τὰς αἰσθήσεις καὶ ὀψόμεθα, τῷ ἀπροσίτῳ φωτὶ τῆς ἀναστάσεως, Χριστὸν ἐξαστράπτοντα καὶ χαίρετε φάσκοντα τρανῶς ἀκουσόμεθα, ἐπινίκιον ᾄδοντες. (Δίς).

Δόξα καὶ νῦν.

Οὐρανοὶ μὲν ἐπαξίως εὐφραινέσθωσαν, γῆ δὲ ἀγαλλιάσθω, ἑορταζέτω δὲ κόσμος, ὁρατός τε ἅπας καὶ ἀόρατος· Χριστὸς γὰρ ἐγήγερται εὐφροσύνη αἰώνιος. (Δίς).

Καταβασία. Ἀναστάσεως ἡμέρα.

Εἶτα τὸ, Χριστὸς ἀνέστη, τρίς.

Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου, καθὼς προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος.

Ταῦτα λέγονται μεθ' ἑκάστην Ὠδήν.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι σὸν τὸ κράτος κτλ.

Ὠδὴ Γ'. Ὁ Εἱρμός.

» Δεῦτε πόμα πίωμεν καινὸν, οὐκ ἐκ πέτρας ἀγόνου τερα- » τουργούμενον, ἀλλ' ἀφθαφσίας πηγὴν ἐκ τάφου ὁμβρή- » σαντος Χριστοῦ, ἐν ᾧ στερεούμεθα». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτὸς, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια· ἑορταζέτω γοῦν πᾶσα κτίσις τὴν ἔγερσιν Χριστοῦ, ἐν ᾗ ἐστερέωται. (Δίς).

Δόξα καὶ νῦν.

Χθὲς συνεθαπτόμην σοι, Χριστὲ, συνεγείρομαι σήμερον ἀναστάντι σοι· συνεσταυρούμην σοι χθές· αὐτός με συνδόξασον, Σωτὴρ, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. (Δίς).

Καταβασία. Δεῦτε πόμα πίωμεν.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὑπακοή. Ἦχος δ'.

Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον αἱ περὶ Μαριὰμ καὶ εὑροῦσαι τὸν λίθον ἀποκυλισθέντα τοῦ μνήματος, ἤκουον ἐκ τοῦ Ἀγγέλου· Τὸν ἐν φωτὶ ἀϊδίῳ ὑπάρχοντα μετὰ νεκρῶν τί ζητεῖτε ὡς ἄνθρωπον; Βλέπετε τὰ ἐντάφια σπάργανα· δράμετε καὶ τῷ κόσμῳ κηρύξατε, ὡς ἠγέρθη ὁ Κύριος, θανατώσας τὸν θάνατον· ὅτι ὑπάρχει Θεοῦ Υἱὸς τοῦ σώζοντος τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ὠδὴ Δ'. Ὁ Εἱρμός.

» Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς ὁ θεηγόρος Ἀββακοὺμ, στήτω » μεθ' ἡμῶν καὶ δεικνύτω φαεσφόρον Ἄγγελον, διαπρυ- » σίως λέγοντα· Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ, ὅτι ἀνέστη Χρι- » στὸς ὡς παντοδύναμος». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Ἄρσεν μὲν ὡς διανοῖξαν τὴν παρθενεύουσαν νηδὺν πέφηνε Χριστός· ὡς βροτὸς δὲ, ἀμνὸς προσηγόρευται· ἄμωμος δὲ, ὡς ἄγευστος κηλῖδος, τὸ ἡμέτερον πάσχα· καὶ ὡς Θεὸς ἀληθὴς τέλειος λέλεκται. Δόξα. (Δίς).

Ὡς ἐνιαύσιος ἀμνὸς, ὁ εὐλογούμενος ἡμῖν στέφανος χρηστὸς ἑκουσίως ὑπὲρ πάντων τέθυται, πάσχα τὸ καθαρτήριον· καὶ αὖθις ἐκ τοῦ τάφου ὡραῖος, δικαιοσύνης ἡμῖν ἔλαμψεν ἥλιος. Καὶ νῦν.

Ὁ θεοπάτωρ μὲν Δαυὶδ πρὸ τῆς σκιώδους κιβωτοῦ ἥλατο σκιρτῶν· ὁ λαὸς δὲ τοῦ Θεοῦ ὁ ἅγιος τὴν τῶν συμβόλων

ἔκβασιν ὁρῶντες, εὐφρανθῶμεν ἐνθέως, ὅτι ἀνέστη Χριστὸς ὡς παντοδύναμος. (Δίς).

Καταβασία. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις κτλ.

Ὠδὴ Ε'. Ὁ Εἱρμός.

» Ὀρθρίσωμεν ὄρθρου βαθέος καὶ ἀντὶ μύρου, τὸν ὕμνον
» προσοίσωμεν τῷ Δεσπότῃ, καὶ Χριστὸν ὀψόμεθα δικαιο
» σύνης ἥλιον, πᾶσι ζωὴν ἀνατέλλοντα». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Τὴν ἄμετρόν σου εὐσπλαγχνίαν οἱ ταῖς τοῦ ᾅδου σειραῖς συνεχόμενοι, δεδορκότες, πρὸς τὸ φῶς ἠπείγοντο, Χριστέ, ἀγαλλομένῳ ποδί, πάσχα κροτοῦντες αἰώνιον. (Δίς).

Δόξα καὶ νῦν.

Προσέλθωμεν λαμπαδηφόροι τῷ προϊόντι Χριστῷ ἐκ τοῦ μνήματος, ὡς νυμφίῳ, καὶ συνεορτάσωμεν ταῖς φιλεόρτοις τάξεσι, πάσχα Θεοῦ τὸ σωτήριον. (Δίς).

Καταβασία. Ὀρθρίσωμεν ὄρθρου βαθέος.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι ἠγίασταί σου κτλ.

Ὠδὴ ΣΤ'. Ὁ Εἱρμός.

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

» Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, καὶ συνέτριψας
» μοχλοὺς αἰωνίους, κατόχους πεπεδημένων, Χριστέ, καὶ
» τριήμερος, ὡς ἐκ κήτους Ἰωνᾶς, ἐξανέστης τοῦ τάφου. (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Φυλάξας τὰ σήμαντρα σῶα, Χριστέ, ἐξηγέρθης τοῦ τάφου, ὁ τὰς κλεῖς τῆς Παρθένου μὴ λυμηνάμενος ἐν τῷ τόκῳ σου, καὶ ἀνέῳξας ἡμῖν παραδεισου τὰς πύλας. (Δίς).

Δόξα καὶ νῦν.

Σωτέρ μου, τὸ ζῶν με καὶ ἄθυτον ἱερεῖον, ὡς Θεός, σεαυτὸν ἑκουσίως προσαγαγὼν τῷ Πατρὶ, συνανέστησας παγγενῆ τὸν Ἀδὰμ, ἀναστὰς ἐκ τοῦ τάφου. (Δίς).

Καταβασία. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς κτλ.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'.

Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατῆλθες, ἀθάνατε, ἀλλὰ τοῦ ᾅδου καθεῖλες τὴν δύναμιν· καὶ ἀνέστης ὡς νικητὴς, Χριστὲ ὁ Θεὸς, γυναιξὶ μυροφόροις φθεγξάμενος, χαίρετε, καὶ τοῖς σοῖς Ἀποστόλοις εἰρήνην δωρούμενος, ὁ τοῖς πεσοῦσι παρέχων ἀνάστασιν.

Ὁ Οἶκος.

Τὸν πρὸ ἡλίου ἥλιον, δύναντά ποτε ἐν τάφῳ, προέφθασαν πρὸς ὄρθρον, ἐκζητοῦσαι ὡς ἡμέραν μυροφόροι κόραι, καὶ πρὸς ἀλλήλας ἐβόων· Ὦ φίλαι, δεῦτε τοῖς ἀρώμασιν ὑπαλείψωμεν σῶμα ζωηφόρον καὶ τεθαμμένον· σάρκα ἀνιστῶσαν τὸν παραπεσόντα Ἀδὰμ, κείμενον ἐν τῷ μνήματι· ἄγωμεν, σπεύσωμεν ὥσπερ οἱ μάγοι, καὶ προσκυνήσωμεν, καὶ προσκομίσωμεν τὰ μύρα ὡς δῶρα, τῷ μὴ ἐν σπαργάνοις, ἀλλ' ἐν σινδόνι ἐνειλημένῳ· καὶ κλαύσωμεν καὶ κράξωμεν· Ὦ δέσποτα, ἐξηγέρθητι, ὁ τοῖς πεσοῦσι παρέχων ἀνάστασιν.

Εἶτα τὸ Μηνολόγιον καὶ τὸ παρὸν ὑπόμνημα·

Τῇ ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, αὐτὴν τὴν ζωηφόρον ἀνάστασιν ἑορτάζομεν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Στίχοι.

Χριστὸς κατελθὼν πρὸς πάλην ᾅδου μόνος,
λαβὼν ἀνῆλθε πολλὰ τῆς νίκης σκῦλα.

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα λέγεται χύμα ἐκ τρίτου, ἄπαξ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ δὶς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τὸ,

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν, τὸν μόνον ἀναμάρτητον. Τὸν Σταυρόν σου, Χριστὲ, προσκυνοῦμεν καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν· σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. Δεῦτε πάντες οἱ πιστοὶ προσκυνήσωμεν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν ἀνάστασιν· ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ· διὰ παντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, ὑμνοῦμεν τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ· Σταυρὸν γὰρ ὑπομείνας δι' ἡμᾶς, θανάτῳ θάνατον ὤλεσεν.

Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου, καθως προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μέγα ἔλεος. (Ἅπαξ).

Ὠδὴ Ζ'. Ὁ Εἱρμός.

» Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος, γενόμενος ἄνθρωπος, » πάσχει ὡς θνητὸς, καὶ διὰ πάθους τὸ θνητὸν ἀφθαρσίας » ἐνδύει εὐπρέπειαν· ὁ μόνος εὐλογητὸς τῶν πατέρων Θεὸς » καὶ ὑπερένδοξος». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Γυναῖκες μετὰ μύρων θεόφρονες ὄπίσω σου ἔδραμον· ὃν δὲ ὡς θνητὸν μετὰ δακρύων ἐζήτουν, προσεκύνησαν χαίρουσαι ζῶντα Θεὸν, καὶ πάσχα τὸ μυστικὸν σοῖς, Χριστὲ, μαθηταῖς εὐηγγελίσαντο. (Δίς).

Δόξα.

Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν, ᾅδου τὴν καθαίρεσιν, ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου ἀπαρχήν· καὶ σκιρτῶντες ὑμνοῦμεν τὸν αἴτιον, τὸν μόνον εὐλογητὸν τῶν πατέρων Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον. Καὶ νῦν.

Ὡς ὄντως ἱερὰ καὶ πανέορτος αὕτη ἡ σωτήριος νὺξ, καὶ φωταυγὴς, τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τῆς ἐγέρσεως οὖσα

πρόαγγελος, ἐν ᾗ τὸ ἄχρονον φῶς ἐκ τάφου σωματικῶς πᾶσιν ἐπέλαμψεν.

Καταβασία. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Εἴη τὸ κράτος κτλ.

Ὠδὴ Η'. Ὁ Εἱρμός.

» Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα, ἡ μία τῶν σαββάτων, ἡ » βασιλὶς καὶ κυρία, ἑορτῶν ἑορτὴ καὶ πανήγυρίς ἐστι » πανηγύρεων, ἐν ᾗ εὐλογοῦμεν Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας». (Δίς).

Δόξα τῇ ἁγίᾳ.

Δεῦτε τοῦ καινοῦ τῆς ἀμπέλου γεννήματος, τῆς θείας εὐφροσύνης, ἐν τῇ εὐσήμῳ ἡμέρᾳ τῆς ἐγέρσεως, βασιλείας τε Χριστοῦ κοινωνήσωμεν, ὑμνοῦντες αὐτὸν ὡς Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. (Δίς).

Εὐλογοῦμεν Πατέρα Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον.

Ἄρων κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου, Σιὼν, καὶ ἴδε· ἰδοὺ γὰρ ἥκασί σοι θεοφεγγεῖς ὡς φωστῆρες, ἐκ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἑῴας τὰ τέκνα σου, ἐν σοὶ εὐλογοῦντα Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν.

Πάτερ παντοκράτωρ καὶ Λόγε καὶ Πνεῦμα, τρισὶν ἐνιζομένη ἐν ὑποστάσεσι φύσις, ὑπερούσιε καὶ ὑπέρθεε, εἰς σὲ βεβαπτίσμεθα καὶ σὲ εὐλογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Αἰνοῦμεν εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον.

Καταβασία. Αὕτη ἡ κλητή.

Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι ἠὐλόγηταί σου κτλ.

Εἶτα ὁ διάκονος· Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτὸς ἐν ὕμνοις τιμῶντες μεγαλύνομεν· καὶ ψάλλεται ἡ Θ' ὠδὴ μετὰ τῶν μεγαλυναρίων.

Ὠδὴ Θ'. Ὁ Εἱρμός.

Μεγάλυνον ψυχή μου, τὸν ἑθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου.

» Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου » ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλου, Σιών· σὺ δὲ, » ἁγνὴ, τέρπου, Θεοτόκε, ἐν τῇ ἐγέρσει τοῦ τόκου σου».

Μεγάλυνον ψυχή μου τὸν ἐξαναστάντα, τριήμερον ἐκ τάφου, Χριστὸν τὸν ζωοδότην.

Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ κτλ.

Χριστὸς τὸ καινὸν πάσχα, τὸ ζωοδότον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου.

Ὦ θείας, ὦ φίλης, ὦ γλυκυτάτης σου φωνῆς· μεθ' ἡμῶν ἀψευδῶς γὰρ ἐπηγγείλω ἔσεσθαι μέχρι τερμάτων αἰῶνος Χριστέ· ἣν οἱ πιστοὶ, ἄγκυραν ἐλπίδος, κατέχοντες ἀγαλλόμεθα.

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη, καὶ ᾅδης ἐσκυλεύθη.

Ὦ θείας, ὦ φίλης κτλ.

Δόξα Πατρί.

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος.

Ὦ πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερώτατον Χριστὲ, ὦ σοφία καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ δύναμις, δίδου ἡμῖν ἐκτυπώτερον σοῦ μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς βασιλείας σου.

Καὶ νῦν.

Χαῖρε, Παρθένε, χαῖρε· χαῖρε εὐλογημένη· χαῖρε δεδοξασμένη· σὸς γὰρ Υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου.

Ὦ πάσχα τὸ μέγα κτλ.

Καταβασία.

Ὁ Ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· Ἁγνὴ Παρθένε, χαῖρε, καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε· ὁ σὸς Υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου.

Φωτίζου, φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλου, Σιών· σὺ δὲ, ἁγνὴ, τέρπου, Θεοτόκε, ἐν τῇ ἐγέρσει τοῦ τόκου σου.

Τὸ Χριστὸς ἀνέστη τρίς. Τὸ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἅπαξ. Συναπτὴ μικρά. Αἴτησις καὶ ἐκφώνησις· Ὅτι σὲ αἰνοῦσι κτλ. Καὶ εὐθὺς τὸ,

Ἐξαποστειλάριον αὐτόμελον. Ἦχος β'.

Σαρκὶ ὑπνώσας, ὡς θνητὸς, ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος, τριήμερος ἐξανέστης, Ἀδὰμ ἐγείρας ἐκ φθορᾶς, καὶ καταργήσας θάνατον, πάσχα τῆς ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου σωτήριον. (Ἐκ τρίτου).

Εἰς τοὺς Αἴνους (*) ἱστῶμεν στίχους η', καὶ ψάλλομεν τὰ τέσσαρα πρῶτα ἀναστάσιμα τῶν αἴνων τοῦ α' ἤχου καὶ εἶτα τὰ στιχηρὰ τοῦ πάσχα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν.

Στίχος α'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Γυμνοῦμέν σου, Χριστὲ, τὸ σωτήριον πάθος καὶ δοξάζομέν σου τὴν ἀνάστασιν.

Στίχος β'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

Ὁ Σταυρὸν ὑπομείνας καὶ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ ἀναστὰς ἐκ τῶν νεκρῶν, εἰρήνευσον ἡμῶν τὴν ζωὴν, Κύριε, ὡς μόνος παντοδύναμος.

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ψαλλομένου τοῦ, Αἰνεῖτε, ὁ Μ. ἐκκλησιάρχης λαμβάνει τὸ ἐγκόλπιον Εὐαγγέλιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατριάρχου καὶ κρατεῖ αὐτὸ, ὅπως ἀσπασθῇ ὁ πατριάρχης· ἀσπασθεὶς δὲ πάλιν λαμβάνει αὐτό. Εἶτα οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς ἀνὰ δύο προσερχόμενοι ἀσπάζονται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν δεξιὰν τοῦ πατριάρχου,

Στίχος γ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ.

Ὁ τὸν ᾅδην σκυλεύσας καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀναστήσας τῇ ἀναστάσει σου, Χριστὲ, ἀξίωσον ἡμᾶς ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ὑμνεῖν καὶ δοξάζειν σε.

Στίχος δ'. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Τὴν θεοπρεπῆ σου συγκατάβασιν δοξάζοντες, ὑμνοῦμέν σε, Χριστέ. Ἐτέχθης ἐκ Παρθένου καὶ ἀχώριστος ὑπῆρχες τῷ Πατρί· ἔπαθες ὡς ἄνθρωπος καὶ ἑκουσίως ὑπέμεινας Σταυρόν· ἀνέστης ἐκ τοῦ τάφου, ὡς ἐκ παστάδος προελθών, ἵνα σώσῃς τὸν κόσμον· Κύριε δόξα σοι.

Ἦχος πλ. α'.

Στίχος ε'. Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· πάσχα καινὸν, ἅγιον, πάσχα μυστικόν· πάσχα πανσεβάσμιον· πάσχα Χριστὸς ὁ λυτρωτής· πάσχα ἄμωμον· πάσχα μέγα· πάσχα τῶν πιστῶν· πάσχα τὸ πύλας ἡμῖν τοῦ παραδείσου ἀνοῖξαν· πάσχα πάντας ἁγιάζον πιστούς.

Στίχος ς'. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός.

Δεῦτε ἀπὸ θέας γυναῖκες εὐαγγελίστριαι, καὶ τῇ Σιὼν εἴπατε· Δέχου παρ' ἡμῶν χαρᾶς εὐαγγέλια τῆς ἀναστάσεως Χριστοῦ· τέρπου, χόρευε καὶ ἀγάλλου, Ἱερουσαλὴμ, τὸν βασιλέα Χριστὸν θεασαμένη ἐκ τοῦ μνήματος, ὡς νυμφίον προερχόμενον.

Στίχος ζ'. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.

Αἱ μυροφόροι γυναῖκες, ὄρθρου βαθέος, ἐπιστᾶσαι πρὸς τὸ μνῆμα τοῦ ζωοδότου, εὗρον Ἄγγελον ἐπὶ τὸν λίθον καθήμενον, καὶ αὐτὸς προσφθεγξάμενος αὐταῖς, οὕτως ἔλεγε· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; τί θρηνεῖτε τὸν ἄφθαρτον ὡς ἐν φθορᾷ; ἀπελθοῦσαι κηρύξατε τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς.

Στίχος η'. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Πάσχα τὸ τερπνόν· πάσχα Κυρίου πάσχα· πάσχα πανσεβάσμιον ἡμῖν ἀνέτειλε· πάσχα, ἐν χαρᾷ ἀλλήλους περιπτυξώμεθα· ὦ πάσχα λύτρον λύπης! καὶ γὰρ ἐκ τάφου σήμερον, ὥσπερ ἐκ παστοῦ, ἐκλάμψας Χριστὸς, τὰ γύναια χαρᾶς ἔπλησε, λέγων· Κηρύξατε ἀποστόλοις.

Δόξα καὶ νῦν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει, καὶ ἀλλήλους περιπτυξώμεθα. Εἴπωμεν, ἀδελφοὶ, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς· Συγχωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστάσει καὶ οὕτω βοήσωμεν· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Εἶτα τὸ, Χριστὸς ἀνέστη ἐκ γ'. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ γίνεται ὁ ἀσπασμὸς τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

ΕΝ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν Εὐλογημένη ἡ βασιλεία, ψάλλεται τὸ Χριστὸς ἀνέστη δεκάκις· τρὶς μὲν ἐν τῷ ἱερῷ βήματι παρὰ τοῦ ἱερέως, ἱσταμένου μετὰ θυμιατοῦ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης, ἑξάκις δὲ παρὰ τῶν χορῶν μετὰ τῶν στίχων, πραεία τῇ φωνῇ λεγομένων παρὰ τοῦ ἱερέως. Καὶ εἰς μὲν τὸν α' στίχον,

Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, ἵσταται ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης, εἰς δὲ τὸν β′ στίχον, Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτῆς, εἰς τὸν γ′ στίχον, Οὕτως ἀπολοῦνται, εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς ἁγίας Τραπέζης, εἰς τὸν δ′ στίχον, Αὕτη ἡ ἡμέρα, εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτῆς· εἰς τὸ, Δόξα Πατρὶ, ἀπέναντι τῆς προσκομιδῆς καὶ εἰς τὸ, Καὶ νῦν, αὖθις ἵσταται πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης, ὅτε συμπληροῦται τὸ ἔνατον Χριστὸς ἀνέστη. Μετ' αὐτὸ τὸ δέκατον ψάλλει ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης μέχρι τοῦ, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι, ψαλλόντων δὲ τῶν χορῶν, ζωὴν χαρισάμενος, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν καὶ τὸν λαόν. Εἶτα ψάλλονται τὰ ἑπόμενα ἀντίφωνα.

Ἀντίφωνον α′.

ΨΑΛΜΟΣ 65.

Στίχος α′. Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θετόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Στίχος β′. Ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, δότε δόξαν ἐν αἰνέσει αὐτοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις κτλ.

Στίχος γ′. Εἴπατε τῷ Θεῷ· Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου.

Ταῖς πρεσβείαις κτλ.

Στίχος δ′. Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι· ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου Ὕψιστε.

Δόξα καὶ νῦν.

Ταῖς πρεσβείαις κτλ.

Ἀντίφωνον β′.

ΨΑΛΜΟΣ 66.

Στίχος α′. Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς,

ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι Ἀλληλούϊα.

Στίχος β′. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου, ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου.

Σῶσον ἡμᾶς κτλ.

Στίχος γ′. Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ, ὁ Θεὸς, ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.

Σῶσον ἡμᾶς κτλ.

Στίχος δ′. Εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Σῶσον ἡμᾶς κτλ.

Δόξα καὶ νῦν.

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι, ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, σταυρωθείς τε Χριστὲ ὁ Θεὸς, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς ὢν τῆς ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· σῶσον ἡμᾶς.

Ἀντίφωνον γ′.

ΨΑΛΜΟΣ 67.

Στίχος α′. Ἀναστήτω ὁ Θεὸς, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.

Χριστὸς ἀνέστη.

Στίχος β′. Ὡς ἐκλείπει καπνὸς, ἐκλιπέτωσαν, ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός.

Χριστὸς ἀνέστη.

Στίχος γ'. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.

Χριστὸς ἀνέστη.

Στίχος δ'. Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Χριστὸς ἀνέστη.

Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ εἰσοδικόν·

Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεὸν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι Ἀλληλούϊα.

Καὶ εὐθὺς τὸ, Χριστὸς ἀνέστη τρὶς, τὴν Ὑπακοὴν, Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον (σελ. 305) καὶ τὸ κοντάκιον, Εἰ καὶ ἐν τάφῳ (σελ. 307).

Ἀντὶ δὲ τοῦ τρισαγίου, τὸ,

Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Ἀλληλούϊα.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον ἦχος πλ. δ'.

Αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Στίχος. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. Α'. 1—9).

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐ-

τοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

Ἀλληλούϊα.

Εὐαγγέλιον.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

(ΚΕΦ. Α'. 1—17).

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρὸς, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

Καὶ ἐφεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου.

Εἰς τὸ, Ἐξαιρέτως τὸ, Ὁ Ἄγγελος ἐβόα. Φωτίζου, φωτίζου (σελ. 310).

Κοινωνικόν.

Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε. Ἀλληλούϊα.

Ἀντὶ τοῦ, Εἴδομεν τὸ φῶς καὶ τοῦ, Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου, τὸ, Χριστὸς ἀνέστη.

Μετὰ δὲ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν, τὸ Χριστὸς ἀνέστη χύμα τρίς. Εἶτα ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἢ τοῦ προϊσταμένου ὁ ἑπόμενος

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος, ἀπολαυέτω τῆς καλῆς ταύτης καὶ λαμπρᾶς πανηγύρεως. Εἴ τις δοῦλος εὐγνώμων, εἰσελθέτω χαίρων εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου αὐτοῦ. Εἴ τις ἔκαμε νηστεύων, ἀπολαυέτω νῦν τὸ δηνάριον. Εἴ τις ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας εἰργάσατο, δεχέσθω σήμερον τὸ δίκαιον ὄφλημα. Εἴ τις μετὰ τὴν τρίτην ἦλθεν, εὐχαρίστως ἑορτασάτω. Εἴ τις μετὰ τὴν ἕκτην ἔφθασε, μηδὲν ἀμφιβαλέτω· καὶ γὰρ οὐδὲν ζημιοῦται. Εἴ τις ὑστέρησεν εἰς τὴν ἐννάτην, προσελθέτω, μηδὲν ἐνδοιάζων. Εἴ τις εἰς μόνην ἔφθασε τὴν ἑνδεκάτην, μὴ φοβηθῇ τὴν βραδύτητα· φιλότιμος γὰρ ὢν ὁ Δεσπότης, δέχεται τὸν ἔσχατον, καθάπερ καὶ τὸν πρῶτον· ἀναπαύει τὸν τῆς ἑνδεκάτης, ὡς τὸν ἐργασάμενον ἀπὸ τῆς πρώτης· καὶ τὸν ὕστερον ἐλεεῖ, καὶ τὸν πρῶτον θεραπεύει· κἀκείνῳ δίδωσι, καὶ τούτῳ χαρίζεται· καὶ τὰ ἔργα δέχεται, καὶ τὴν γνώμην ἀσπάζεται· καὶ τὴν πρᾶξιν τιμᾷ, καὶ τὴν πρόθεσιν ἐπαινεῖ. Οὐκοῦν εἰσέλθετε πάντες εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν· καὶ πρῶτοι καὶ δεύτεροι τὸν μισθὸν ἀπολαύετε. Πλούσιοι καὶ πένητες μετ' ἀλλήλων χορεύσατε. Ἐγκρατεῖς καὶ ῥάθυμοι τὴν ἡμέραν τιμήσατε. Νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες εὐφράνθητε σήμερον. Ἡ τράπεζα γέμει, τρυφήσατε πάντες. Ὁ μόσχος πολύς, μηδεὶς ἐξέλθῃ πεινῶν. Πάντες ἀπολαύετε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως. Πάντες ἀπολαύετε τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος. Μηδεὶς θρηνείτω πενίαν ἐφάνη γὰρ ἡ κοινὴ βασιλεία. Μηδεὶς ὀδυρέσθω πταίσματα· συγγνώμη γὰρ ἐκ τοῦ τάφου ἀνέτειλε. Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς τοῦ Σωτῆρος ὁ θάνατος. Ἔσβεσεν αὐτὸν ὁ ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος. Ἐσκύλευσε τὸν ᾅδην ὁ κατελθὼν εἰς τὸν ᾅδην. Ἐπίκρανεν αὐτὸν, γευσάμενον τῆς σαρκὸς αὐτοῦ· καὶ τοῦτο προλαβὼν Ἡσαΐας ἐβόησεν. «Ὁ ᾅδης, φησὶν, ἐπικράνθη, συναντήσας σοι κάτω». Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ κατηργήθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐνεπαίχθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐνεκρώθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ καθηρέθη. Ἐπικράνθη· καὶ γὰρ ἐδεσμεύθη. Ἔλαβε σῶμα, καὶ Θεῷ περιέτυχεν. Ἔλαβε γῆν, καὶ συνήντησεν οὐρανῷ. Ἔλαβεν ὅπερ ἔβλεπε, καὶ πέπτωκεν ὅθεν οὐκ ἔβλεπε. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, ᾅδη, τὸ νεῖκος; Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ σὺ καταβέβλησαι. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ πεπτώκασι δαίμονες. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ χαίρουσιν Ἄγγελοι. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ ζωὴ πολιτεύεται. Ἀνέστη Χριστὸς, καὶ νεκρὸς οὐδεὶς ἐπὶ μνήματος. Χριστὸς γὰρ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἦχος πλ. δ'.

Ἡ τοῦ στόματός σου καθάπερ πυρσὸς ἐκλάμψασα χάρις τὴν οἰκουμένην ἐφώτισεν· ἀφιλαργυρίας τῷ κόσμῳ θησαυροὺς ἐναπέθετο· τὸ ὕψος ἡμῖν τῆς ταπεινοφροσύνης ὑπέδειξεν. Ἀλλὰ σοῖς λόγοις παιδεύων, πάτερ Ἰωάννη Χρυσόστομε, πρέσβευε τῷ Λόγῳ Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἶτα, Εὐλογία Κυρίου· καὶ ἀπόλυσις (*) Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡ ἐλπὶς ἡμῶν δόξα σοι. Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν κτλ. ἐκφωνοῦντος τοῦ ἱερέως εἰς τὸ τέλος Χριστὸς ἀνέστη τρὶς, καὶ τοῦ λαοῦ ὡσαύτως ἀποκρινομένου τρὶς, Ἀληθῶς ἀνέστη. Ὁ ἱερεὺς, Δόξα τῇ αὐτοῦ τριημέρῳ ἐγέρσει. Ὁ λαὸς, Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἔγερσιν. Καὶ ἐπὶ τέλους τὸ, Χριστὸς ἀνέστη, ὁλόκληρον.

ΤΗ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

ΕΝ ΤΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Περὶ ὥραν (**) τετάρτην τῆς ἡμέρας ὁ ἱερεὺς περιβληθεὶς

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ὁ πατριάρχης ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν. Μετ' αὐτὴν πάντες οἱ συλλειτουργήσαντες ἀρχιερεῖς καὶ ὁ πατριάρχης φέροντες τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτῶν στολὰς, προπορευομένων λαμπάδων καὶ ἐξαπτερύγων καὶ τῆς λοιπῆς παρατάξεως, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ **Χριστὸς ἀνέστη**, ἀνέρχονται εἰς τὸ Μ. Συνοδικὸν, ἔνθα ψάλλεται ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ πατριάρχου.

(**) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ περὶ τὴν γ' ὥραν τῆς ἡμέρας ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἔρχονται εἰς τὸ μέγα Συνοδικὸν, ἔνθα ἐνδύονται τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτῶν στολὰς, παρισταμένων τῶν ἱερέων καὶ διακόνων, προενδεδυμένων ἤδη, ἅμα τῇ κρούσει τοῦ κώδωνος λαβόντων καιρὸν, ἄρχονται δὲ οἱ χοροὶ ψάλλειν, καθ' ὃν καιρὸν ἐνδύονται ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα, ἀργόν· ἀκολούθως προπορευομένων τῶν λαμπαδούχων, τῶν ἐξαπτερύγων καὶ τοῦ πριμικηρίου, καὶ τῶν χορῶν

ἅπασαν τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἐκφωνεῖ· **Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ·** εἶτα ψάλλεται τὸ **Χριστὸς ἀνέστη** δεκάκις, τρὶς μὲν ἐν τῷ ἱερῷ βήματι παρὰ τοῦ ἱερέως, ἑξάκις δὲ ὑπὸ τῶν χορῶν μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ καὶ αὖθις παρὰ τοῦ ἱερέως (ὡς ἐν σελ. 313). Εἶτα μεγάλη συναπτή. Ἐκφώνησις· **Ὅτι πρέπει.**

Εἰς τὸ **Κύριε ἐκέκραξα** (ὅπερ ψάλλεται ἀργῶς, ὡς καὶ τὸ Κατευθυνθήτω) τὰ ἑπόμενα ς' στιχηρὰ ἀναστάσιμα.

Στίχος α'. **Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃς, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται, ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστι.**

Τὸν πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς γεννηθέντα, τὸν Θεὸν Λόγον σαρκωθέντα ἐκ παρθένου Μαρίας, δεῦτε προσκυνήσωμεν. Σταυρὸν γὰρ ὑπομείνας τῇ ταφῇ παρεδόθη, ὡς αὐτὸς ἠθέλησε· καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ἔσωσέ με τὸν πλανώμενον ἄνθρωπον.

Στίχος β'. **Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν Κύριον.**

Χριστὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον προσηλώσας τῷ Σταυρῷ, ἐξήλειψε, καὶ τοῦ θανάτου τὸ κράτος κατήργησε. Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἔγερσιν.

Στίχος γ'. **Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτὸς, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας, ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.**

Σὺν ἀρχαγγέλοις ὑμνήσωμεν Χριστοῦ τὴν ἀνάστασιν· αὐτὸς γὰρ λυτρωτής ἐστι καὶ Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν· καὶ

ψαλλόντων τὸ Χριστὸς ἀνέστη, ἕπονται οἱ ἱερεῖς, οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ διάκονοι μετὰ δικηροτρικήρων, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ πατριάρχης φέρων τὴν ῥάβδον καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων ὀφφικιάλων τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τῶν πρέσβεων τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν καὶ τῶν λογάδων τοῦ γένους. Ἐν τοιαύτῃ παρατάξει κατέρχονται εἰς τὸν ναὸν, ὁ δὲ πατριάρχης μετὰ τῶν ἀρχιερέων, τῶν ἱερέων καὶ διακόνων εἰσέρχεται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ λαβὼν θυμιατὸν θυμιᾷ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης· εἶτα ἐκφωνεῖ· Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ· καὶ ψάλλει τὸ Χριστὸς ἀνέστη· Εἶτα μεγάλη συναπτὴ, καὶ ὁ πατριάρχης τὴν ἐκφώνησιν· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

ἐν δόξῃ φοβερᾷ καὶ κραταιᾷ δυνάμει πάλιν ἔρχεται κρῖναι κόσμον, ὃν ἔπλασεν.

Ἕτερα στιχηρὰ ἀναστασιμά.

Στίχος δ'. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις· καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Σὲ τὸν σταυρωθέντα καὶ ταφέντα Ἄγγελος ἐκήρυξε δεσπότην, καὶ ἔλεγε ταῖς γυναιξί· Δεῦτε ἴδετε ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος· ἀνέστη γάρ, καθὼς εἶπεν, ὡς παντοδύναμος· διό σε προσκυνοῦμεν τὸν μόνον ἀθάνατον. Ζωοδότα Χριστέ, ἐλέησον ἡμᾶς.

Στίχος ε'. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

Ἐν τῷ Σταυρῷ σου κατήργησας τὴν τοῦ ξύλου κατάραν· ἐν τῇ ταφῇ σου ἐνέκρωσας τοῦ θανάτου τὸ κράτος· ἐν δὲ τῇ ἐγέρσει σου ἐφώτισας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτό σοι βοῶμεν. Εὐεργέτα Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Στίχος ς'. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἠνοίγησάν σοι, Κύριε, φόβῳ πύλαι θανάτου, πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν· πύλας γὰρ χαλκᾶς συνέτριψας καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασας, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου, καὶ τοὺς δεσμοὺς ἡμῶν διέρρηξας.

Δόξα.

Τὸν σωτήριον ὕμνον ᾄδοντες ἐκ στομάτων ἀναμέλψωμεν· Δεῦτε πάντες ἐν οἴκῳ Κυρίου προσπέσωμεν λέγοντες· Ὁ ἐπὶ ξύλου σταυρωθεὶς καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάς, καὶ ὢν ἐν κόλποις τοῦ Πατρὸς, ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτόκιον.

Παρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ νόμου, τῆς χάριτος ἐλθούσης· ὡς γὰρ ἡ βάτος οὐκ ἐκαίετο καταφλεγομένη, οὕτω Παρθένος

ἔτεκες καὶ Παρθένος ἔμεινας· ἀντὶ στύλου πυρὸς, δικαιοσύνης ἀνέτειλεν ἥλιος, ἀντὶ Μωϋσέως, Χριστὸς, ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ Φῶς ἱλαρὸν, ὁλόκληρον ἔξω. Εἶτα· ψάλλομεν τρὶς τὸ ἑπόμενον εἰς ἦχον βαρύν·

Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; Σὺ εἶ ὁ Θεὸς, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.

Στίχος α'. Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου.

Στίχος β'. Καὶ εἶπα· νῦν ἠρξάμην· αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.

Στίχος γ'. Ἐμνήσθην τῶν ἔργων Κυρίου.

Μετὰ δὲ τὸ προκείμενον ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεύς·

Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν.

Σοφία· ὀρθοί. Ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Πρόσχωμεν.

Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ἡμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ· ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον· ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. (*)

Παράφρασις εἰς ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον.

(Ποίημα Νικοδήμου μοναχοῦ ἁγιορείτου).

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Ὄφρα κε νωϊτέροισιν ἐν οὔασι πάγχυ βάλωμεν,
Θέσφατον, ἱμερόεσσαν, ἁγνὴν, Εὐάγγελον ὄππα,
Μειλίξωμεν Ἄνακτα Θεὸν, μέγαν, οὐρανίωνα.

(Σοφία, ὀρθοί)

Ἰθυγενεῖς· Σοφίη. Εὐαγγελίοιο κλύωμεν.

(Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην)

Ἐκ δ' ἄρ' Ἰωάννοιο, τόδ' ἔστι βρονσογόνοιο.

(Πρόσχωμεν)

Ἀλλ' ἄγετ' ἀτρεμέσι χρησμοὺς λεύσωμεν ὀπωπαῖς·
Εἰρήνη χαρίεσσ' ἐπ' ἀπείρονα δῆμον ἐσεῖται.

(Οὕσης ὀψίας)

Εὖτε δὴ ἠέλιος φαέθων ἐπὶ ἕσπερον ἦλθε,
Καὶ σκιόωντο ἀγυιαὶ, ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ἤματι ἐν πρώτῳ, ὅτε τύμβου ἄλτο Σαωτὴρ,
Κληῖσταὶ δὲ ἔσαν θυρίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Βλῆντο πάντες ὀχῆες, ἐϋσταθέος μεγάροιο·
Ἔνθα μαθηταὶ, ὁμοῦ τε ἀολλέες ἠγερέθοντο,

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο ἀναγινώσκεται κατὰ περιόδους ἐπαναλαμβανομένας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου, ἱσταμένου ἐν τῷ συνθρόνῳ, τῶν ἀρχιερέων, τῶν ἱερέων καὶ τῶν διακόνων εἰς διαφόρους γλώσσας.

Μυρόμενοι θανάτῳ ἐπ' ἀεικέϊ Χριστοῦ ἄνακτος,
Καὶ χόλον ἀφραίνοντα ἰουδαίων τρομέοντες·
Ἦλυθε δὴ τότε Χριστὸς ἄναξ θεοειδέϊ μορφῇ,
Ἔστη δ' ἐν μεσσάτῳ ἀναφανδὸν, καὶ φάτο μῦθον·
Εἰρήνη ὑμῖν φίλη, ἡσυχίη τ' ἐρατεινή.
Ὡς εἰπὼν, ἐπέδειξεν ἑὴν πλευρὴν ἠδὲ χεῖρας.
Γήθησαν δὲ μαθηταὶ, ἐπεὶ ἴδον Εὐρυμέδοντα.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Τοὺς δ αὖτις προσέειπεν Ἰησοῦς οὐρανοφοίτης·
Εἰρήνη ὑμῖν φίλη, ἡσυχίη τ' ἐρατεινή·
Ὡς ἐμὲ πέμψε Πατὴρ, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει,
Ὣδ' ἐγὼ ὑμέας ἐς χθόνα πέμπω εὐρυόδειαν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, μύσταις ἔμπνευσ' ἀγορεύων·
Πνεῦμα δέχνυσθ' ἅγιον, φαεσίμβροτον, ὑψιθόωκον.
Ὧν μὲν ἀτασθαλίας θνητῶν ἀφέητ' ἐπὶ γαῖαν,
Τοῖσιν ἢ που ἀφίενται ἐπ' οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ὧν δ' ἄρ' ἐπεσβολίας ὑπερφιάλων κρατέητε,
Τοῖσιν ἀλυκτοπέδῃς κεῖναι σθεναρῇς κρατέονται.

(Θωμᾶς δὲ)

Θωμᾶς δ', ᾧ ἐπίκλησις ἅπασι δίδυμος ἀκούειν,
Οὐχ ἅμα τοῖς ἄλλοις μύσταις πρὶν ὁμώροφος ἔσκε,
Ἰησοῦς ὅτ' ἔβη εἴσω μελάθροιο ἑταίρων.
Ἴαχον οὖν ἄλλοι τούτῳ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Εἴδομεν ὀφθαλμοῖσιν Ἰησοῦν παγκρατέοντα.
Τοὺς δ' ἀπαμειβομένους προσέφησεν ἀτειρής·
Ἴχνια ἢν μὴ ἴδω μετὰ χείρεσιν ἠλοτορήτης,
Δάκτυλον ἐμβάλω τε ἑκείνου ἔνδοθι χειρὸς,
Χεῖρά τ' ἐμὴν εἴσω πλευρῆς οἱ ῥεῖα βαλούμην.
Οὔποτε ὑμετέροισι λόγοις κεφαλῇ κατανεύσω.

ΣΛΑΒΟΡΡΩΣΣΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

И осподобитися намъ слышанію святаго Евангеліа, Господа Бога молимъ. Премудростъ, прости, услышимъ святаго Евангеліа. Миръ всѣмъ.

Отъ Іоанна святаго Евангеліа чтеніе. Вонмемъ

Ἡ ὀσποδόπητησια νὰμ σλήσανιγου σβιατάγο Εὐάγγελιγια, Γόσποδα Μπόγα μόλημ. Πρεμούδροστ, πρόστη, οὐσλήσημ σβιατάγο Εὐάγγελιγια. Μίρ σβεμ. Ὅτ Ἰωάννα σβιατάγο Εὐάγγελιγια· τστένιγε. Βόνμεμ.

(Οὔσης ὀψίας)

Сущу познѣ въ день той во едину отъ субботъ, и двереми затвореннымъ идѣже бяху ученицы Его собрани, страха ради Іудейска; пріиде Іисусъ и ста посредѣ и глагола имъ: миръ вамъ.

И сіе рекъ, показа имъ руцѣ и нозѣ и ребра своя; возрадовашася убо ученыци, видѣвше Господа.

Σούσστσου πόζδε βδὲν τόϊ βὸ ἐδίνο ὄτσουπὸτ, ἰ δβέρεμ ζατβορένιμ, Ἰδιέζζιε μπάγου οὐτσσενιτσὴ γεγὼ σόπρανι, στράχα ραδι Ἰουδέϊσκα· πριΐδε Ἰησοῦς, ἰστὰποσρεδὲ ἰγλαγόλα ἴμ, Μὶρ βάμ.

Ἰσιγὲ ρὲκ, ποκαζὰ ἰμ ρούτζιε ἰνόζιε ἰρέμπρα σβογιά. Βοζράδοβασσασια οὔμπο οὐτσενιτσὴ, βίδιεβσε Γόσποδα.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Рече же имъ Іисусъ паки: миръ вамъ; якоже посла Мя Отецъ, и Азъ посылаю вы.

И сіе рекъ, дуну, и глагола имъ: пріимите Духъ Святъ. Имже отпустите грѣхи, отпустятся имъ, и имже держите, держатся.

Ρετσὲ ζὲ ἰμ Ἰησοῦς πάκι: Μὶρ βάμ: Γιάκοζιε ποσλὰ μγιὰ Ὀτὲτς ἰὰζ ποσηλάγιου βή. Ἰσιγὲ ρὲκ δούνου, Γκλαγκόλα ἴμ· πριϊμίτε δούχ Σφιὰτ, ἴμζιε ὀτπουστιτὲ, γρεχὶ ὀτπούστιάτσια ἴμ. Ἰ ἴμζιε δερζιτὲ, δερζιάτσια.

(Θωμᾶς δὲ)

Θома же единъ отъ обоюнадесяте, глаголемый близнецъ, не бѣ ту съ ними, егда пріиде Іисусъ.

Глаголаху же ему друзіи ученицы: видѣхомъ Господа. Онъ же рече имъ: яще не вижу на руку Его язвы гвоздинныя, и вложу перста моего въ язвы гвоздинныя, и вложу руку мою въ ребра Его, не иму вѣры.

Θωμᾶ ζιὲ γεδὴν ὅτ ὀμπογιουνάδεσιατε, γκλαγκόλεμῆϊ μπλιζνὲτς, νὲ πιὲ τοὺ σνίμι, γιεγδὰ πριΐδε Ἰησοῦς. Γκλαγκόλαχου ζιὲ γεμοὺ δρουζίι Οὐτσσενιτσή: βίδιεχομ Γόσποδα.

Ὅνζιε ρετσὲ ἴμ, ἄστσε νεβίζιου ναρουκοὺ γιεγὸ γιάζδη γβοζδήνιγια, ἰβλοζιοῦ, πέρστα μογιεγὼ βγιάζδη γβοζδήννιγια, ἰβλοζιοῦ ρούκου μογιοῦ βρέμκρα γιεγὼ, νὲ ἰμοῦ βιέρη.

ΣΕΡΒΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

И осподобитися намъ слышанію святаго Евангеліа, Господа Бога молимъ, Премудрость, прости, услышимъ святаго Евангеліа. Миръ всѣмъ. Отъ Іоанна святаго Евангеліа чтеніе. Вонмемъ.

Ἡ ὀσποδόπητησια νὰμ σλήσιανιου σβιατάγο Εὐάγγελιγια, Γόσποδα Μπόγα μόλημ. Πρεμούδροστ, πρόστη, οὐσλήσημ σβιατάγο Εὐάγγελιγια. Μίρ σβεμ. Ὅτ Ἰωάννα σβιατάγο. Ἐβαγγέλιγια τστένιγε. Βόνμεμ.

(Οὔσης ὀψίας)

Кад би у вече онај први дан недјеље, и врата бијаху затворена, гдје се бијаху ученици његови скупили од страха Јеврејскога, дође И-

Κὰδ μπὶ οὺ βέτσε ὄναϊ πρβὴ δὰν νέδιελιε, ἡ βράτα μπιάχου ζατβορένα γτγιὲ σὲ μπιάχου οὐτσενιτσὴ νιέγκοβη σκούπηλη ὅδ στράχα Γιεβράϊσκογκα, ντόγκε

сус и стаде на сриједу и рече им: мир вам.

И ово рекавши показа им руке и ребра своја. Онда се ученици обрадоваше видјевши Господа.

'Ιησοῦς ἠστάδε ναοριγχέδου ἡ ρετσὲ ἤμ: μὴρ βάμ.

Ἡ ὄδο ρεκάβση ποκαζὰ ἤμ ρούκε ἡ ρέμπρα σβογχά. Ὄνδα σὲ ούτσενιτσὴ ὁμπραδοβάσχε βηδχεβσὴ Γόσποδα.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ 'Ιησοῦς)

А Исус им рече опет: мир вам, као што отац посла мене, и ја шиљем вас.

А ово рекавши дуну, и рече им: примите Дух свети.

Којима опростите гријехе, опростиће им се; и којима задржите, задржаће се.

'Α 'Ισοῦς ἤμ ρετσὲ ὄπετ μὴρ βάμ· καὸ στὸ ὸτὰτς ποσλὰ μενὲ ἡ γχὰ σήλχεμ βάς.

'Α ὄδο ρεκάβση δούνου ἡ ρετσὲ ἤμ: πρημῆτε Δούχ σβέτη.

Κοήμα ὸπρόστητε γκριέγχε, ὸπρόστηκε ἤμ σὲ, ἡ κόημα ζαδρζητὲ, ζαδρζακὲ σέ.

(Θωμᾶς δὲ)

А Тома, који се зове близанац, један од дванаесторице, не бјеше ондје с њима кад дође Исус.

А други му ученици говораху: видјесмо Господа; а он им рече: док не видим на рукама његовијем рана од клина, и не метнем прста својега у ране од клина, и не метнем руке своје у ребра његова, не ћу вјеровати.

'Α Τόμα κοὴ σὲ ζόβε Μπληζάνατς, γεδὰν ὄδ ντβαναεστόρητσε, νὲ μπχέσχε ὄνδχε σ' νήμα κὰδ δόγκε 'Ισοῦς.

'Α δρούγη μου ούτσενιτσὴ γκοβόραχου: βήδγεσμο Γόσποδα. 'Αν ὄν ἤμ ρετσὲ ντὸκ νὲ βήδημ νὰ ρούκαμέ νχέγκοβηγεμ ράνα ὸδ κλήνα, ἡ νὲ μέτνεμ πρστὰ σβογέγκα οὺ ράνε ὸδ κλήνα, ἡ νὲ μέτνεμ ρούκε σβογὲ οὺ ρέμπρα νχέγκοβα νὲ κχοὺ βγεροβάτη.

РОУМАНИСТІ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Şi pentru ca să ne învrednicim noĭ a asculta sfînta Evangelie, pre Domnul Dumnedeul nostru să rugăm.

Cu înţelepciune, drepţi, să ascultăm sânta Evangelie.

Pace tuturor.

Din sânta Evangelie e la Ion cetire,

Să luăm aminte.

Σὶ πεντρού κὴ σηνὴ ινβρεντνιτσὶμ νόϊα ἀσκουλτὰ σήντα Εὐαγγέλιε πρὲ Ντόμνουλ Ντουμνεντέουλ νόστρου σὴ ρουγγήμ.

'Ιντσελεπσιούνε ντρεάπτσι σὴ ἀσκουλτὰμ σήντα Εὐαγγέλιε.

Πάτσε τουτουρόρ.

Ντὶν σήντα Εὐαγγέλιε ντὲ λὰ 'Ιὼν τσετίρε, σὴ λουὰμ ἀμίντε.

(Οὔσης ὀψίας)

Fiind sară în ziua aceea, întru una din Sâmbete, şi uşile fiind încuete, unde eraŭ ucenicii adunaţi pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus şi a stătut în mijloc, şi a zis lor: Pace vouĕ!

Şi acésta zicênd, a arătat lor mânile şi cósta sa; şi ucenicii s'aŭ bucurat vĕzênd pre Domnul.

Φιὶντ σάρη, ὴν ζίουα ἀτζέια, ὴντρ οὔνα ντὶν Σήμπητη, σὶ οὔσιλε φιὶντ ἰν κούετε, οὔντη ἱερὰ οὺτσενίτσιι ἀδουνήτσι, πέντρου φρίκα 'Ιουντέϊλορ, βενίτα 'Ιησοῦς σὶ ἀ στατοὺτ ἰν μίζλοκ σὶ ἀζις λὸρ, πάτσε βόου.

Σὶ ἀτσιάστα ζικὴντ ἀ ἀρατάτ λορ, μήϊνιλε σὶ κόστα σὰ, σὶ οὺτσενίτσιι, σαουμπουκκουρὰτ, βηζὴντ πρὲ Ντόμνουλ.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ 'Ιησοῦς)

Deci a zis lor Iisus ĭarăşĭ: Pace vouĕ. Precum m'a trimis pre mine Tatăl şi eŭ trimit pre voĭ. Şi acésta zicênd, a suflat şi a zis lor: Luaţĭ Duh s nt. Cărora veţĭ erta păca-

Δέτσι ἀ ζίζλορ 'Ιησοῦς ἰαράσι. Πάτσε βούϊ. Πρεκοὺμ μ' ἀτρουμὶς πρεμίνε τάτηλ, σὶ ἰεού πριμὶτ πρὲ βόϊ. Σὶ ἀτσιάστα ζηκὴντ, ἀ σουφλὰτ σὶ ἀζίζλορ. Λουάτσι Δούχ Σήντ. Κήρορα βὲτς ἱερτὰ πηκά-

tele, se vor erta lor; şi cărora le veţĭ ţinea,vor fi ţinute.

τελε σὴ βὸρ γιερτάλορ, σὶ κήρουρα λὲ βὲτς τσίνια βὸρ φὶ τσινούτε.

(Θωμᾶς δὲ)

Iar Toma, unul din ceĭ doĭ-spre-ḑece, care se ḑice geamăn, nu era cu dînşiĭ când a venit Iisus. Decĭ aŭ ḑis luĭ ceĭalalţĭ ucenicĭ: Am vĕḑut pre Domnul, Iar el le a ḑis lor: De nu voiŭ vedea în mânile luĭ semnul cuelor, şi de nu voiŭ pune degetul meŭ în semnul cuelor, şi de nu voiŭ pune mâna mea în cósta luĭ, nu voiŭ crede.

Γιὰρ Τόωα, οὔνουλ ντὶν τσέϊ ντοϊσπρεζέτσι κάρε σὴ ζήτσε Τζιάμην, νοὺ γιερὰ κοὺ ντίνσιϊ, κὴντ ἀ βενὶτ Ἰησοῦς. Ντὲτς ἄου ζὶς λοὺϊ, τσεϊαλάλτσι οὐτσενίτσι ἂμ βήζουτ πρὲ Ντόμνουλ, Γιὰρ γιὲλ λέ-ἄ ζὶς λόρ, ντὲ νοὺ βόϊου βεδεὰ ἤν μήϊνιλε λούϊ σέμνουλ κούελορ, σὶ ντὲ νοὺ βόγιου πούνε ντεζιέτουλ μέου ἤν σέμνουλ κούγιελορ, σὶ ντὲ νουβόιου πούνε μήνα μέα ἤν κόστα λούϊ νοὺ βόιου κρέντε.

ΑΛΒΑΝΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Λιούττιγι ἰ μπέϊμε Ζότητ, περιντίσε σάνε τὲ νὰ ἀξιώσηγε κὲ τὲ μπάμε βὲς ούγγίλ ἑ σιγντερούκρε.

Μὲ μεντσέρη τὲ ντρέκτε.

Τὰ ντιγγιόγεμε ούγγίλ ἑ σιγντερούρε.

Πάκι ἑ ντασιούρε μπὲ τὲ γκίθε.

Πὰς σὲ κεντούκριτ ούγγίλιτ τὲ Ζότιτ σινγιάν.

Περπάρκ ἑ κέμη.

(Οὔσης ὀψίας)

Δάγιμ πρέμα σὶ ού ἐρ ἀτὲ δίτε τὲ σιούνε, κὲ ἴς δίτα ἐπάρε ἐγιὰβ βέσε κὲ κένε ἐδὲ διούερτεμ πιούλτουρε, νὲκ κένεμ πλέδουρε μαθητὴγγ τὲ

γκὰ φρίκα ἑ Ἰουδαίνεβετ, ἔρδι Ἰησούϊ ἑ κεντερύγι ντὲ μὲς τὲ τιούρε, ἑ ού θότε πάκι ἐδασουρὶ μπιγιού. Ἔ σὶ ού θὰ κετὸ ού δεφτέου δούκρνε, ἐδὲ πρίνν' ἔτιγι, ού γκεζουάνε μαθητήγγτε σεπάνε Ζότνε.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Πιρσερὶ ού θότε Ἰησούγι ἀτιούρε πάκι ἑ δασουρὶ μπιγιοὺ σίνδερ κοὺρ μὲ δεργκύϊ μούκα ἰμάτε ού τεργκὸγγ ἐδὲ οὔνε γιούβε. Ἔ μὲ τὲ θένε κετὸ φρίγτι μπιτὰ, ἑ ού θότε, μέρνι φριούμε τὲ πὲ κουάρε, ἑκούγιτ τὲ γιαπάνι τὲ γένε τὲ πάϊβουρα.

(Θωμᾶς δὲ)

Θωμάϊ νὲ γκάτε διουμπεδιέτετε, κὲ κιούχεϊ πενιάκ, σὶς πάσκε μετὰ κοὺρ ἔρδι Ἰησούϊ ἑ ἰθάνε μαθητὴγγ τὲ ἑτεγέρε, πάμε Ζότνε. Ἔ ἀ ού θότε ἀτιούρε, οὔνε πὰ πάρε δὲ δούκρτ ἑτιγὶ πλιάκετε ἑπερόναβετ, ἑ ζὲ βὲ γκίσιι νὲ τὴμ ντὲ βέντ τὲ περόναβετ, ἑ τὲ βὲ δόρενε ντὲ πρίνιε νὲ τὴγ νούκε πεσόγγ.

ΑΡΑΒΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

من اجل ان نكون مستحقين
لا استماع هذا الا نجيل المقدس
من الرب الهنا نطلب بحكمة
مستقيمة فلنسمع هذا الانجيل
المقدس

Μὶν ἐτζὶλ ἒν νεκοὺν μουσταχεκὶν λὶ ἰστιμαὰ χάζα ἰλεντζὴλ ἰλμουκαδδὲς μὶν ἰρρὲμπ ἐλλαχινὰ νατλούμπ. Μπὶ χἰχμετεν μουσταχίμετεν φελινέσμαα χάζα ἰλεντζὴλ ἰλμουκαδδές.

السلام لجميعكم

'Εσσ σελὰμ λιτζεμί-ἄκουμ.

فصلٌ شريف من بشارة

Φασλοὺν σερὶφ μὶν μπισαρὲτ ἰλ-

القديس يوحنا الا نجيلى البشير
و التلميذ الطاهر فلنصغى

καδδὶς Γ͡χουχάννα ἰλεντζιλῆ ἰλμπεσὶρ βὲλ-τελμὶζ ἰλτάχερ. Φελινάσγα.

(Οὕσης ὀψίας)

لما كانت عشية ذلك اليوم
فى احد السبوت والابواب مغلقة
حيث كان التلاميذ مجتمعين خوفاً
من اليهود اذ قد جأ يسوع ووقف
فى الوسط وقال لهم سلامٌ لكم
فلما قال هذا اراهم يديه وجنبه
ففرح التلاميذ حين ابصروا الرب

Λάμε χ͡ανὲτ ἀσιγὲτ ζάλικελλιγ͡ὸμ φὶ-ἀχαδὲλ-σιμπούτ βὲλ-ἐμπουὰπ μουγλάκατουν χαὶθ κάνα ἰλτελαμὶζ μουζτεμιὶν χάουφεν μὶν ἐλγεχοὺντ ἰδ κὰντ τζαὰ γεσοὺ βεβακιφὰ φιλβὰστ βὲ κάλα λαχὼμ σελάμον-λακόμ.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

وقال لهم ايضاً يسوع
سلامٌ لكم كما ارسلنى الاب
كذلك انا ارسلكم
فلما قال هذا نفخ و قال
لهم خذوا روح القدس من
تركتم له خطاياه فلتترك له و من
امسكتمو ها عليه فلتمسك

Φελέμμα κάλα χάδα ἀραχὸμ γεντεχὶ οὐατζεμπεχοὺ φεφάριχα ἰλτελαμὶζ χὶν ἀπσαροῦ ἰρρὲπ βὲ κάλ͡ια λαχὸμ ἐϊδὲν γεσοῦ σελάμουν-λακὸμ κέμα ἐρσελανὶ ἰλ ἀὰπ κεδάλιχ ἄνα οὺρ σιλκόμ. Φελάμα κάλα χάδα ναφαχὰ βὲ κάλα λαχὸμ χούδου ροχιλκούδους μὲν τεραχτὸμ λαχοῦ χαταγ͡ιαχοῦ φελτουτρὰχ βὲ μὲν ἀμσὲ χτιμούχα ἀλέϊχι φελτουμσάν.

(Θωμᾶς δὲ)

فاما توما احد الاثنى عشر
الذى يقال له التؤم فلم يكن معهم
حين جاء يسوع فقال له التلامذ
الآخرون انا قد رأينا الرب فقال
لهم ان لم اراثر المسامير فى يديه
واضع اصبعى فى رسم المسامير
واجعل يدى فى جنبه لست اؤمن

Φεέμμα Τούμα ἄχαδ ἰλ ἔθνα ἀτὲρ ἰλλεδὶ γ͡ιτεκὰλ λαχ͡ιοῦ ἐλτόομ φελὲμ γ͡ιακοὺν μααχοὺμ χ͡ινὲ τζαάγεσοῦ· φακάλα λάχ͡ου ἰλτελαμὶζ ἰλ ἀχ͡αροῦν ἰννανὰ κὰδ ραάϊνα ἰρράππ. Φακάλ͡ια λαχὸμ ἰν λὰμ ἀρὰ ἄθερ ἰλ μεσσαμὶρ φιγεδὲχ βὲ ἰδάα ὀφπααἰ φὶ ρεσὴμ ἰλ μεσσαμὶρ βὲ ἰτζαὰλ γεδὶ φὶ τζέμπιχι λήστου οὔμεν.

ΤΟΥΡΚΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

مقدس انجلى ايشيتمكه مسحق
اولمه مزايچون رب الاهمزى نياز
ايده لم طوغرى علمله انجيل شريفى
ديكليه لم

Μουκατδδὲς ἰνδ͡ζιλὶ ἰσιτμεγὲ μουσταχὰκκ ὀλμαμὴζ ἰτζοὺν Ράμπι-λ Ἀλλαχ͡ημὴζὰ νιγ͡ιὰζ ἰδελίμ. Τογροὺ ἴλμιλε ἰνδ͡ζὶλ σεριφὶ δινλεγελίμ.

جمله يه صلح وسلام اوله
عزيز يوجنادن تأليف وانشا
اولنمش مقدس انجيلك قرأتنه ميل
ايدوب قولاق ويره لم

Δζούμλεγ͡ιε σοὺλχ βὲ σελὰμ ὁλά.

Ἀζὶζ Ἰωάννησδεν τεελὶφ βὲ ἰνσὰ ὁλουνμοὺς μουκακδδὲς Εὐαγγέλιονουν κηραατη͡νὰ μεὶλ ἰδοὺπ κουλὰκ βερελίμ.

(Οὕσης ὀψίας)

اول كونده يعنى هفته‌نك

Ὅλ γκιουνδὲ, γιάνι χαφτανῆν πιριντζὶ γκιουνουνδὲ, ἀκσὰμ ὀλδούκτα, σαγιρτλερὶν δζὲμ' ὀλδουκλαρῆ μαχαλὴν καπουλαρῆ δαχὴ Γιεχουδιλερὶν κορκουσουνδὰν καπαλῆ ὀλδουγοὺ χαλδὲ, Ἰσᾶ γκελοὺπ ὀρταδὰ δουραράκ, ἀνλαρὰ «σιζὲ σελαμὲτ ὀλσοῦν» δεδί.

برنجى كونده اقشام اولدقده

شاكردلرك جمع اولدقلرى محلك

قپولرى دخى يهوديلرك قورقو-

سندن قپالو اولديغى حالده عيسى

كلوب اورته‌ده طوره‌رق انلره

سزه سلامت اولسون ديدى

Βὲ μπουνοὺ σοϊλεδικτένσονρα, ἀνλαρὰ ἐλλερινὶ βὲ γιανινὶ γκιοστερδί. Ὅλ βακὴτ σαγιρτλὲρ ραμπὶ γκιορμέγιλε, μεσροὺρ ὀλδουλάρ.

وبونى سويلدكدنصكره انلره

اللرينى وياننى كوسترديى الوقت

شاكردلر ربى كورمكله مسرور

اولديلر

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

وعيسى ينه انلره سزه سلامت

اولسون پدر بنى ارسال ايلديكى

كبى بن دخى سزى ارسال ايدرم

ديدى وبونى سويلدكده نفخ

ايدوب انلره روح القدسى آلكز

Βὲ Ἰσᾶ γίνε ἀνλαρὰ «σιζὲ σελαμὲτ ὀλσοῦν· Πεδὲρ μπενὶ ἱρσὰλ ἐϊλεδιγὶ γκιμπὶ, μπὲν δαχὴ σιζὶ ἱρσὰλ ἰδέριμ» δεδί· βὲ μπουνοὺ σοϊλεδικτὲ, νὲφζ ἰδοὺπ, ἀνλαρὰ «ρουχ-οὺλ-κουδουσοὺ ἅλγηνζ·κιμ-

لرين گجه‌لرينى عفو ايدر

ايسه‌كز انلره عفو اولنمش اولور

وكيملر كيكينى توقيف ايدرايسه‌كز

توقيف اولنمش اولور ديدى

λερὴν γκιουναχλαρηνὴ ἄφ' ἰδέρσενιζ, ἀνλαρὰ ἄφ' ὀλσυνμοὺς ὀλοὺρ βὲ κιμλερινκινὶ τεβκὴφ ἰδέρσενιζ, τεβκὴφ ὀλσυνμοὺς ὀλοὺρ» δεδί.

(Θωμᾶς δέ)

اما اون ايكيلردن برى

اولوب ايكيز دنيلان توما عيسا-

نك كلديكى زمان انلرايله برابر

دكل ايدى

Ἔμμα ὂν ἰκιλερδὲν μπιρὶ ὀλοὺπ ἰκίζ δινιλὲν Τωμᾶ, Ἰσανῆν γκελδιγὶ ζεμὰν, ἀνλαρὰ ἰλὲ μπεραμπὲρ δεγὶλ ἰδί.

و ديكر شاكردلر اكا

ربى كوردك ديدكلرنده انلره انك

اللرنده ميخلرك اثرينى كوروب

پرماغى ميخلرك اثرينه قومان

ايسه‌م المى دخى يانينه صوقمان

ايسه‌م اصلا اينانمام ديدى

Βὲ δίγκερ σαγιρτλὲρ ἀνὰ «ραμπὶ γκιορδοὺκ» δεδικλερινδὲ, ἀνλαρὰ «ἀνὴν ἐλλερινδὲ μηχλαρῆν ἐσερινὶ γκιοροὺπ, παρμαγημὴ μηχλαρὴν ἐσερινὲ κομάσαμ, ἐλλιμὶ δαχὴ γιανηνὰ σοκμάσαμ, ἀσλα ἰνανμὰμ» δεδί.

ΛΑΤΙΝΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Et ut nos digne simus audatione Sancti Evangelii, Dominum Deum nostrum oremus.

Cum attentione recti.

Audiamus Sanctum Evangelium.

Pax omnibus.

E Sancto Evangelio secundum Ioannem lectio.

Animus advertamus.

Ἔτ οὐτ νὸς δίγν σίμους ἀουδιτσιόνε σάνκτι Εὐαγγέλιι, Δόμινουμ Δέουμ νόστρουμ ὀρέμους.

Κοὺμ ἀτεντσιόνε ρέκτι.

Ἀουδιάμους σάνκτουμ Εὐαγγέλιουμ.

Πὰξ ὄμνιμπους.

Ἔ σάνκτο Εὐαγγέλιο σεκούντουμ Ἰωάννεμ λέξιο.

Ἄνιμους ἀδβερτάμους.

(Οὔσης ὀψίας)

Quum ergo vespera esset, die illo primo hebdomadis, et fores essent clausæ, illic ubi erant discipuli congregati propter metum Judæorum, venit Jesus, stetitque in medio ipsorum, et dixit eis: Pax vobis.

Κβοὺμ ἔργκο βέσπερα ἔσσετ, δίε ἴλλο πρίμο ἑβδόμαδις, ἐτ φόρες ἔσσεντ κλάουζαι, ἴλλικ οὔμπι ἔραντ διστσίπουλοι κογκρεγκάτι, πρόπτερ μέτουμ Γjουδαιόρουμ, βένιτ Γιέζους, στετίκβε ἰν μέδιο ἰψόρουμ, ἐτ δίξιτ ἔϊς: Πὰξ βόμπις.

Et quum hæc dixisset, ostendit eis manus ac latus suum. Gavisi sunt ergo discipuli, viso Domino.

Ἐτ κβοὺμ χαὶκ διξίσσετ, ὀστένδιτ ἔϊς μάνους ὰκ λάτους σούουμ. Γκαβίζοι σοὺντ ἔργκο διστσίπουλοι, βίζο Δόμινο.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Dicit autem eis iterum: Pax vobis; sicut misit me Pater, ita et ego mitto vos. Et quum hæc dixisset, afflavit eos; et dixit eis: Accipite Spiritum Sanc-

Δίτσιτ ἄουτεμ ἔϊς ἴτερουμ: Πὰξ βόμπις. Σίκουτ μίζιτ μὲ Πάτερ, ἴτα ἐτ ἔγκω μίττω βός. Ἐτ κβοὺμ χαὶκ διξίσσετ, ἀφφλάβιτ ἔος· ἐτ δίξιτ ἔϊς: Ἀκτσίπιτε Σπίρι-

tum. Si quorum remiseritis peecata, remittuntur eis; si quorum retinue ritis, retenta sunt.

τουμ σάνκτουμ. Σὶ κβόρουμ ρεμιζέριτις πεκκάτα, ρεμιττούντουρ ἔϊς· σὶ κβόρουμ ρετινουέριτις, ρετέντα σούντ.

(Θωμᾶς δὲ)

Thomas autem, unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venerat Jesus. Dixerunt igitur ei alii discipuli: Vidimus Dominum.

Ille vero dixit eis: Nisi videro in manibus ejus vestigium clavorum, et immisero digitum meum in vestigium clavorum, et immisero manum meam in latus ejus, nequaquam credam.

Τόμας ἄουτεμ, οὔνους ἐξ δουόδετσιμ, κβὶ δίτσιτουρ Δίδυμους, νὸν ἔρατ κοὺμ ἔϊς, κβάνδο βένερατ Γιέζους. Διξέρουντ ἴγκιτουρ ἔι ἄλιοι διστσίπουλοι· Βίδιμους Δόμινουμ.

Ἴλλε βέρο δίξιτ ἔϊς· Νίζι βίδερω ἰν μάνιμπους ἔους βεστίγκιουμ κλαβόρουμ, ἐτ ἰμμίζερο δίγκιτουμ μέουμ ἰν βεστίγκιουμ κλαβόρουμ, ἐτ ἰμμίζερο μάνουμ μέαμ ἰν λάτους ἔους, νεκβάκβαμ κρέδαμ.

ΓΑΛΛΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Prions le Seigneur de nous rendre dignes d'entendre le saint Evangile. Sagesse! levez-vous!

Écoutons le Saint Evangile.

La paix à tous.

Lecture de l'Évangile selon saint Jean. Soyons attentifs.

Πριὸν λ' Σεγνjὲρ ντὲ νου ράντρ ντίνj ντ'ἀντάντρ λ'σαὶντ Εβανζίλ.

Σαζές! λεβὲ-βοῦ:

Ἐκουτὸν λ' σαὶντ Ἐβανζίλ.

Λὰ πὲζ ὰ τού.

Λεκτjοὺρ ντ' λ' Ἐβανζίλ σελὸν σαὶν Ζάν.

Σοαγjόνζ ἀτταντίφ.

(Οὔσης ὀψίας)

Le soir de ce même jour, qui était le premier de la semaine, les portes du lieu, où les disciples étaient assemblés, étant fermées, parce qu'ils craignaient les Juifs, Jésus vint, et il fut là au milieu d'eux, et leur dit: La paix soit avec vous !

Λ' σοὰρ ντ' λὰ μὲμ ζ.ουὺρ, κὶ ἐταὶ λ' πρεμιὲ ντ' λὰ σμαὶν, λὲ πὸρτ ντοὺ λιὲ οὔ λε ντισσίπλζ ἐταίτ ἀσσαμπλέζ ἐτὰν φερμὲ, πὰρσκ' ἶλ κρεν.ὲ λε Ζ.ουΐφ, Ζεζοὺ βὲν, ἐ ἶλ φοὺ λὰ ὦ μιλιὲ ντὲ, ἐ λὲρ ντί: Λὰ παὶ σοὰτ ἀβὲκ βού.

Et quand il leur eut dit cela, il leur montra ses mains et son côté. Les disciples donc, voyant le Seigneur, eurent une grande joie.

'Ε κὰντ ἶλ λὲρ οὔ ντὶ σλὰ, ἶλ λὲρ μοντρὰ σὲ μαὶν ἐ σὸν κοτέ. Λὲ ντισσίπλ ντὸν βοαγ.ὰν λ' Σεγν.ὲρ, οὔρ οὔν γκρὰντ ζ.οά.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Il leur dit encore: La paix soit avec vous ! Comme mon Père m'a envoyé, je vous envoie aussi de même. Et quand il eut dit cela, il souffla sur eux, et leur dit : Recevez le Saint Esprit. Ceux, à qui vous pardonnerez les péchés, ils leur seront pardonnés; et ceux, à qui vous les retiendrez, ils leur seront retenus.

Ἶλ λὲρ ντίτ ἀνκόρ: Λὰ παὶ σοάτ ἀβὲκ βού! Κόμμ μὸν Πὲρ μ'ὰ ἀνβοαγὲ, ζ.' βοὺζ ἀνβοὰ ὠσεὶ ντ' μέμ. 'Ε κὰντ ἶλ οὔ ντί σλα, ἶλ σουφφλὰ σ.οὺρ ἔ, ἐ λὲρ ντί: Ρεσ'βὲ λ' Σαίντ 'Εσπρί· Σέζ ὰ κὶ βοὺ παρντονερὲ λὲ πεσ.ὲ, ἶλ σερὸν παρντονέ. 'Ε σέζ ὰ κὶ βοὺ λὲ ρετιαντρὲ, ἶλ λὲρ σερὸν ρετν.ού.

(Θωμᾶς δὲ)

Or, Thomas, l'un des douze, appelé Didyme, n'était pas avec eux lorsque Jésus y était venu. Les autres disciples lui dirent donc : Nous avons vu le Seigneur.

Ὅρ Τομᾶ, λ' ἓν ντὲ ντούζ, ἀππ'λὲ Ντιδὺμ, ν' ἐταὶ πὰζ ἀβὲκ ἔ λόρσκ Ζ.εζοῦ ἰ ἐτὲ ἔ'νού. Λὲζ ὥτρ ντισσίπλ λουΐ ντὶρ ντόν: Νοὺζ ἀβὸν β.ού λὲ Σεγν.ὲρ.

Mais il leur dit: Si je ne vois la marque des clous dans ses mains, et si je ne mets mon doigt dans la marque des clous, et si je ne mets ma main dans son côté, je ne croirai point.

Μαΐζ ἶλ λὲρ ντί: Σὶ ζ.' νὲ βοὰ λὰ μὰρκ ντὲ κλοὺ ντὰν σὲ μαίν; ἐ σὶ ζ.' ν' μὲ μὰ μαὶν ντὰν σὸν κοτὲ, ζ.' ν' κροαρὲ ποάν.

ΙΤΑΛΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Pregiamo Iddio nostro Signore afinche si degna favoririr di ascoltare il santo Vangelo.

Con attenzione rettenti.

Ascoliamo il santo Vangelo.

Pace a touti.

La lettura è del Vangelo di santo Giovanni. Siamo attesi.

Πρεγκ.άμο 'Ιδδίο νόστρο Σιν.όρε ἀφίνκε σὶ ντένζα φαβοριρὶρ ντὶ ἀσκολτάρε ἶλ σάντο Βαντζέλο.

Κὸν ἀττεντζιόνε ρεττέντι.

'Ασκολτιάμο ἶλ σάντο Βαντζέλο.

Πάτσε ἀ τούτι.

Λὰ λετούρα ἔ ντὲλ Βαντζέλο ντὶ σάντο Σζοβάννη.

Σ.άμο ἀττέζι.

(Οὔσης ὀψίας)

Quando fu sera, in quell'istesso giorno, ch'era il primo della settimana, ed essendo le porte del luogo, ove erano raunati i discepoli, serrate per tema de' Giudei, Gesù venne, e si presento quivi, in mezzo, e disse loro : Pace a voi.

Κουάνντο φοὺ σέρα, ἰν κουὲλλ' ἰστέσσο τζ.όρνο κ' ἔρα ἶλ πρίμο ντέλλα σεττιμάνα, ἔδ ἐσσένντο λὲ πόρτε ντὲλ λουόγκο, ὅβε ἔρανο ραουνάτι ἰ ντιστσέπολοι, σεράτε πὲρ τέμα ντὲ Τζουντέοι, Τζεζοῦ βέννε, ἐ σὶ πρεζεντὸ κουΐβὶ, ἰν μέτζο, ἐ ντίσσε λόρο, Πάτσε ἀ βόϊ.

E detto questo, mostro loro le sue mani, e il costato. I discepoli, adunque, veduto il Signore, si rallegrarono.

'Ε, ντέττο κουέστο, μοστρὸ λόρο λὲ σοΰε μάνι, ἐ ἶλ κοστάτο. 'Ι ντιστσέπολοι, ἀδούνκουε, βεδούτο ἶλ Σιν.όρε, σὶ ραλλεγκράρονο.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

E Gesù di nuovo disse loro: Pace a voi ! come il Padre mi ha mandato, cosi vi mando io. E, detto questo, sofflo loro nel viso, e disse loro Ricevete lo Spirito Santo; a cui voi avrete rimessi i peccati, saran rimessi; ed a cui li avrete ritenuti, saran ritenuti.

Έ Τζεζοῦ ντὶ νουόβο ντίσσε λόρο· Πάτσε ἀ βόϊ· κόμε ἰλ Πάδρε μὶ ἀ μανδάτο, κοζὶ βὶ μάνδο ἴο· ἔ, ντέττο κουέστο, σοφφλὸ λόρο νὲλ βίζο, ἐ ντίσσε λόρο· Ριτσεβέτε λὸ Σπίριτο Σάντο· ἀ κοόϊ βόϊ ἀβρέτε ριμέσσι ἰ πεκκάτι, σαρὰν ριμέσσι· ἔδ ἀ κούϊ λὶ ἀβρέτε ριτενούτι.

(Θωμᾶς δὲ)

Or Toma, deto Didimo, l'un de'dodici, non era con loro, quando Gesù venne. Gli altri discepoli adunque gli dissero: Noi abbiamo veduto il Signore.

Ma egli disse loro: Se io non veggo nelle sue mani il segnal de'chiodi ; e se non metto il ditto nel segnal de'chiodi, e la mano nel suo costato, io non lo credero.

Ὄρ Τομᾶ, ντέττο Ντίδιμο, λ' οὖν ντὲ ντόδιτσι, νὸν ἔρα κὸν λόρο, κουάνδο Τζεζοῦ βέννε. Λὶ ἄλτρι ντιστσέπολοι ἀδούνκουε λὶ ντίσσερο· Νόϊ ἀμπιάμο βεδούτο ἰλ Σινjόρε.

Μὰ ἔλλι ντίσσε λόρο· Σὲ ἴο νὸν βέγγο νέλλε σούε μάνι ἰλ σενjὰλ ντὲ κιόδι, ἐ σὲ νὸν μέττο ἰλ ντίττο νὲλ σενjὰλ ντὲ κιόδι, ἐ λὰ μάνο νὲλ σούο κοστάτο, ἴο νὸν λὸ κρεδερό.

ΓΕΡΜΑΝΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Um das heilige Evangelium würdig zu hœren, lasst uns unserem Her Gott flehentlich bitten.

Weisheit; aufrecht lasst uns das heilige Evangelium hœren.

Friede allen.

Die zu Vorlesen bestimmte Perikope, ist aus dem Johannis Evangelium entnomen.

Seien wir aufmerksam.

Οὔμ ντὰς χάϊλιγε Εὐαγγέλιουμ βύρντιχ τσοὺ χέρεν, λάσστ οὔνς ·ὔνσερεμ. Χὲρν Γκὸτ φλέεντλιχ μπίττεν. Βάϊσχαϊτ· ἀουφρὲχτ λὰσστ οὔνς ντὰς χάϊλιγε Εὐαγγέλιουμ χέρεν.

Φρίντε ἄλλεν.

Ντὶ τσοὺ Φορλέζεν μπεστίμτε Περικόπε ἴστ ἄους ντὲμ Γjοχάνις Εὐαγγέλιουμ ἐντνόμεν.

Σάϊεν βὶρ ἀουφμέρκσαμ.

(Οὔσης ὀψίας)

Am Abend desselbigen Sabbaths, da die Jünger versammelt und die Thüren verschlossen waren, aus Furcht vor den Juden, kam Jesus, und trat mitten ein, und spricht zu ihnen : Friede sei mit euch !

Und als er das sagte, zeigte er ihnen die Hænde und seine Seite. Da wurden die Jünger froh, dass sie den Herrn sahen.

Ἄμ Ἄμπεντ ντεσέλμπιγεν Σάμπατς, ντὰ ντὶ Γjούγγερ φερζάμελτ, οὔντ ντὶ Τύρεν φερσλόσεν βάρεν, ἄους φούρχτ φὸρ ντὲν Γjούντεν, κὰμ Γjέζους, οὔντ τρὰτ μίττεν ἄϊν, οὔντ σπρίχτ τσοὺ ἴνεν· Φρίντε ζάϊ μὶτ ὄϊχ.

Οὔντ ἄλς ἐρ ντὰς ζάγτε,τσάϊχτε ἐρ ἴνεν ντὶ Χένδε οὔντ ζάϊνε Σάϊτε. Ντὰ βούρδεν ντὶ Γjούγγερ φρὸ, ντὰς ζὶ ντὲν Χὲρν ζάεν.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Da sprach Jesus abermal zu ihnen: Friede sei mit euch ! Gleichwie mich der Vater gesandt hat : so sende ich euch. Und da er das sagte blies er

Ντὰ σπρὰχ Γjέζους ἄμπερμαλ τσοὺ ἴνεν· φρίντε ζάϊ μὶτ ὄϊχ! Γλάϊχβι μὶχ ντὲρ Φάτερ γκεζάντ χὰτ, σὸ ζένδε ἴχ ὄϊχ. Οὔντ ντὰ ἐρ ντὰς ζάγτε, μπλίζ ἐρ ζὶ ἂν,

SISMANOGLIO MEGARO

sie an, und spricht zu ihnen : Nehmet hin den heiligen Geist! Welchen ihr die Sünden erlasset, denen sind sie erlassen; und welchen ihr sie behaltet, denen sind sie behalten.

οὔντ σπριχτ τσοὺ ἶνεν: Νέμετ χὶν ντὲν χάϊλιγεν Γκάϊστ. Βέλχεν ἶρ ντὶ Σύνδεν ἐρλάσετ, ντένεν ζίντ ζὶ ἐρλάσεν· οὔντ βέλχεν ἶρ ζὶ μπεχάλτετ, ντένεν ζίντ ζὶ μπεχάλτεν.

(Θωμᾶς δὲ)

Thomas aber, der Zwœlfen einer, der da heisst Z villing, war nicht bei ihnen, da Jesus kam. Da sagten die andern Jünger zu ihm: Wir haben den Herrn gesehen.

Τώμας ἄμπερ, ντὲρ Τσβέλφεν ἄϊνερ, ντὲρ ντὰ χάϊστ Τσβίλιγγ, βὰρ νίχτ μπάϊ ἶνεν, ντὰ Γ͜ζέζους χάμ. Ντὰ ζάγτεν ντὶ ἄνδερν Γ͜ζούγγερ τσοὺ ἶμ: Βὶρ χάμπεν ντὲν Χὲρν γκεζέεν.

Er aber sprach zu ihnen : Es sei denn, das ich in seinen Hænden sehe die Nægelmahle, und lege meinen Finger in die Nægelmahle, und lege meine Hand iu seine Seite, will ich es nicht glauben.

Ἔρ ἄμπερ σπρὰχ τσοὺ ἶνεν· Ἔς ζάϊ ντὲν, ντὰς ἴχ ἶν ζάϊνεν Χένδεν ζέε δὶ Νεγελμάλε, οὔντ λέγε μάϊνεν φίγγερ ἶν ντὶ Νεγελμάλε, οὔντ λέγε μάϊνε Χὰντ ἶν ζάϊνε σάϊτε, βὶλ ἴχ ἔς νὶχτ χλάουμπεν.

ΑΓΓΛΙΣΤΙ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Let us prey God our Lord to make us worthy to hear the holy Gospel. Wisdom; upright let us hear the holy Gospel.

Λὲτ ἂς πρέϋ Γκὸτ, ἄουαρ Λὸρδ τοὺ μέϊκ ἄς γουέρθυ τοὺ χίαρ δὴ χόλυ Γκόσπελ.

Γουΐσδωμ· Ἀπράϊτ· Λὲτ ἂς χίαρ δὴ χόλυ Γκόσπελ.

Peace to all.

Πὶς τοὺ ὤλ.

The reading for to day is of the Gospel of saint John. Let us be attentive.

Δὴ ρήντιγκ φὸρ τοὺ Ντέϋ ἶς ὄϐ δὴ Γκόσπελ ὄφ σέντ Τζών. Λὲτ ἂς μπὴ ἀτέντηϐ.

(Οὔσης ὀψίας)

Then the same day at evening, being the first day of the week when the doors were shut, where the disciples were assembled for fear of the Jews, came Jesus and stood in the midst, and saith unto them : Peace be unto you.

Δὲν δὴ σέϊμ ντέϋ ἄτ ἤϐνιγκ, μπίηγκ δὴ φέρστ ντέϋ ὄϐ δὴ γουΐκ, χουὲν δὴ ντὼρς οὐέαρ σὰτ οὐέαρ δὴ ντισάϊπλς οὐὲρ σέμπλετ φὸρ φίαρ ὄϐ δὴ Τζοὺς, κέϊμ Τζίζας ἔντ στοὺντ ἶν δὴ μήδστ ἔντ σὲθ ἄντο δέμ: Πὶς μπὴ ἄντο γ͜ζού.

And when he had sa said, he shewed unto them his hands and his side. Then were the disciples glad, when they saw the Lord.

Ἄντ χουὲν χὴ χὲδ σὸ σὲδ, χὶ σόουδ ἄντο δὲμ χὶς χὲντς ἔντ χὶς σάϊδ. Δὲν οὐὲρ δὴ ντισάϊπλς γκλὰδ, χουὲν δέϋ σόω δὴ Λόρδ.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Then said Jesus to them again, Peace be unto you: as my Father hath sent me, even so send I you. And when he had said this, he breathed on them, and saith unto them, Receieve ye the Holy Ghost: Whosesoever sins ye remit, they are remitted unto them; and whosesoever sins ye retain, they are retained.

Δὲν σὲδ Τζίζας τοὺ δὲμ ἀγκέϊν: Πὶς μπὴ ἄντο γ͜ζού· ἔς μπάϊ Φάδερ χὲδ σὲντ μὶ, ἴϐν σὸ σὲντ Ἄϊ γ͜ζού. Ἔντ χουὲν χὴ χὲδ σὲδ δὶς, χὴ μπρίηδτ ὄν δὲμ, ἔντ σὲθ ἄντο δὲμ, Ρισὴϐ γὺ δὴ Χόλυ Γκόστ· Χούσο-οὐέϐερ σὶνς γὺ ρημὶτ, δέϋ ἄρ ρημίτεδ ἄντο δέμ· ἔντ χουσο-οὐέϐερ σὶνς γὺ ρητέϊν, δέϋ ἄρ ρητέϊνεδ.

(Θωμὰς δὲ)

But Thomas, one of the twelve, called Didymus, was not with them when Jesus ca-

Μπὰτ Τόμας, οὐὰν ὄϐ δὴ τουὲλϐ, κὸλδ Ννίντιμας, οὐὸς νὸτ οὐΐδ δὲμ, χουὲν Τζίζας κέϊμ. Δὴ

me. The other disciples therefore said unto him, we have seen the Lord.

But he said unto them, Except I shall see in his hands the print of the nails, and put my finger into the print of the nails, and thrust my hand into his side, I will not believe.

ἄδερ ντισάϊπλς δεαρφὸρ σὲδ ἄντο χίμ: Οὐΐ χὲϐ σὴν δὴ Λόρδ.

Μπὰτ χὴ σὲδ ἄντο δέμ: Ἐξὲπτ Ἄϊ σὰλ σὴ ἰν χὶς χέντς δὴ πρίντ ὄϐ δὴ νέϊλς ἔντ πουτ μάϊ φίγκαρ ἵντο δὴ πρίντ ὄϐ δὴ νέϊλς, ἔντ τράστ μάϊ χέντ ἵντο χὶς σάϊδ, Ἄϊ γουΐλ νὸτ μπιλίϐ.

ԱՐՄԵՆԻՍՏԻ

(Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι)

Եւ վասն արժանանալոյ զմեզ լսելոյ սրբոյ Աւետարանի զՏէրըն զԱստուած մեր աղաչեցուք.

Գյեϐ βάσην ἀρζյαναναλὸ ζμὲζ լησελὸ σήρπο ἀϐεδαρανὶ ζδέριν ζασδαϐὰτς μὲρ ἀγατσεστσούκ.

Իմաստութիւն օրհի.

Իմασδουτյοὺν ἐρτί.

Լուարուք սրբոյ Աւետարանը.

Λουϐαροὺκ σηρπὸ ἀϐεδαρανί.

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Χαγαγουτյοὺν ἀμενετσούν.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու.

Σήρπο ἀϐεδαρανὶς χισουσὶ Κριστοσὶ, φὸρ ἴστ Χοϐχάννου.

Պռօսխումէ.

Πρόσχουμε.

(Οὔσης ὀψίας)

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթուոջ աւուրն, եւ դրօք փակեալք ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հրէից, եկն Յիսուս եւ եկաց ի միջի նոցա, եւ ասէ ցնոսա, Ողջոյն ընդ ձեզ:

Գյեϐ ἐρ γερεγκὸ ἰ μιασαπατϐὸτς ἀϐοὺρν, γὲϐ τρὸκ παγκελὸϐκ οὺρ ἐὶν ἀσσακέρδγκιν ζογοϐյὰλ βάσιν ἀχὶν χιρεὶτς, γέγκιν Χισοῦς γὲϐ γεγκὰτς ἰ μιτσὶ νοτσὰ, γὲϐ ἀσὲ τσινοσὰ, Βοχτσοὺν ἰνττσές.

Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն անուանեալն Երկուորեակ ոչ էր ընդ նոսա՝ յորժամ եկն Յիսուս: Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զՏէր.

Ἴπρεϐ ζάϊς ἀσσὰτς γετσοὺτς νοτσὰ ἰζτσέρσν γὲϐ ἰζκογοσյούρ. Γὲϐ χινδατσὶν ἀσσακέρδγκν ἰπρὲϐ δεσὶν ἰζΔέρ.

(Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς)

Եւ նա ասէ ցնոսա, եթէ ոչ տեսից ի ձեռս նորա զնշան բեւեռացն, եւ արկից զմատունս իմ ի տեղիս բեւեռացն, եւ մխեցից զձեռս իմ ի կողս նորա, ոչ հաւատամ.

Ἀσὲ τσινοσὰ τάρτσιαλ, Βοχτσοὺ ινδ τσὲς, βορμπὲς ἀρακյὰτς ζὶς χάϊρ ἴμ, γὲϐ γὲς ἀρακὲμ ἰζτσέζ. Γεϐ ζάϊς ἰπρὲϐ ἀσσὰτς πιτσιὰτς ἰ νοσὰ γὲϐ ἀσσὲ, Ἀρὲκ Χοκὶ Σούρπ. Γετὲ οὺμὲκ τογουτσοὺκ ἰζμέγις τογյὰλ λιτσὶ νοτσά· γετὲ ζουρούκ οὺνιτσὶκ γκαλγյὰλ λιτσί.

(Θωμᾶς δὲ)

Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն անուանեալն Երկուորեակ ոչ էր ընդ նոսա՝ յորժամ եկն Յիսուս: Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զՏէր.

Ἴσκ Τωμᾶς μὶ γεγορδασανίτσν ἀνϐανյάλν Γερκϐοριὰκ ϐὸτς ἔρ ἵντ νοσὰ χόρζαμ γέγκν Χισοῦς. Ἀσσεὶν τσινὰ ἄϊλ ἀσσαγκέργκιν, γέτε Δεσὰκ ἰζ Δέρ.

Γὲϐ νὰ ἀσσὲ τσινοσὰ, Γετὲ ϐὸτς δεσὶτς ἰ τσὲρς νορὰ ἰζνισὰν πεϐεράτσιν, γὲϐ ἀργκὶτς, ἰζμαδοὺνς ἰμ ἰ δεγὶς πεϐεράτσιν, γὲϐ μιχετσὶς ἰστσέρις ἰμ ἰ γκόγις νορὰ, ϐὸτς χαϐαδάμ.

Μετὰ τὸ Εἰς πολλὰ ἔτη

Ἕπεται ἡ ἐκτενὴς, τὸ Εἴπωμεν πάντες· Καταξίωσον Κύριε· Πληρώτωμεν τὴν ἑσπερινὴν κτλ. Μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν, ψάλλεται τὸ ἑπόμενον:

Ἀπόστιχον στιχηρόν. Ἦχος β'.

Ἡ ἀνάστασίς σου, Χριστὲ Σωτήρ, ἅπασαν ἐφώτισε τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀνεκαλέσω τὸ ἴδιον πλάσμα. Παντοδύναμε Κύριε, δόξα σοι.

Ἀκολούθως τὰ στιχηρὰ: Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον (σελ. 312).

Μετὰ τὸ Δόξα καὶ νῦν, τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα (*)· καὶ ἀπόλυσις, καθὼς ἐν τῇ λειτουργίᾳ.

Αἱ ὧραι δὲ, τὰ ἀπόδειπνα καὶ τὸ μεσονυκτικὸν ψάλλονται οὕτω: Χριστὸς ἀνέστη (τρίς). Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι (τρὶς) (ὅρα σελ. 308). Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον (σελ. 305). Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατῆλθες (σελ. 307).

Ἐν τάφῳ σωματικῶς, ἐν ᾅδου δὲ μετὰ ψυχῆς ὡς Θεὸς, ἐν παραδείσῳ δὲ μετὰ λῃστοῦ, καὶ ἐν θρόνῳ ὑπῆρχες, Χριστὲ, μετὰ Πατρὸς καὶ Πνεύματος, πάντα πληρῶν ὁ ἀπερίγραπτος.

Δόξα.

Ὡς ζωηφόρος, ὡς παραδείσου ὡραιότερος ὄντως καὶ παστάδος πάσης βασιλικῆς ἀναδέδεικται λαμπρότερος, Χριστὲ, ὁ τάφος σου, ἡ πηγὴ τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως.

Καὶ νῦν.

Τὸ τοῦ Ὑψίστου ἡγιασμένον θεῖον σκήνωμα, χαῖρε· διὰ σοῦ γὰρ δέδοται ἡ χαρὰ, Θεοτόκε, τοῖς κραυγάζουσιν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν ὑπάρχεις, πανάμωμε Δέσποινα.

Τὸ Κύριε ἐλέησον μ'. Δόξα καὶ νῦν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν

(*) Ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, ψαλλομένου τοῦ Χριστὸς ἀνέστη, ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐξέρχονται τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀνέρχονται αὖθις εἰς τὸ μέγα Συνοδικὸν μετὰ τῆς αὐτῆς παρατάξεως, καὶ ἐκεῖ ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν, τῶν χορῶν ψαλλόντων, Τὸν δεσπότην καὶ ἀρχιερέα ἡμῶν. Ἐν ὅλῃ δὲ ταύτῃ τῇ Διακαινησίμῳ ἑβδομάδι, ἥτις ὡς μία λαμπροφόρος ἡμέρα λογίζεται, καταλύομεν εἰς πάντα.

Χερουβίμ. Ὁ ἀναγνώστης· Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ. Ὁ ἱερεύς· Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν.

Τρισσεύεται δὲ ἡ τοιαύτη ἀκολουθία ἔν τε τῷ μεσονυκτικῷ, ταῖς ὥραις καὶ τῷ ἀποδείπνῳ.

Μετὰ τὸ Δι' εὐχῶν, τὸ Χριστὸς ἀνέστη (τρὶς), τὸ Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπόλυσις μικρὰ μετὰ τοῦ Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν. Ἐν δὲ τῷ ἀποδείπνῳ, μετὰ τὸ Δι' εὐχῶν, λέγομεν καὶ τὴν ἐπομένην εὐχήν.

ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Εὐλογητὸς εἶ, Δέσποτα παντοκράτορ, ὁ φωτίσας τὴν ἡμέραν τῷ φωτὶ τῷ ἡλιακῷ καὶ τὴν νύκτα φαιδρύνας ταῖς αὐγαῖς τοῦ πυρός· ὁ τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας διελθεῖν ἡμᾶς καταξιώσας καὶ προσεγγίσαι ταῖς ἀρχαῖς τῆς νυκτός. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου· καὶ πᾶσιν ἡμῖν συγχωρήσας τὰ ἑκούσια καὶ τὰ ἀκούσια ἁμαρτήματα, πρόσδεξαι τὰς ἑσπερινὰς ἡμῶν ἱκεσίας, καὶ κατάπεμψον τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπὶ τὴν κληρονομίαν σου. Τείχισον ἡμᾶς ἁγίοις ἀγγέλοις σου. Ὅπλισον ἡμᾶς ὅπλοις δικαιοσύνης σου. Περιχαράκωσον ἡμᾶς τῇ ἀληθείᾳ σου. Φρούρησον ἡμᾶς τῇ δυνάμει σου. Ῥῦσαι ἡμᾶς ἐκ πάσης περιστάσεως, καὶ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου. Παράσχου δὲ ἡμῖν καὶ τὴν παροῦσαν ἑσπέραν, σὺν τῇ ἐπερχομένῃ νυκτὶ, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, ἀναμάρτητον, ἀσκανδάλιστον, ἀφάνταστον, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν· πρεσβείαις τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Ἀμήν.

Εἶτα Χριστὸς ἀνέστη (τρὶς), Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀπόλυσις.

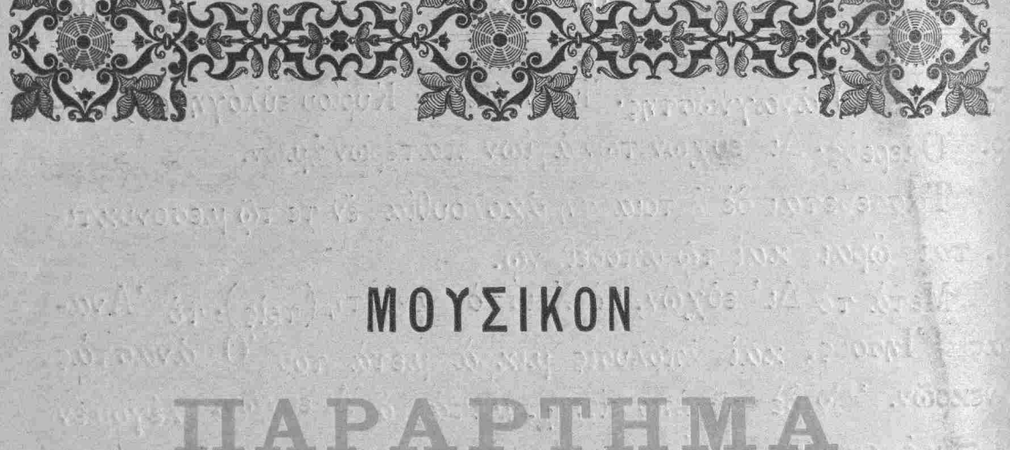
ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

ΜΟΥΣΙΚΟΝ

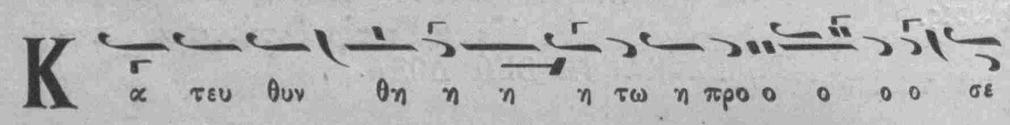
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

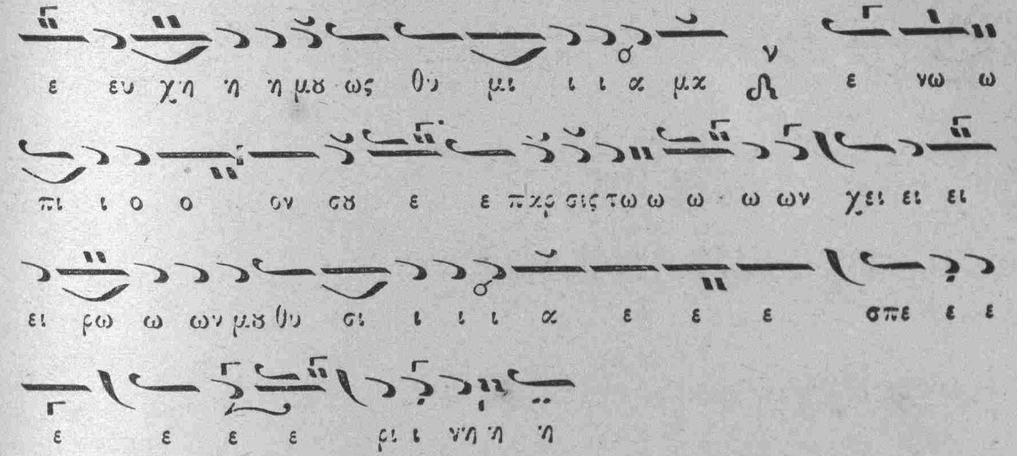
Τὸ παρὸν ὡς καὶ τὸ « Νῦν αἱ Δυνάμεις », ἐγράφησαν ὡς ψάλλονται ἀπαραλλάκτως ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ Κωνσταντίνου Κ. Κλάββα Α'. Δομεστίκου αὐτῆς.

Ἦχος λ Πα.

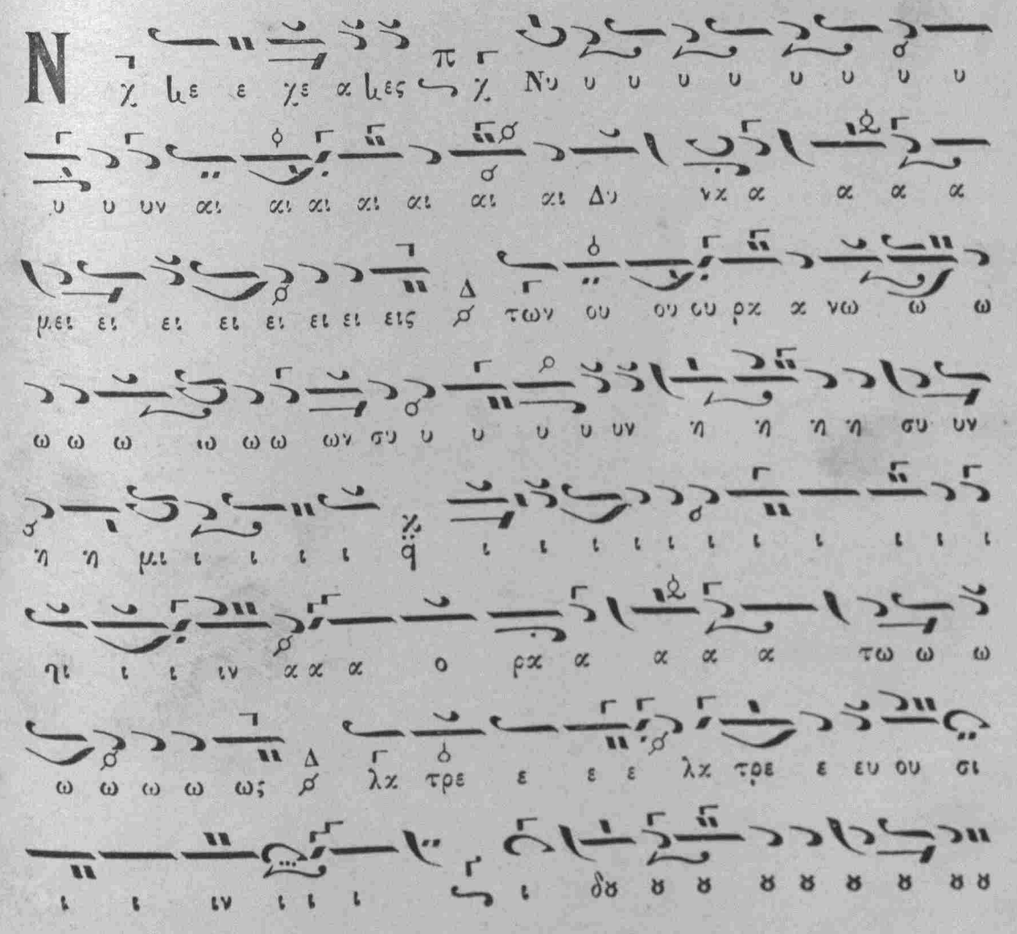

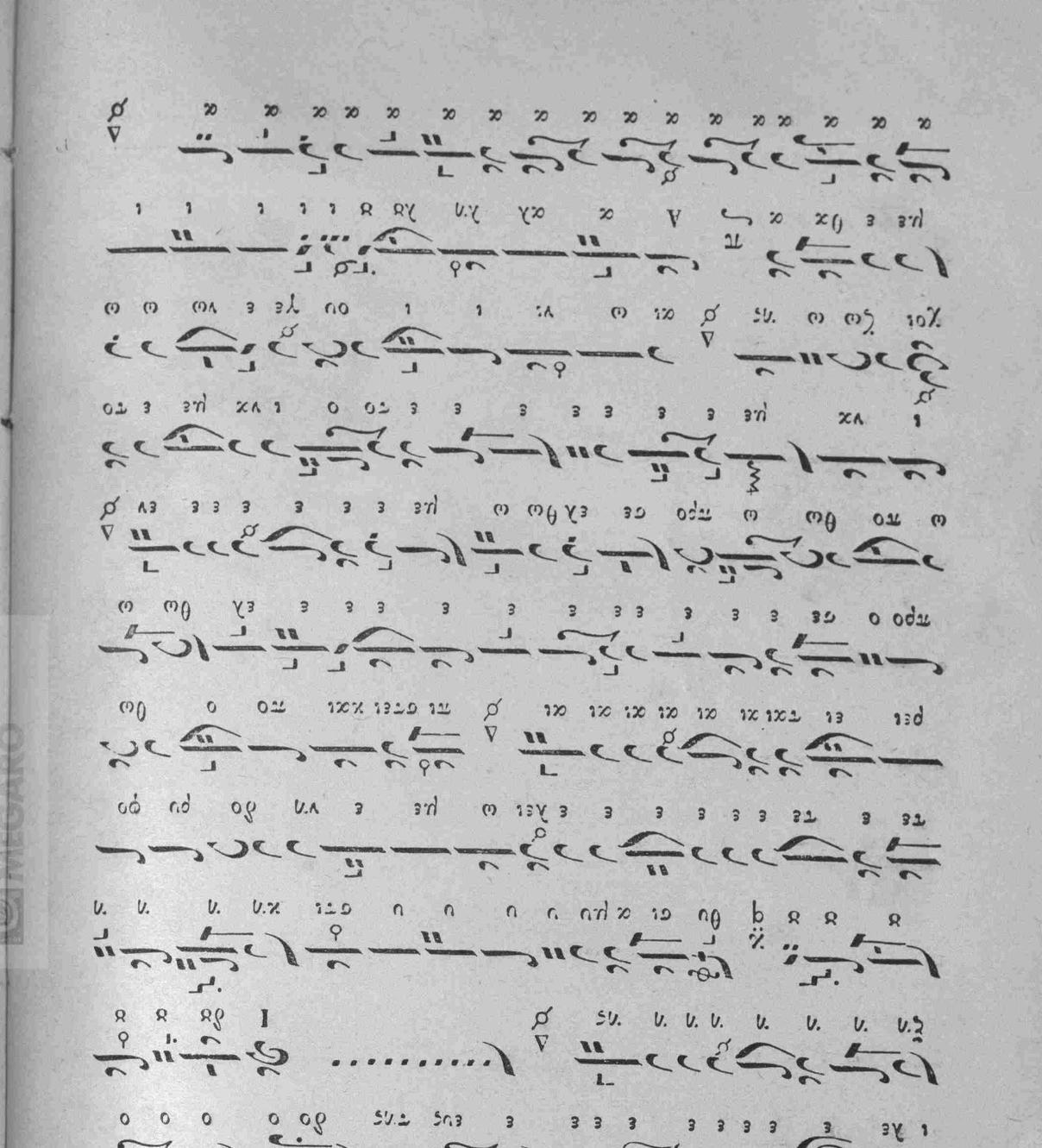
Ἕτερον Ἦχος λ ϙ Πα.

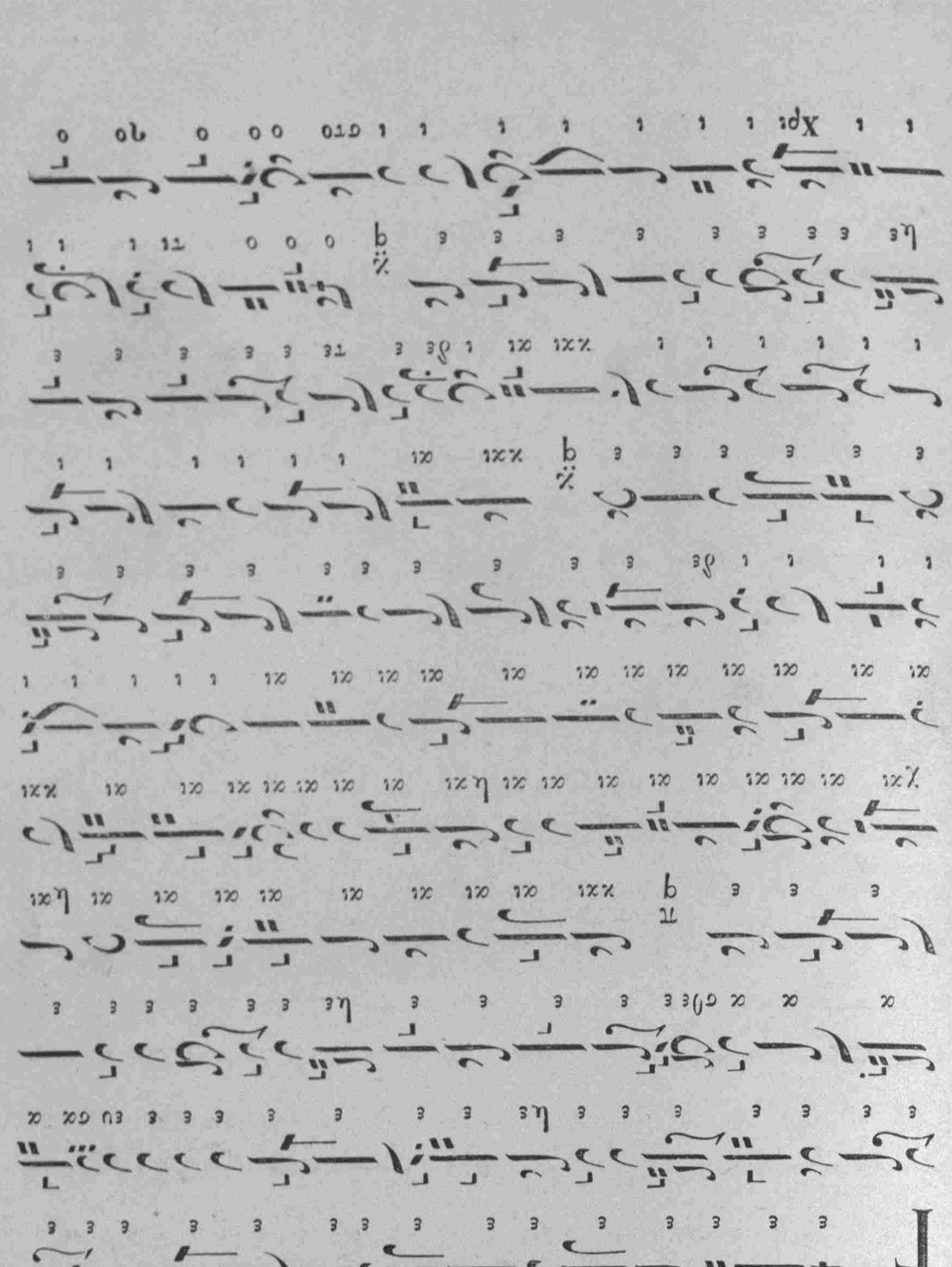

Ἦχος λ Πα.

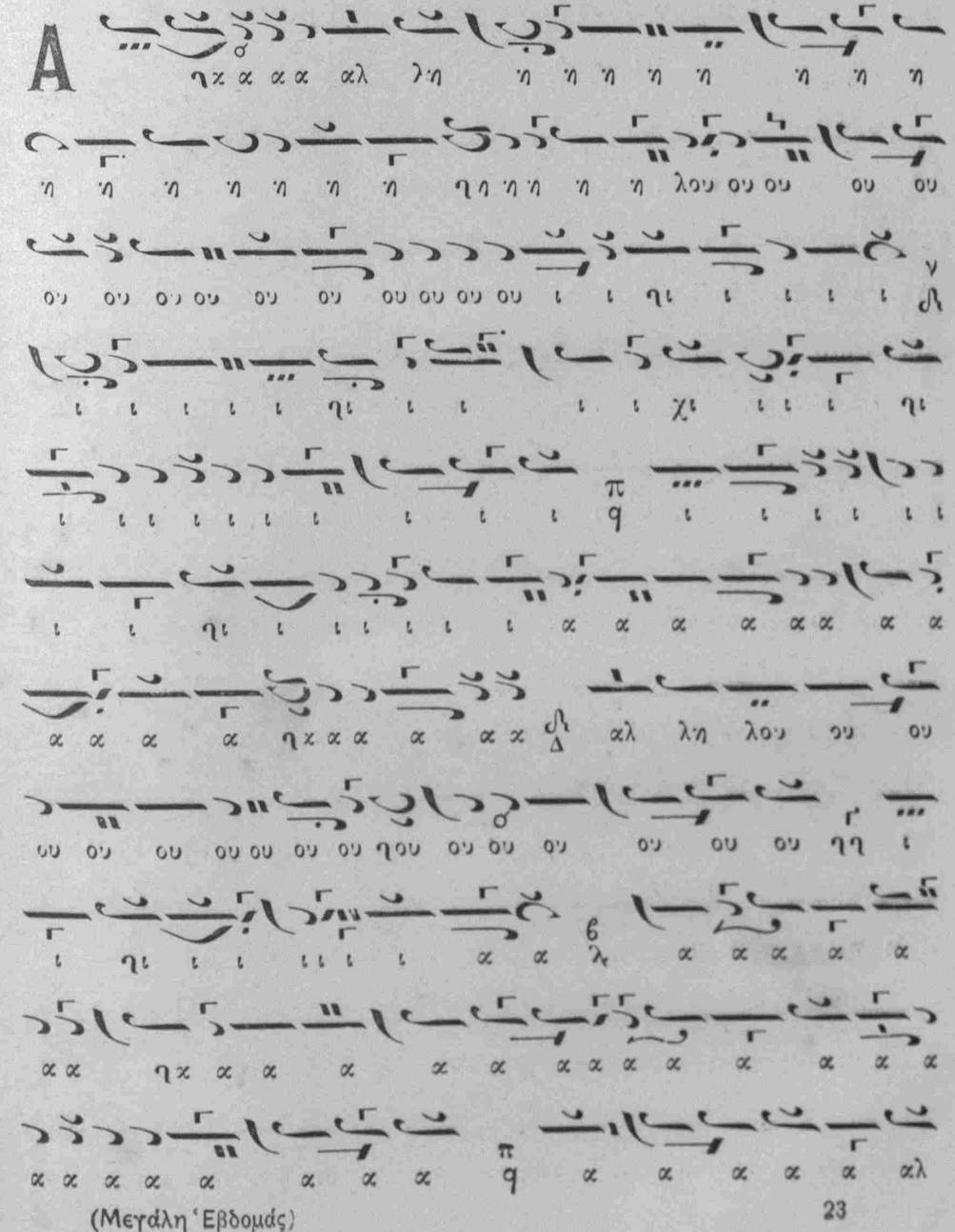

Το παράγγελμα του Καλάθα.

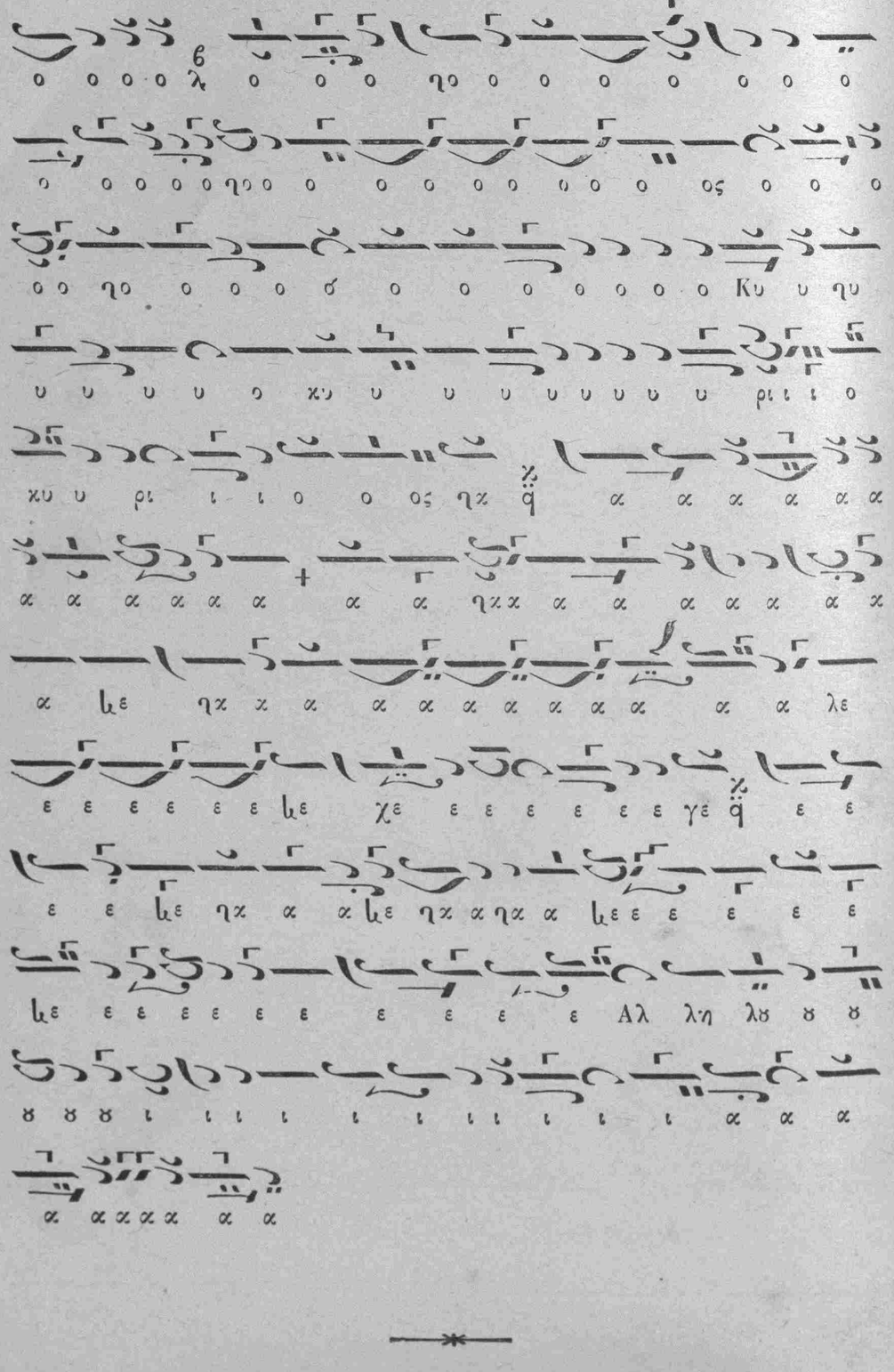

Ἀλληλουάριον ἀργὸν. Μέλος ἀρχαῖον.

Ἦχος ἅ ϊ Nn.

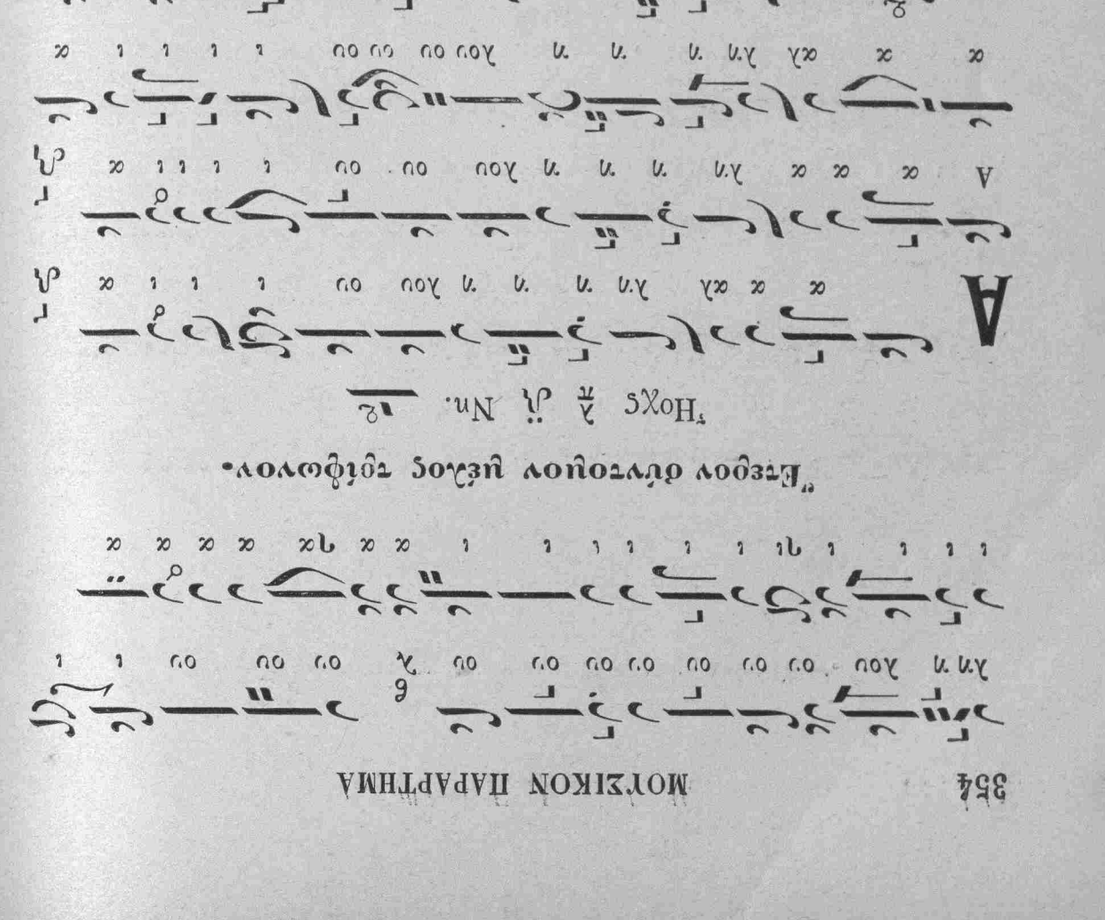

(Μεγάλη Ἑβδομάς)

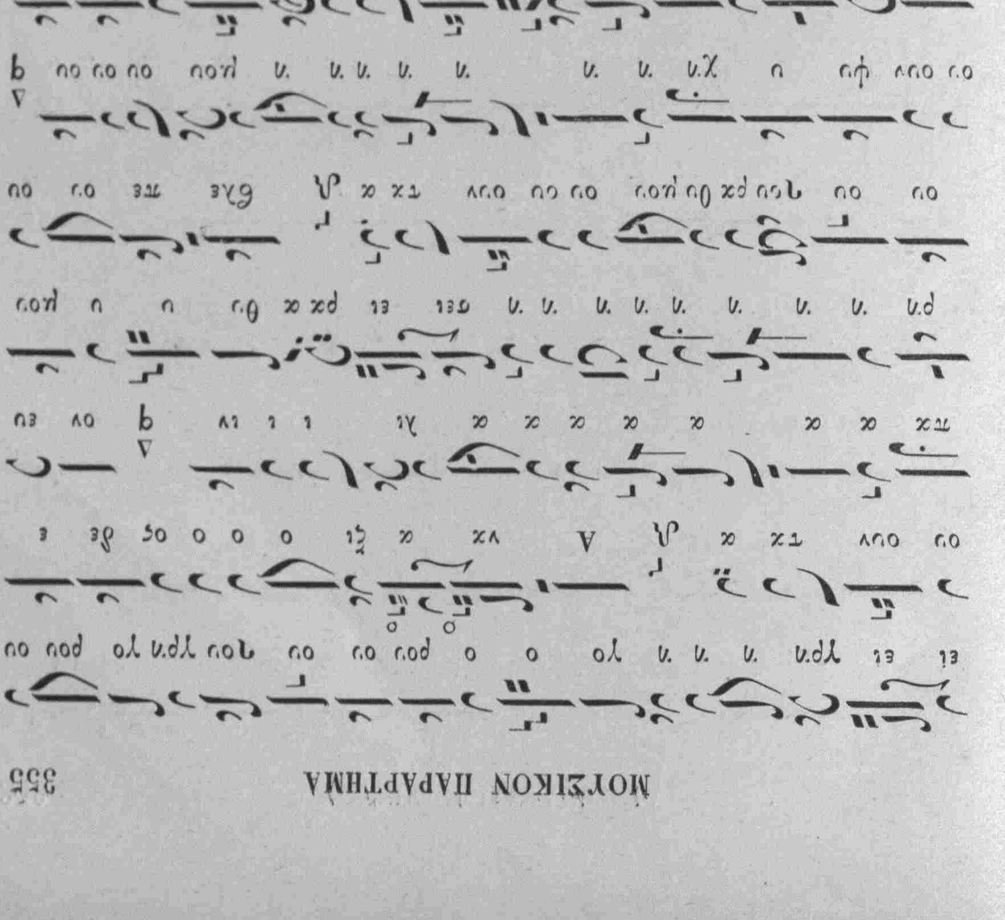

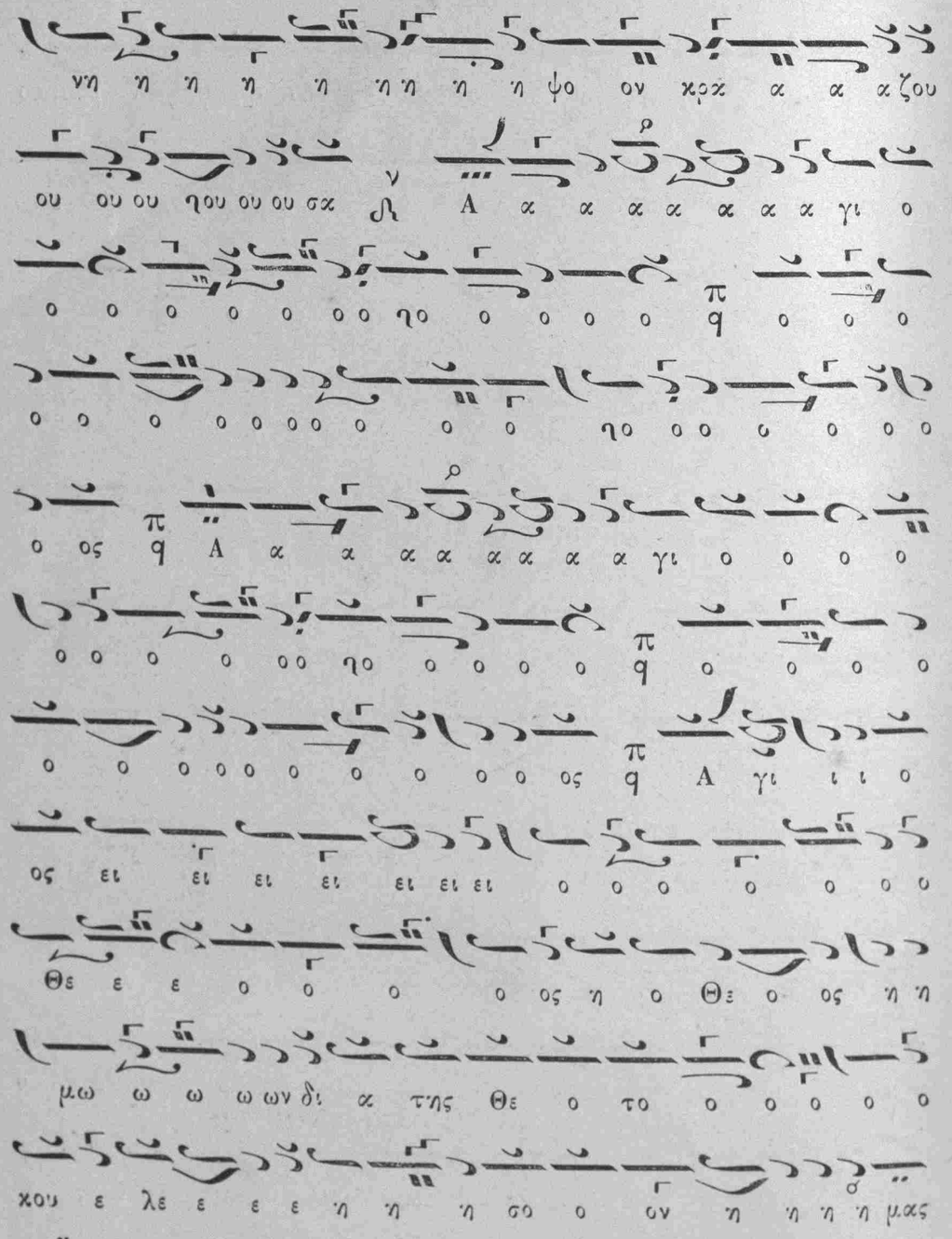
Ι

"Ετερον άντιτουρ μέλος τρίβωνον.

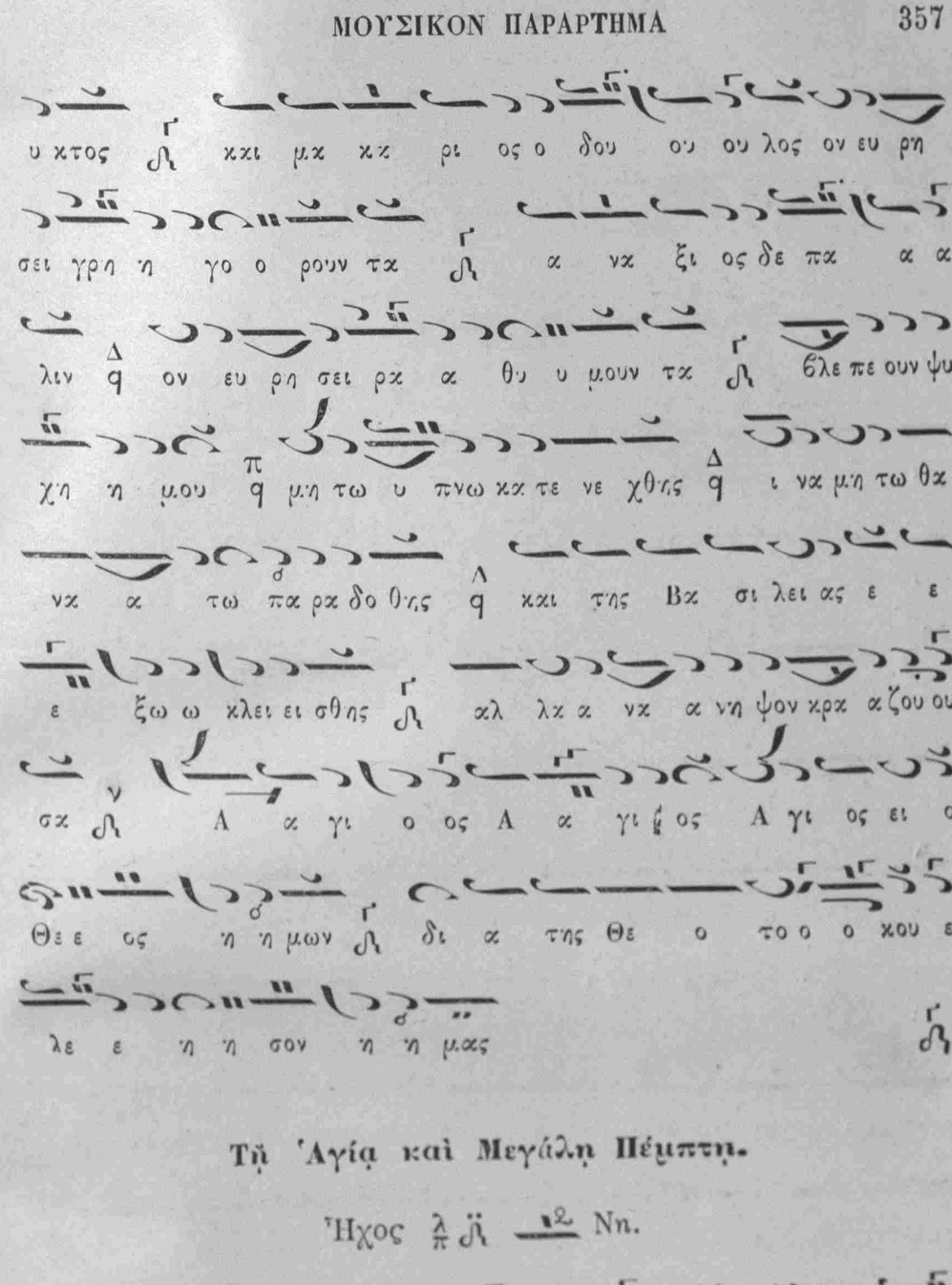
Α

Ἕτερον σύντομον. Παρὰ Γρηγορίου Πρωτοψάλτου.

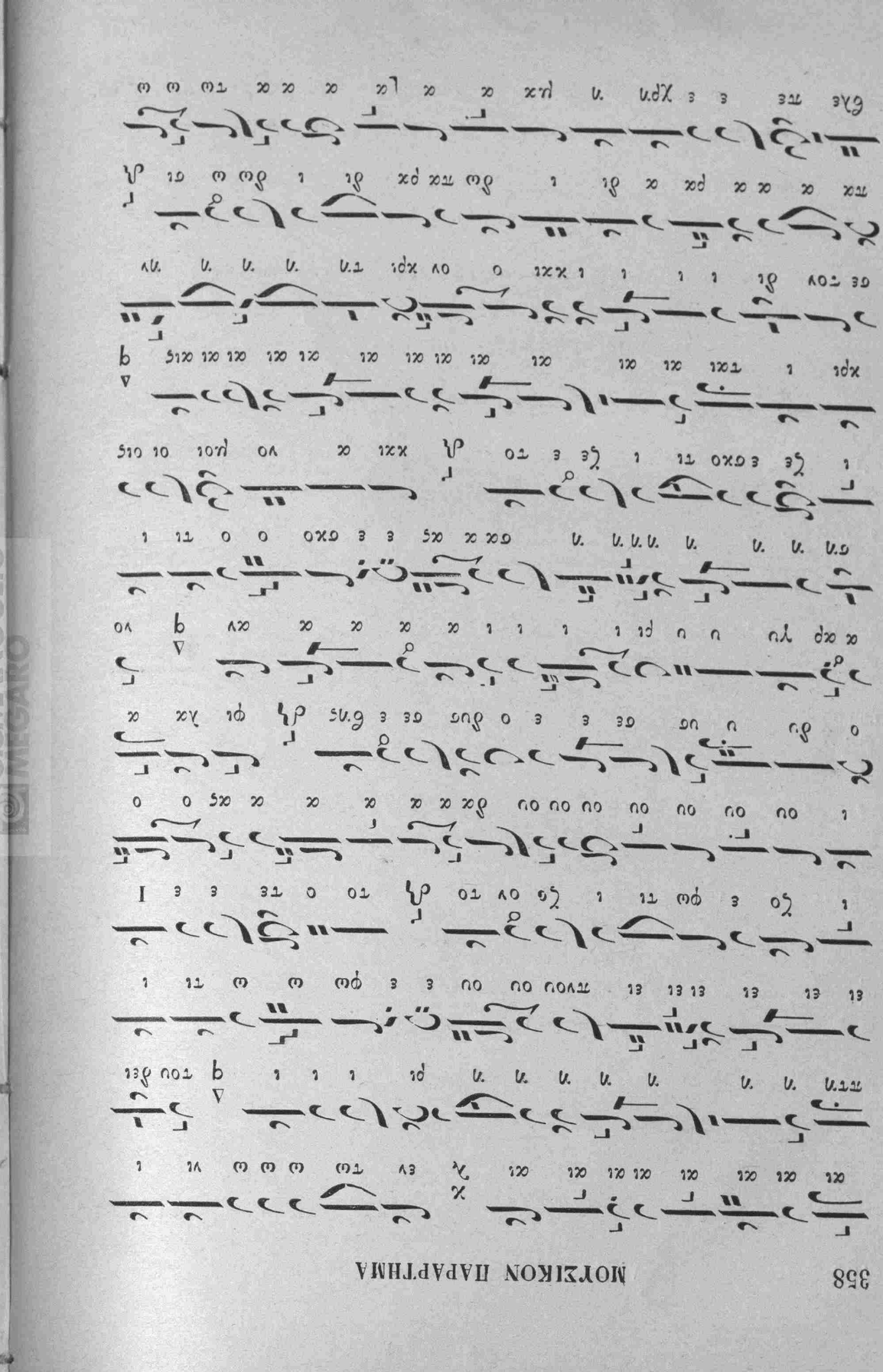
Ἦχος ὁ αὐτὸς. 𝄎

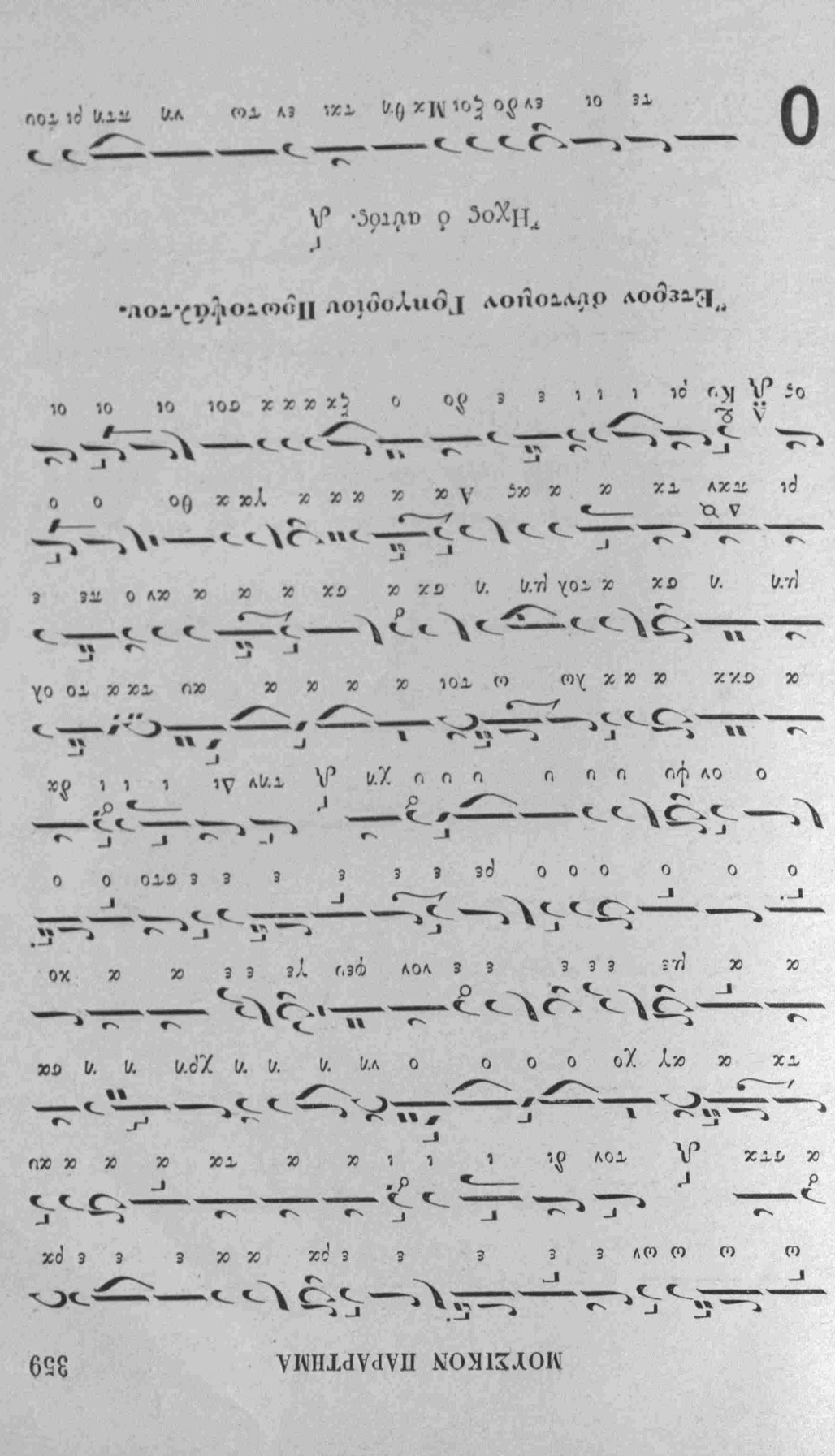

Τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ.

Ἦχος 𝄎 Nn.

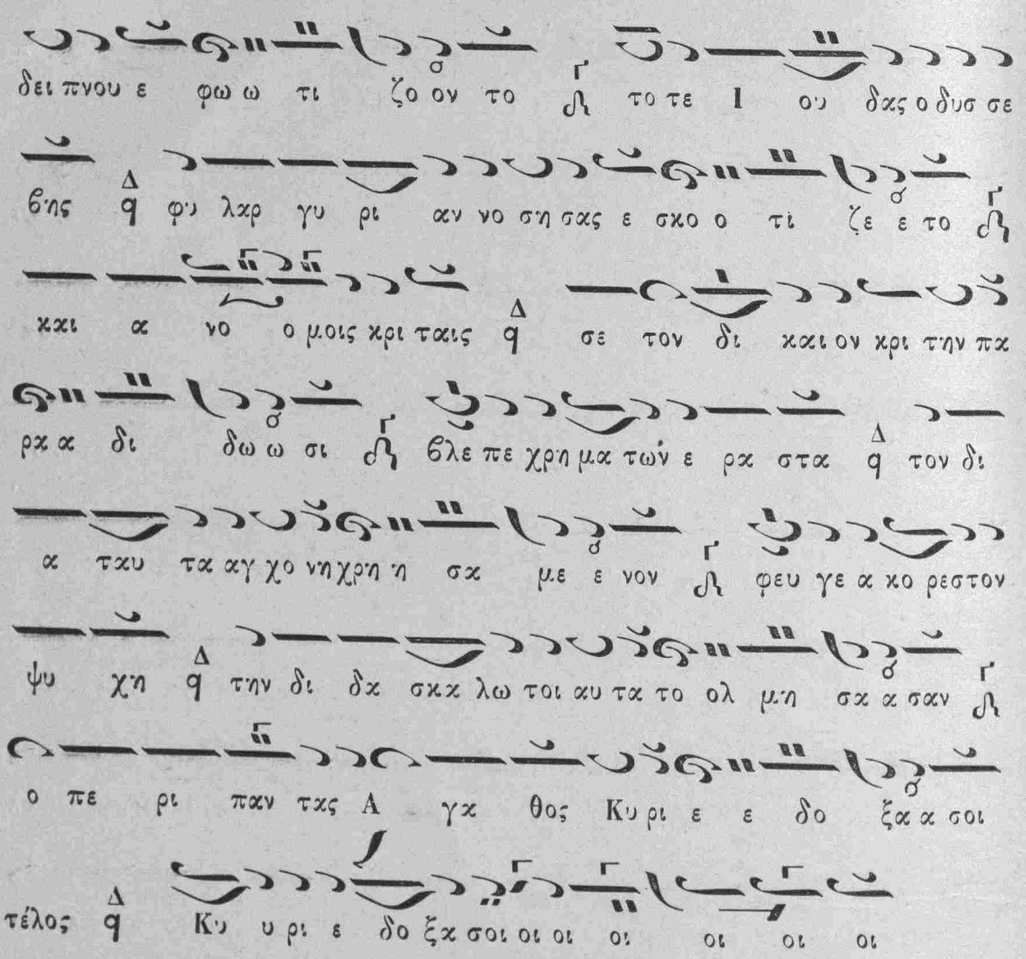
SISMANOGLIO ARGARO

Ἕτερον ἀντιφωνον Ἐμμελοῦς Ἠχος δ αὐτός.

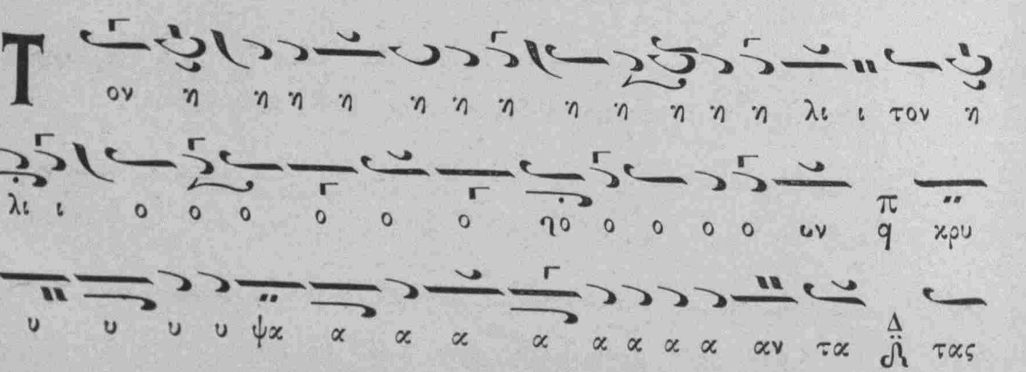
Ἦχος ὁ αὐτός.

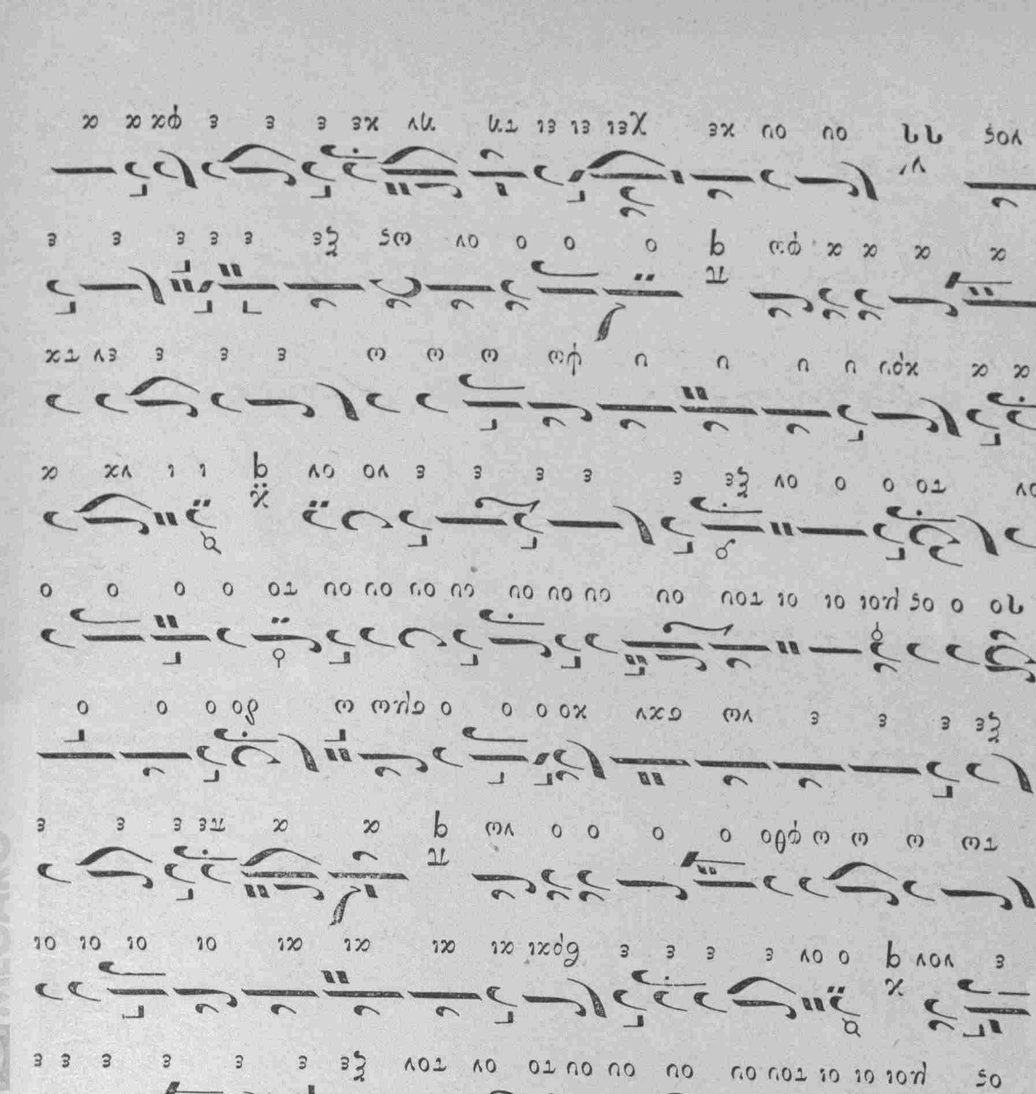
Εἰς τὴν Ἔξοδον καὶ ἐπάνοδον τοῦ Ἐπιταφίου.

Παρὰ Γερμανοῦ νέων Πατρῶν.

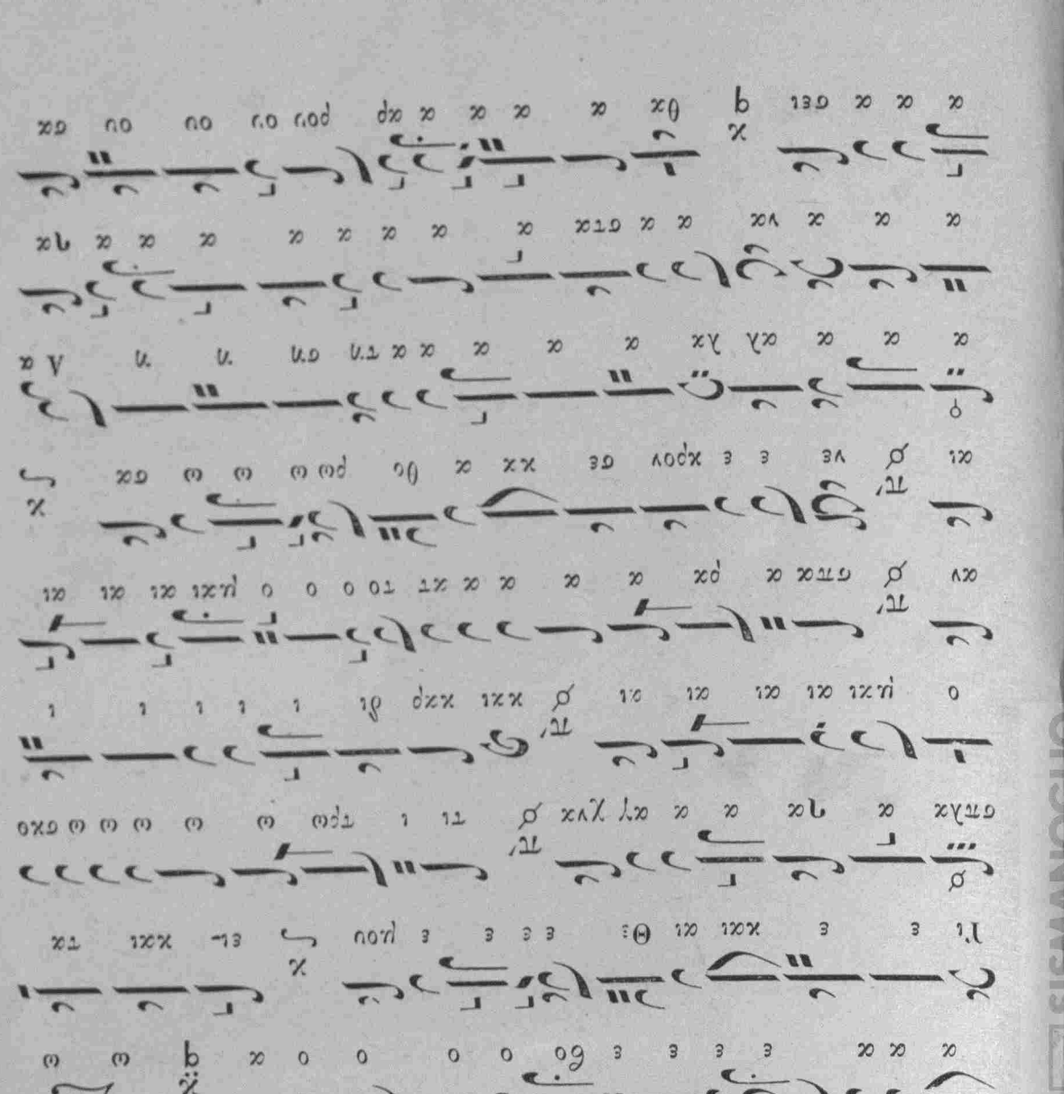
Ἦχος λ π ϙ Πα.

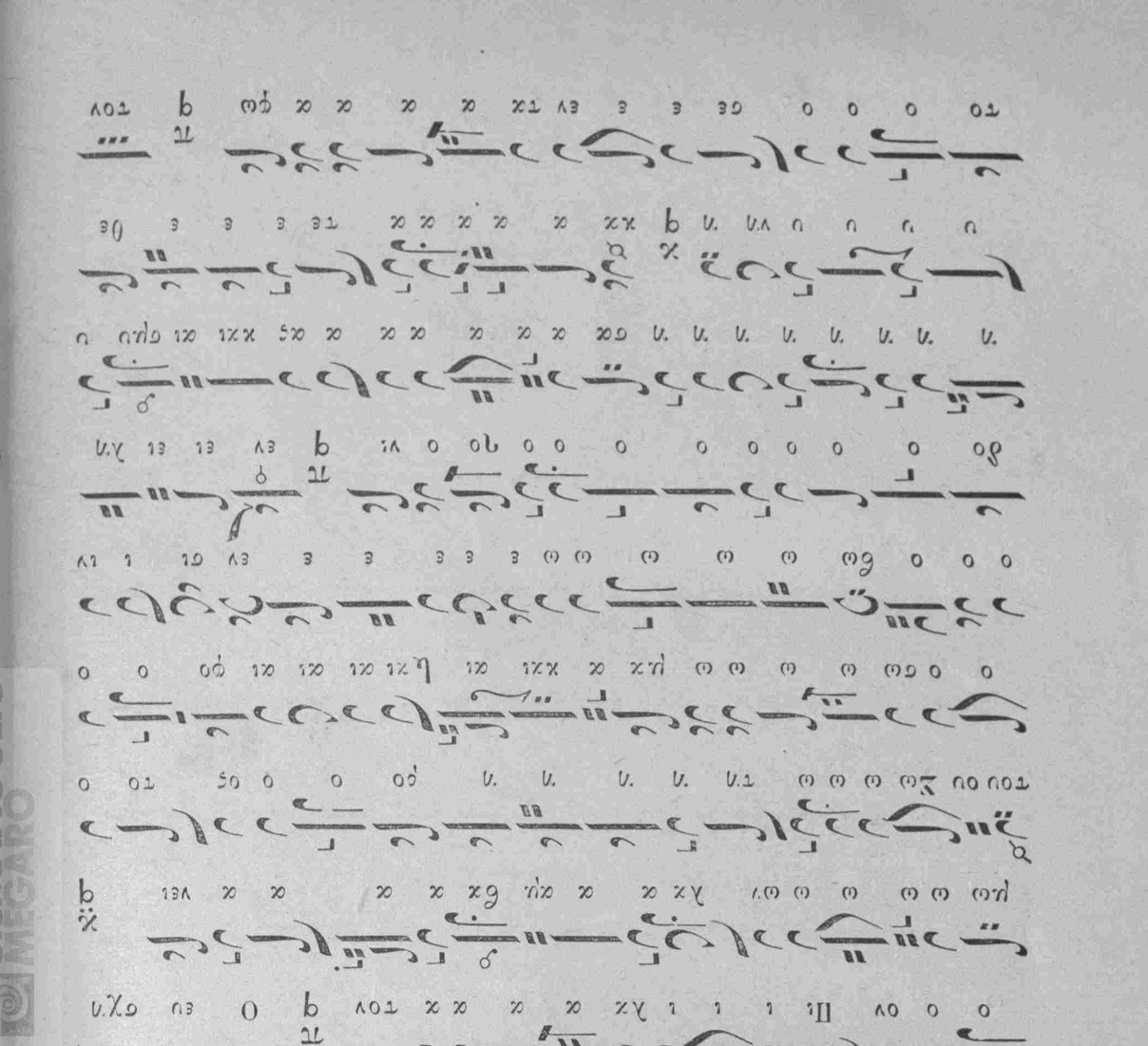

ον η η η η η η η η η η η λι ι τον η
λι ι ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ηο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

SISMANOGLIO
MEGARO

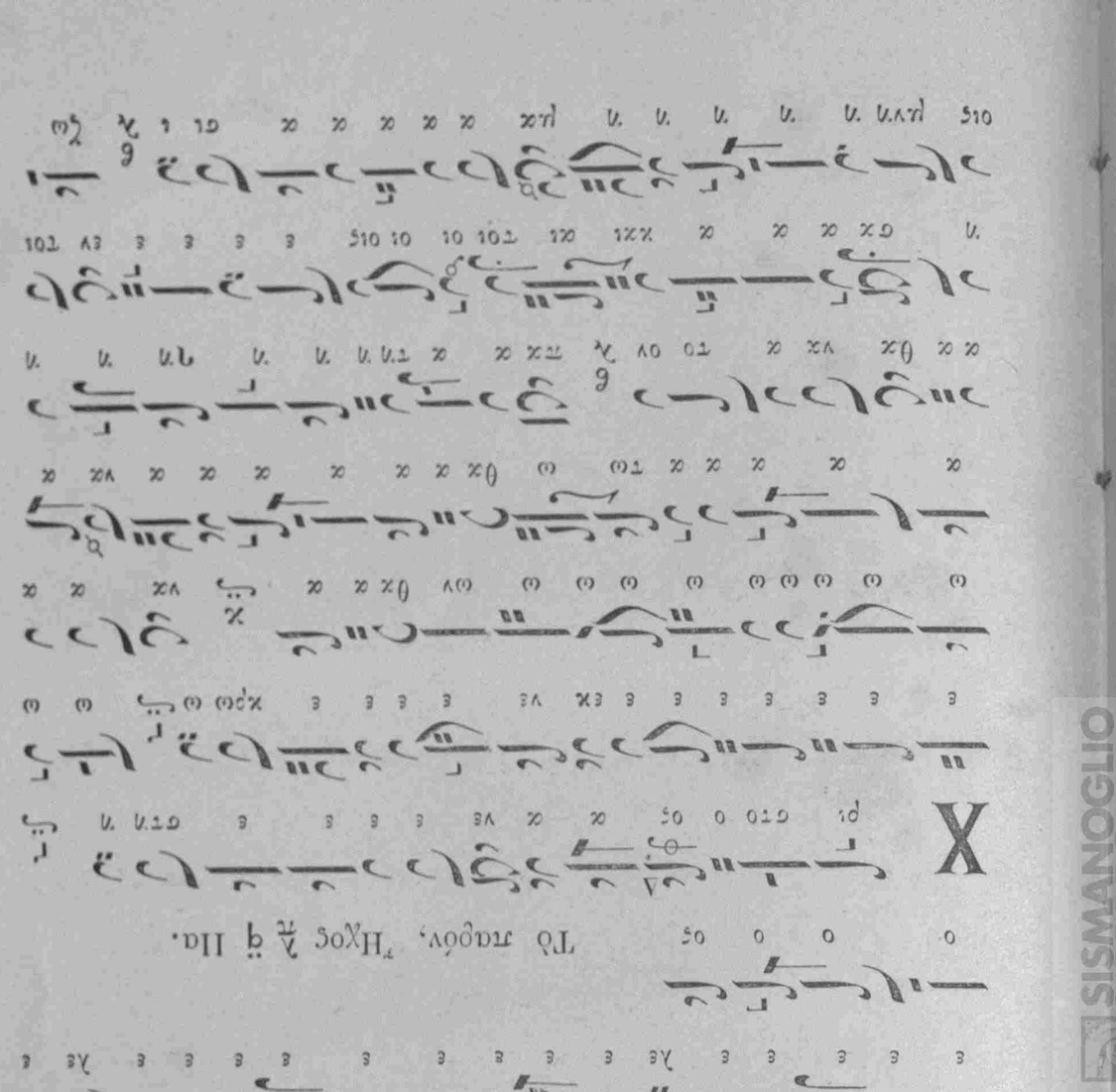

SISMA MEGARO

SISMANOGLIO MEGARO

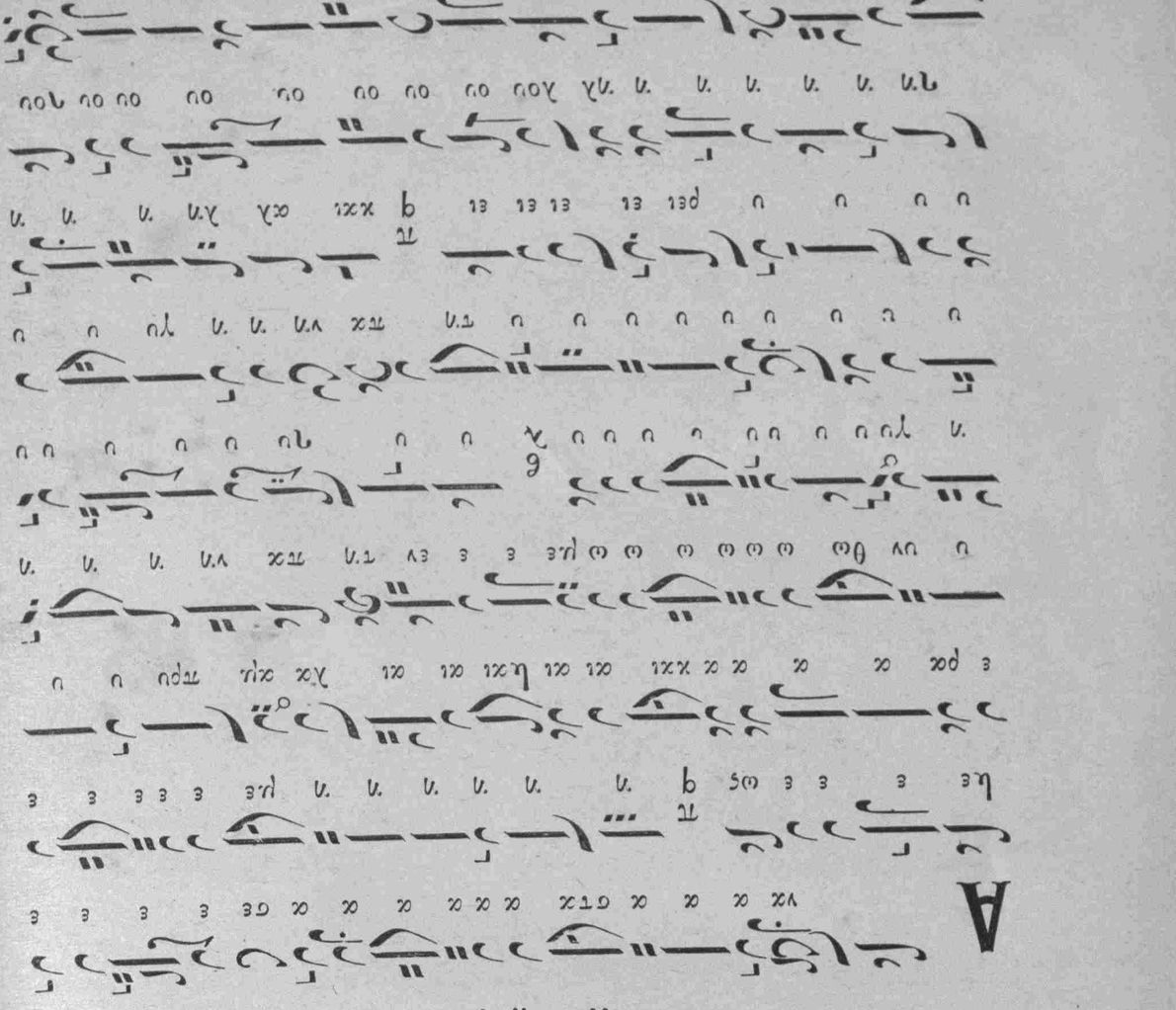

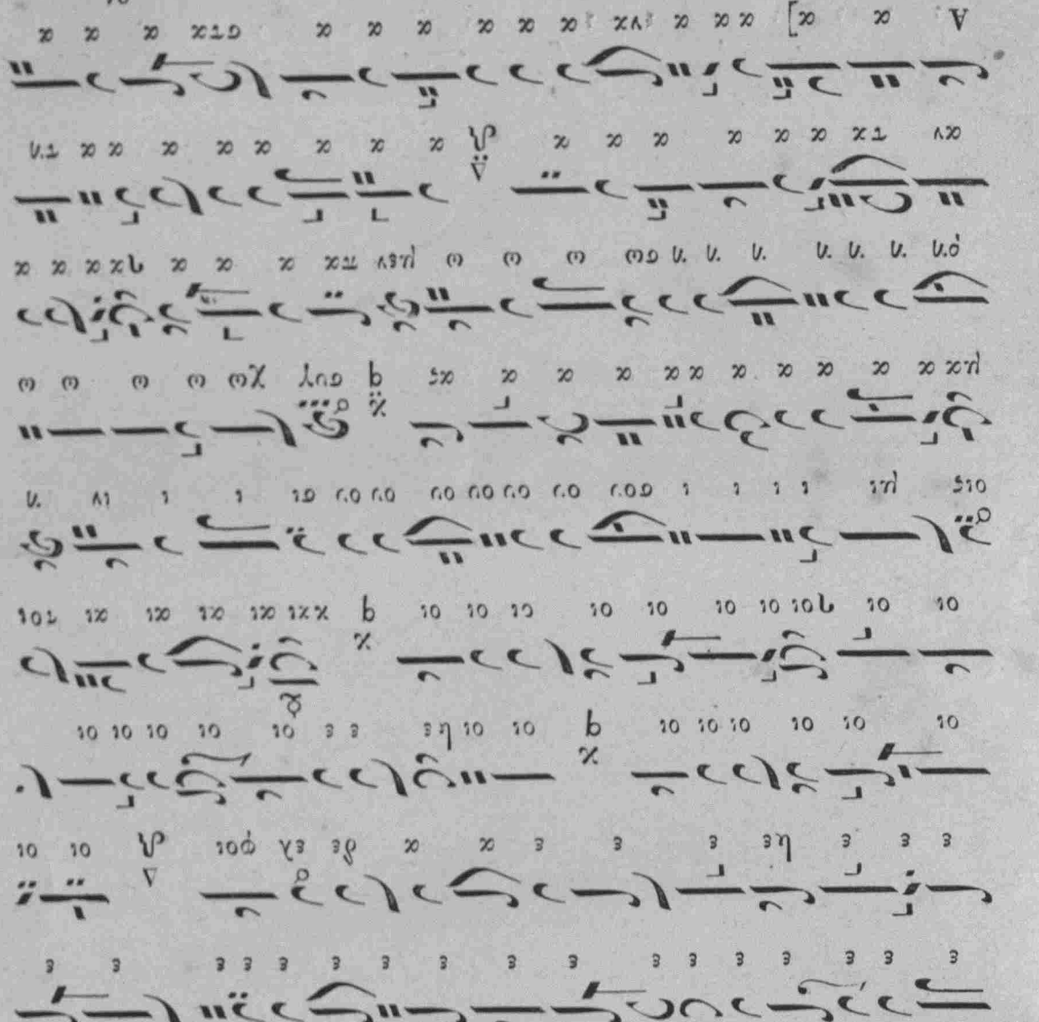
Τὸ παρὸν Ἤχος ἀ ἀ ἀ Πα.

Εἰς τὴν Ἀναστροφόρον Ἀνάστασιν.

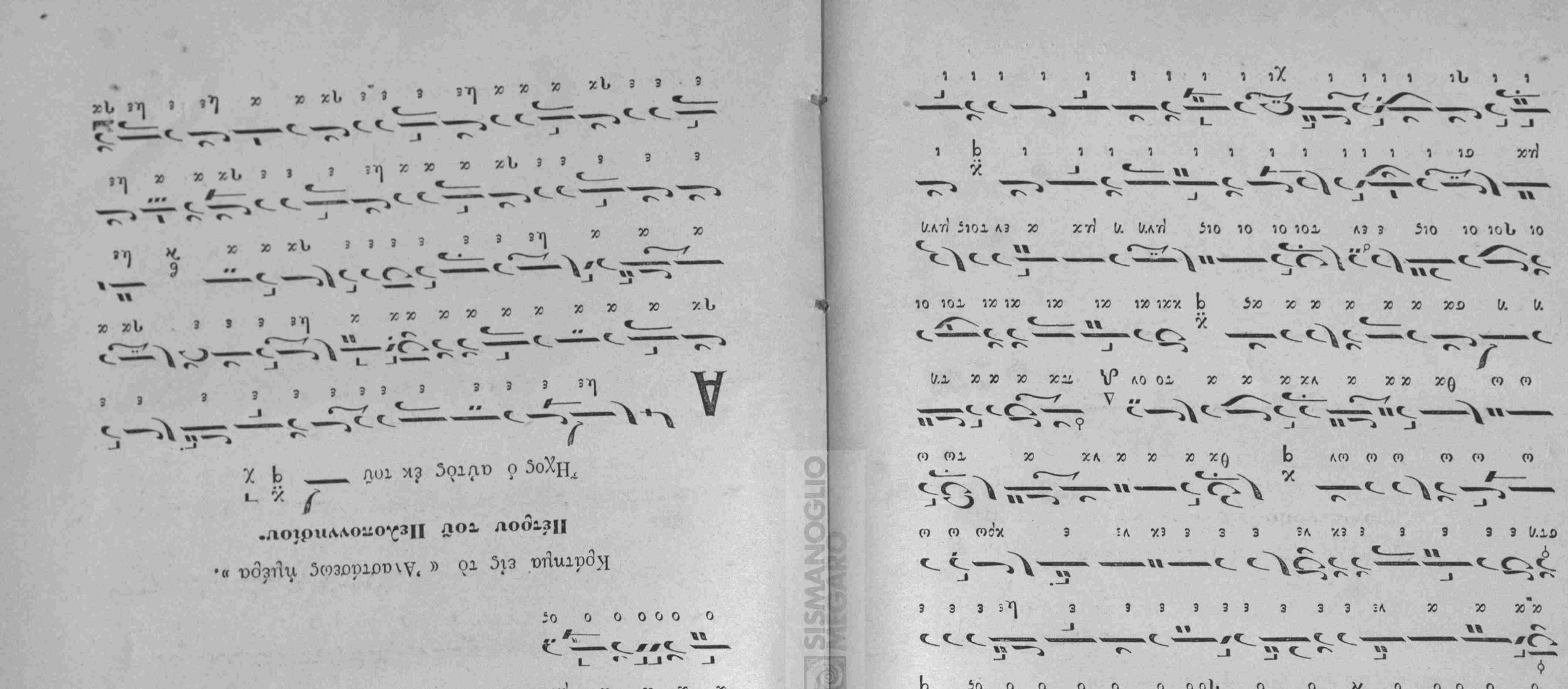
Ἦχος γ΄. Ὁ τοῦ νέου.

Ἦχος β΄ ἢ πλ.

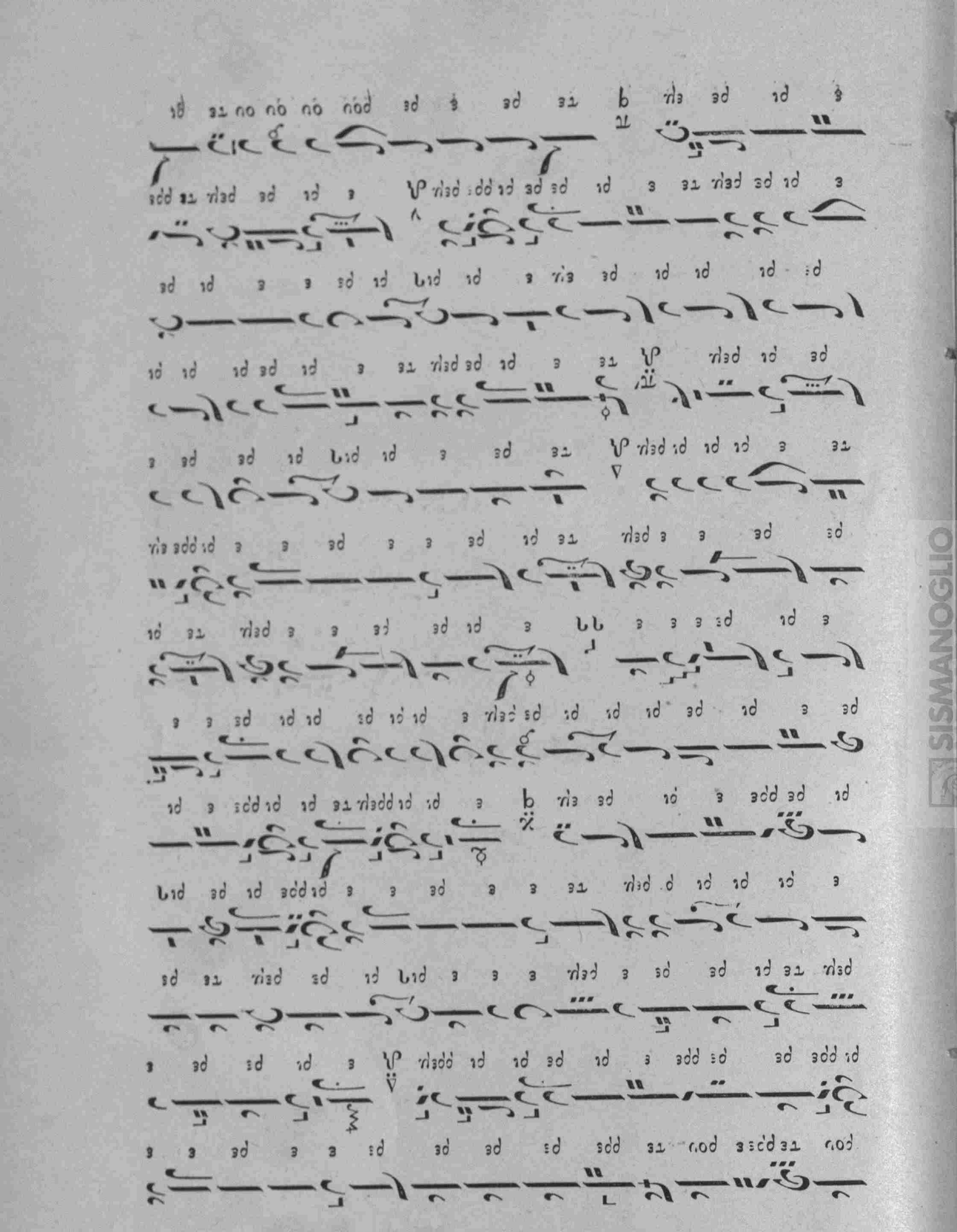

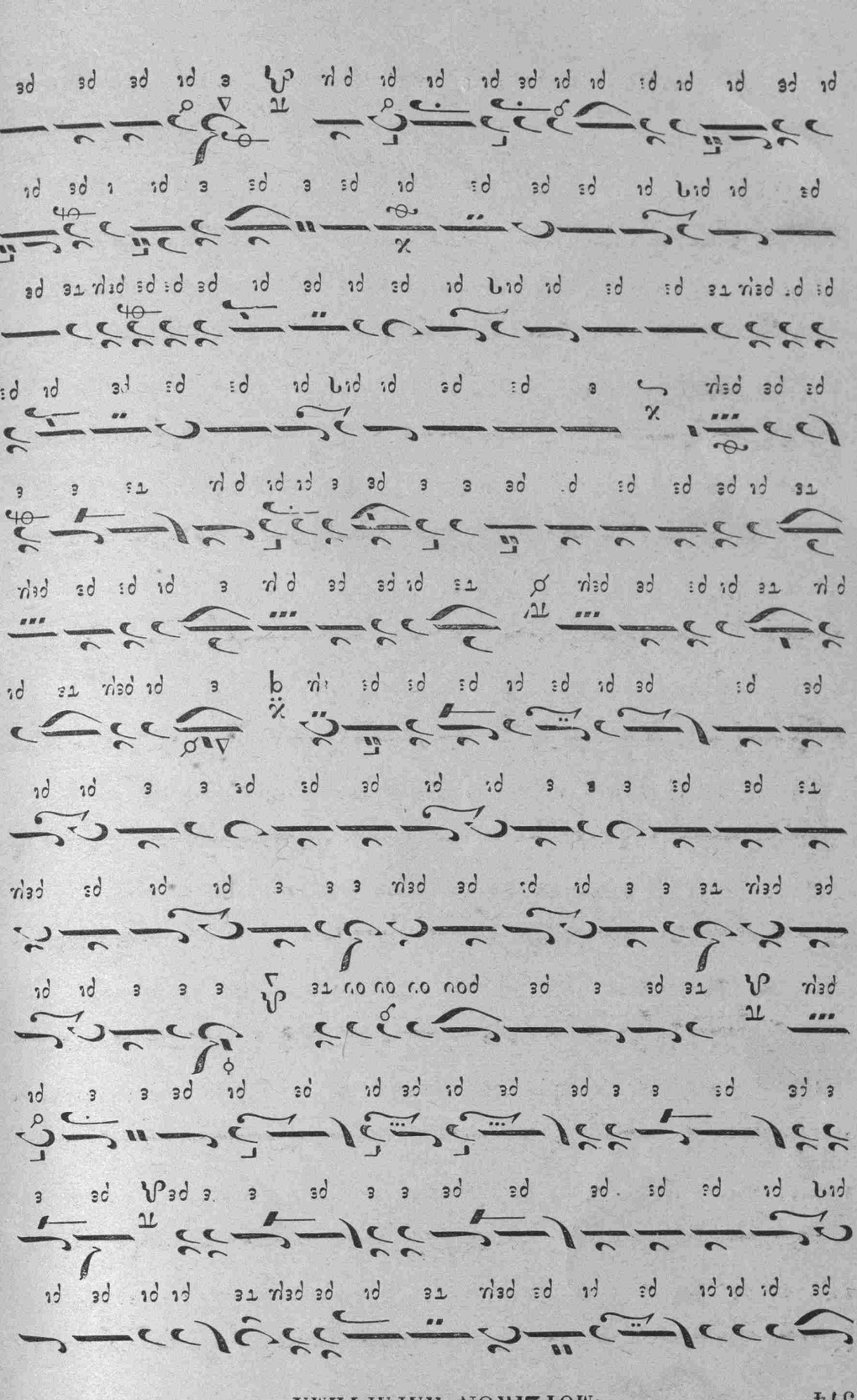
(Μερκάλη Ἐβδομάς)

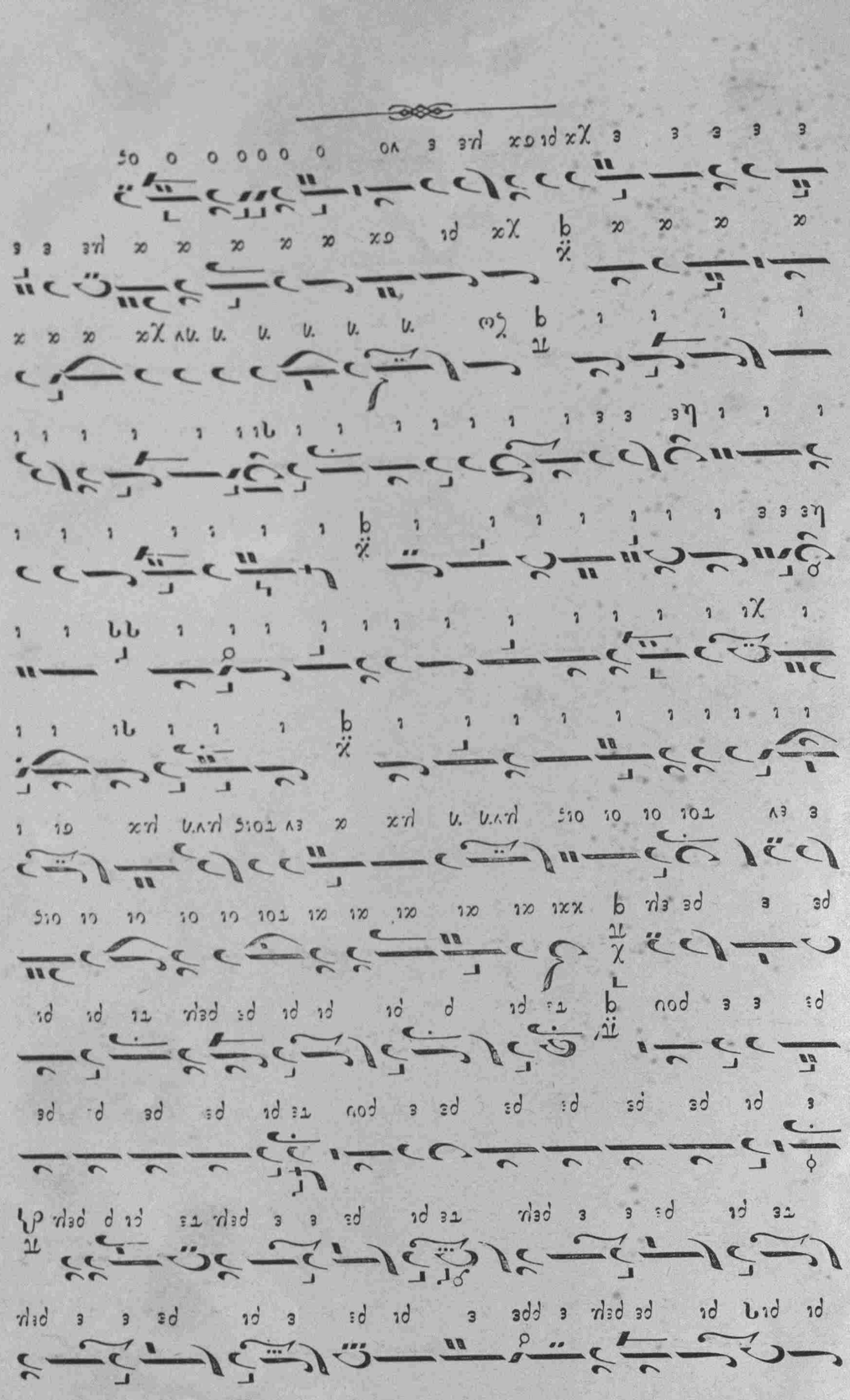

Κράτημα εἰς τὸ « Ἀναστάσεως ἡμέρα ».

Ἦχος τοῦ Πελαστοῦ.

SISMANOGLIO MEGARO

SISMANOGLIO

SISMANOGLIO

SS. SUDARIO
SS. SUDARIO